

הוצאת „אחיאסף“, ורשה.

רסאל גוטמן.

ש א ל ו ת

אַרִית־מְטִיקָה וְגִיאֹמֶטְרִיָה

ספר שני
שנה שניה

מהדורה שמינית
מוגהה ומתוקנת

תר"ל — 1930

הוצאת „אחיאטר” ירשה.

רפאל גוטמן.

שאלות

אַרִית־מְטִיקָה וְגִיאֹמֶטְרִיָה

ספר שני

שנה שניה.

Odbito w druk. „Grafia” Nowolipki 22

אל המורים!

גם בשנה השניה, כמו בשנה הראשונה, שטת לימוד החשבון היא השטה הנסיונית, כלומר, הילדים משיגים את כללי החשבון לא ע"י תורת, אלא ע"י מעשה, על ידי עבודת שרירים אקטיבית: הסתכלות, ספירה, מדידה, שקילה, ציור, בנין, וכדומה; כל העבודה הזאת נעשית ע"י התלמידים עצמם בעצמים הנמצאים תחת ידיהם ובסביבתם — כמובן בעזרת המורה והתת השגחתו. העבודה הזאת קודמת לשאלות החשבון המוצעות לילדים, ומשמשת בתור הכנה ופרוזדור לשאלות האלו הבאות אחריה. בשביל זה נוהגים במערב אירוסה להוציא שני מיני ספרים ללימוד החשבון: אחד לתלמידים ואחד למורה, ובשעה שבספר הנועד לתלמידים באים השאלות שעל התלמידים לפתור אותם בעצמם, נותנים בספר למורה כל אותו החומר לעבודה, שעל המורה לתת לתלמידים לפני כל פרק ופרק להכין אותם לשאלות החשבון הבאות.

אולם אנכי מצאתי למותר להוציא ספר מיוחד למורה, מפני שהוצאת כפר כזה הוא דבר קשה מאד עכשו, וסוף כל סוף אי אפשר לו למורה בעל הנסיון ללמד תמיד מתוך הספר. ולעומת זה מצאתי לרצוני לתת את החומר המיטודי לעבודה בעד המורה בגוף ספרו של התלמיד, כמובן בפרק מיוחד, כדי שלא להפריע בעד התלמיד ולא לבלבל אותו בחומר לא לו. את החומר בעד המורה סדרתי באופן כזה, שהמספרים 23—32, 36, 37 וכו' נמצאים בגוף הספר. והמספרים 1—22, 33, 34 וכו' החסרים בספר לתלמידים, נמצאים בפרק המיטודי הנועד למורה; וממילא יעבור המורה עם תלמידו קודם-כל על החומר שבפרק המיטודי, המסומן במספרים 1—22 וכו', ואחר כך יציע לתלמידים את השאלות 23, 24 וכו' שהן-הן המשך ישר לעבודה המעשית שבפרק המיטודי, הקודמת להן בזמן.

מובן מאליו, כי המורה אינו זקוק אל כמות החומר המיטודי ואל כמות התרגילים בכלל, ובידו להוסיף עליהם, או לגרוע מהם, ובלבד שישמור על רוח הספר ועל הדרגתו.

בנוגע לסדר ולאופן הלימוד, אף על פי שהמורים המשתמשים בספר זה אינם זקוקים להוראות מיטודיות יתרות, כי הספר ערוך באופן ובסדר מיטודי מדויק, הנני בכ"ז לתת כאן הערות אזהרות.

1. בלמוד החבור על המורה להרגיל את הילדים שיחברו תחלה מחברת דו-ספרתית, עם כל העשרות שבמחברת השניה, למשל, בחבור: 35+46, יצרפו 35+40 קודם ואח"כ יוסיפו עליהם 6. באופן כזה יעשה הילד רק שתי פעמים חבור, ולא ירבה בפעולות, למשל: 30+40, 5+6, 70+11 (3 פ' חבור), והוא הדין בחסור: צריך לחסר תחלה את העשרות ואח"כ את היחידות שבמחסר, למשל, בחסור 25—43, מחסרים 20—43, ואח"כ 5—23— כשמוסיפים יחידות לדו-ספרתיים ובכ"ל, כשבונים עשרת חדשה, למשל: 38+6, צריך קודם-כל להוסיף את מספר היחידות החסרות, כדי להשלימו לעשרת שלמה, ז. א. צריך לקחת 2 מ-6 ולהוסיף על 38, ויצאו 40, ואח"כ מוסיפים את ה-4 הנשארים מ-6. בחסור צריך קודם-כל לגרוע את היחידות שבחסר ואח"כ את יתר היחידות שבמחסר, למשל: 8—73, גורעים תחלה את ה-3 ואח"כ 5—, אופן זה הוא היותר קל וטוב לילדים.

2. הבקאות בלוח הכפל נחוצה מאד לילדים, כי היא מקילה הרבה את מלאכת החשבון, אבל אין אנו רשאים ללמד אותו באופן מיכני אלא על ידי פעולות ותרגילים שונים ובהדרגה ידועה. טוב ומועיל לבקאות זו הלמד לבנות בהכרה ברורה את לוח הכפל ע"י רבועים; אופן הלמוד ימצא המורה ב"פרק למורה" (עמוד 80).

3. המורה אינו רשאי להראות לתלמידים את פתרון הפעולות בכתב, בטרם שיעברו את גבול המאה ובטרם שיקנו את הנסיון וההרגל לפתרון הפעולות בגבול זה — על פה.

4. ההדרגה של הלמוד הוא עיקר גדול ביחוד בחשבון, כי אין לך למוד, אשר כל חלק שבו יהיה כל כך תלוי בחלקו הקודם, כמו בחשבון, שכל מספר הוא יסוד למספר הבא אחריו, ומי שלא השיג, למשל, את העשרת הראשונה, לא ישיג גם את העשרת השניה, וכן מי שאינו תופס מדאי את המספרים בגבול המאה, מן הנמנע שישג מספרים העוברים את הגבול הזה; ולזאת אין לעבור מסעיף לסעיף וממדרגה למדרגה טרם ישיגו התלמידים היטב את הלמוד הקודם וטרם יקנו בו נסיון מספיק למעשה. וטוב להתעכב מעט יותר מדי על הידוע לילדים, מאשר למהר ולעבור אל החדש, בטרם ימצא לו הקודם אחיזה של קימא במח הילדים.

יתר הפרטים של פרשת הוראת החשבון ימצא המורה במטוריקת לחשבון שלי שתצא בקרוב לאור.

ר. נוטמן.

ורשה

התכונ.

אריתמטיקה:

III. חבור וחסור ממדרגה ב'

(עם בנין וסתירת העשרת).

1. (א) חבור א'—יחידות עם דו-ספרתיים
כגון: $53+8$.
- (ב) חסור א'—יחידות מן דו-ספרתיים
כגון: $73-5$.
2. (ג) חבור ב'—דו-ספרתיים עם
דו-ספרתיים, כגון: $56+35$.
- (ד) חסור ב'—דו-ספרתיים מדוג
ספרתיים, כגון: $73-35$.
- (ה) חבור וחסור—חזרה.

IV. כפל וחלוק א'

בגבול 50

1. (א) כפל א'—הנכפל 2, 4, 8.
- (ב) חלוק א'—מחלק 2, 4, 8.
2. (ג) כפל ב'—הנכפל 3.
- (ד) חלוק ב'—המחלק 3.
3. (ה) כפל ג'—הנכפל 3, 6, 9.
- (ו) חלוק ג'—המחלק 3, 6, 9.
4. (ז) כפל ד'—הנכפל 7.
- (ח) חלוק ד'—המחלק 7.

I. המספרים בגבול רמאה:

- (א) השגת המספרים.
- (ב) זכתיבתם.

II. חבור וחסור ממדרגה א'

(בלוי בנין וסתירת העשרת השלמה).

1. (א) חבור א'—עשרות שלמות עם
יחידות, כגון: $8+30$, $60+9$.
- (ב) חסור א'—היחידות או העשרות
ממספרים דו-ספרתיים, כגון:
 $66-60$, $74-4$.
2. (ג) חבור ב'—יחידות עם מספרים
דו-ספרתיים, כגון: $57+2$.
- (ד) חסור ב'—יחידות אחדות
ממספרים דו-ספרתיים, כגון: $49-5$.
3. (ה) חבור ג'—עשרות שלמות עם
מספרים דו-ספרתיים, כגון: $41+20$.
- (ו) חסור ג'—העשרות או העשרות
עם כל היחידות ממספרים דו-
ספרתיים, כגון: $75-25$, $71-30$.
4. (ז) חבור ד'—דו-ספרתיים עם דו-
ספרתיים, כגון: $32+45$.
- (ח) חסור ד'—מספרים דו-ספרתיים
מדו-ספרתיים, כגון: $96-72$.

- 3. (ה) השעון.
- 2. (ג) חלוק בשיורים.
- 1. (ו) כל ארבע פעולות החשבון
בגבול 100.

- 3. (ט) חלוק ה'—9 ח 5 קים שוים—
המחלק 2, 4, 8, 5.
- 2. (י) חלוק ו'—5 ח 5 קים שוים—
המחלק 3, 6, 9, 7.

V. כפל וחלוק ב'

בגבול 100.

- 1. (א) כפל בגבול 100.

ניאומטריה:

- III זוית ישרה, זוית חדה,
זוית קהה.
תרגילים עם 9 ציורים.
- VI תבה, ישר-זוית:
תרגילים עם 3 ציורים.

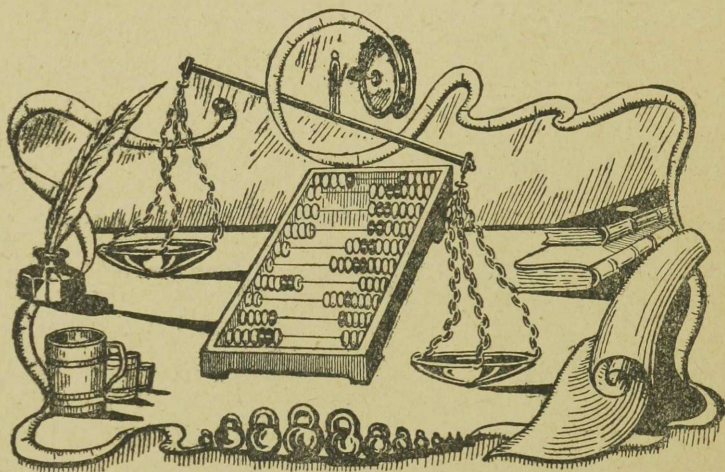
- I קבוע, רבוע:
תרגילים עם 4 ציורים.
- II קוים מאונכים ומאזניים:
תרגילים עם 2 ציורים.

חמר מיטודי בעד המורה לכל פרק ופרק.



תַּמְסָפְרִים בְּגוֹל הַמֵּאָה.

הַשָּׁנָה הַמְסָפְרִים וְכַתִּיבָתָא.



23. כְּתַב בְּסִפְרוֹת מֵאָחַד עַד עֶשְׂרִים.

24. כְּתַב: עֶשְׂרִים וְאֶחָד, עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם, עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה, עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה, עֶשְׂרִים וְחֲמִשָּׁה, עֶשְׂרִים וְשֵׁשׁ, עֶשְׂרִים וְשִׁבְעָה, עֶשְׂרִים וְשְׁמוֹנֶה, עֶשְׂרִים וְתֵשַׁע, שְׁלֹשִׁים.

25. כְּתַב: שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד, אַרְבָּעִים וְאֶחָד, שְׁמוֹנִים וְאֶחָד, אַרְבָּעִים וְשִׁבְעָה, שִׁבְעִים וְחֲמִשָּׁה, חֲמִשִּׁים וְאַרְבָּעָה, שִׁשִּׁים וְתֵשַׁע, תֵּשַׁעִים וְשֵׁשׁ, תֵּשַׁעִים וְתֵשַׁע, מֵאָה. (אֲבָל זְכוֹר וְאַל תִּשְׁכַּח: בְּרֵאשׁוֹנָה כְּתוּב אֵת מִסְפַּר הָעֶשְׂרוֹת, וְאַחַר כֵּן, מִימִין לְעֶשְׂרוֹת – אֵת מִצִּדֵּינָהּ).

26. כְּתַב בְּסִפְרוֹת: עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה, שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם, שִׁשִּׁים

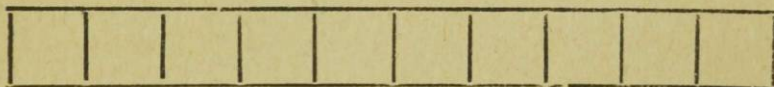
חֲמִשָּׁה, חֲמִשִּׁים וְשֵׁשׁ, תְּשָׁעִים וְשָׁלֹשׁ, שְׁלֹשִׁים וְתֵשְׁעָה, אַרְבָּעִים
וְשִׁמּוֹנָה, שְׁמוֹנִים וְאַרְבָּעָה.

27. כְּתַב בְּסִפְרוֹת: חֲמִשָּׁה עָשָׂר, חֲמִשִּׁים וְאַחַד, שְׁלֹשָׁה עָשָׂר,
שְׁלֹשִׁים וְאַחַד, שֵׁשָׁה עָשָׂר, שְׁשִׁים וְאַחַד, שְׁמוֹנָה עָשָׂר, שְׁמוֹנִים וְאַחַד,
תֵּשְׁעָה עָשָׂר, תְּשָׁעִים וְאַחַד.

28. כְּתַב בְּסִפְרוֹת: אַרְבַּע עֶשְׂרוֹת וְשָׁלֹשׁ יְחִידוֹת, שִׁבְעַת עֶשְׂרוֹת
וְתֵשַׁע יְחִידוֹת, חֲמֵשׁ עֶשְׂרוֹת וְשֵׁשׁ יְחִידוֹת, שָׁלֹשׁ עֶשְׂרוֹת וְשִׁבְעַת יְחִידוֹת.
29. כְּתַב בְּסִפְרוֹת: עָשָׂרִים וְאַחַד, שְׁלֹשִׁים וְאַחַד, אַרְבָּעִים
וְאַחַד, חֲמִשִּׁים וְאַרְבָּעָה, יוֹשִׁים וְאַרְבָּעָה, שִׁבְעִים וְאַרְבָּעָה, שְׁמוֹנִים
וְשֵׁשָׁה, תְּשָׁעִים וְשֵׁשָׁה.

30. קְרָא: 20, 21, 22, 23, 44, 55, 66, 78, 89, 96, 75
83, 28, 35, 46, 53.
31. קְרָא: 15, 16, 51; 18, 61; 26, 62; 34, 43; 78;
87, 59, 95.

32. צִיַּר שׁוֹרָה שֶׁל עֶשְׂרֵה רְבוּעִים כּוֹאֵת:



פְּתַחֲתֶיהָ צִיַּר עוֹד תֵּשַׁעַשׁ וְרוֹת בְּנוֹת עֶשְׂרֵה רְבוּעִים כָּל אַחַת. בְּרִבְעִים
הָאֵלֶּה כְּתַב מְשֻׁמָּאל לְיָמִין אֶת מִסְפָּרָם בְּסִדְרָם, הֵחֵל מֵאַחַד, עַד
אֲשֶׁר כָּל הָרְבוּעִים יִמְלְאוּ מִסְפָּרִים.

חֲבוּר וְחֲסוּר מִמְדַּרְגָּה א'.

ב חבור — אין סכום היחידות עובר את גבול העשרת.
ובחסור — מספר היחידות שבמחסר פחות מהיחידות שבנוסר.

חבור א

עשרות שלמות עם יחידות.

36. לסום ארבעים שנים, לכלב 2 שנים יותר מאשר לסום;
כמה שנים לכלב? — מי יציר סום, כלב? —
37. בשנה 50 שבועות, כמה שבועות יהיה בשנה וחמשה
שבועות?
38. בזהוב פולני היה 30 פרוטות; כמה פרוטות בזהוב עם
עוד ייש פרוטות?
39. בבית-ספר למרו 80 תלמידים, באו עוד 7 תלמידים
חדשים; כמה תלמידים היו אז בבית הספר?
40. הסבה היא בת 60 שנה, והסב גדול ממנה בשבע שנים;
בן כמה הסב? —
- מי יבדה שאלת-חשבון? ומי ימצא את פתרונה?
41. כמה הם: ארבע עשרות אגסים וששה אגסים? 5 מטבעות
בני 10 פרוטות ועוד 5 פרוטות; 30 עפרונים וארבעה עפרונים?
42. כמה הם: 2 עשרות ושלושה? 30 וארבעה? 7 עשרות ועוד
9 תשעים ועוד 2?
43. כמה צריך להוסיף לששה, שיהיו 8? לעשרים, שיהיו

27 : לְחִמְשָׁה, שִׁיהוּ 35 : לְשִׁבְעִים, שִׁיהוּ 79 : לְשִׁשִּׁים, שִׁיהוּ 168
לְחִשְׁעִים, שִׁיהוּ 93 : לְ, שִׁיהוּ 47 : לְ, שִׁיהוּ 58 :

לְחֵשֶׁב וְלִכְתּוֹב :

44.

1+4	5+5	5+7	10+20
4+5	6+4	8+9	30+10
3+6	8+2	7+7	50+40

45.

20+1	20+2	20+9	30+3
20+3	20+4	20+10	30+4
20+5	20+6	30+10	30+6
20+7	20+8	40+10	30+8

46.

40+3	50+2	60+1	70+8
40+5	50+4	60+3	80+9
40+7	50+6	60+5	90+7
40+9	50+8	60+6	30+5

47.

20+1	6+20	30+1	7+30
1+20	8+20	1+30	9+30
2+20	3+20	3+30	40+4
4+20	5+20	5+30	5+40

48.

60+6	70+7	20+8	8+70
6+60	7+70	5+30	70+8
50+5	90+9	40+7	9+80
5+50	9+90	9+60	10+90

49.

6+70	7+50	3+40	7+80
8+80	9+30	4+50	8+90
3+90	1+20	5+60	9+20
5+50	2+30	6+70	3+30

חסור א'.

תהיודות או העשרות סמפריים דו-ספרתיים.

53. יונים עפות עד 60 קילומטרים לשעה; מסע-משא-130

בכמה קילומטרים ממהרות היונים לעוף ממסע-משא?

54. בספר היו 96 עמודים; 6 עמודים נקרעו; כמה עמודים

נשארו?

55. האב הוא בן 48 שנים, והאם צעירה ממנו לשמונה שנים;

בת כמה היא האם?

56. היום יום העשרים ושמונה לכסלו; איזה יום לחודש היה

לפני 8 ימים?

57. ליילר היו 75 פרוטות, קנה דבר-מה בשבע פרוטות; כמה

פרוטות נשארו לו?

58. כמה הם: 39 פרוטות חסר 19? 67 גפרורים חסר 60

גפרורים?

59. כמה הם: 26 חסר 6? 43 חסר 3? 44 חסר 4?

60. בכמה צריך לגרוע 55 שישארו 50? 46, שישאר 40? 79

שישארו 19? 87, שישארו 80?

לְהַצְחִיק וּלְחַשֵּׁב:

61.

22—2	67—7	84—4	25—5
34—4	78—8	85—5	43—3
45—5	89—9	68—8	75—5
56—6	91—1	97—7	57—7

62.

23—20	67—60	48—40	53—3
34—30	72—70	66—60	53—50
45—40	84—80	89—80	48—8
56—50	36—30	75—70	48—40

חֲבוּר ב'.

וְחִירוֹת עִם סְפָרִים דְּרוֹסְפֵּרְתִים.

65. בְּחָצֵר הַתְּהַלְכוּ 2 תַּרְנֻגְלוֹת עִם אֶפְרוֹחֵיהֶן; לְתַרְנֻגְלַת אַחַת הָיוּ 11 אֶפְרוֹחִים וּלְשֵׁנִיהָ 6; כַּמָּה אֶפְרוֹחִים הָיוּ בְּחָצֵר בִּיחָד?

66. הַיּוֹם יוֹם הַעֲשָׂרִים וְשֵׁשָׁה לַחֹדֶשׁ אֵלּוּל; אִיזָה יוֹם לַחֹדֶשׁ יִהְיֶה בְּעִבּוֹר 3 יָמִים?

67. אָתִי הוּא בֶן 36 שָׁנִים; אָחוֹתִי בְּכִידָה מִמֶּנּוּ לְשָׁלֹשׁ שָׁנִים; בַּת כַּמָּה הִיא אָחוֹתִי?

68. יֵלֵךְ אַחַד אֶסְפֵּר 33 זְהוּבִים מִן הַכֶּסֶף, שָׁנְתָן 15 אָבִיו לְהוֹצִיא; וּבְעֵד זֶה נָתַן 15 אָבִיו עוֹד 5 זְהוּבִים; כַּמָּה זְהוּבִים הָיוּ אֵז לַיֵּלֶד?

מִי יַחְבֵּד שְׂאֵלֵתִי שְׂבוֹן? וּמִי יַפְתֵּר אוֹתָהּ?

69. אִישׁ אַחַד אָמַר: לִפְנֵי שֵׁשׁ שָׁנִים הָיִיתִי בֶן 52; בֶּן כַּמָּה

חָזָא הָאִישׁ הַזֶּה?

70. כִּמְהָ הֵם: 24 סְבָרִיּוֹת עִם 4 סְבָרִיּוֹת? 93 יָדָיִם עִם עוֹד
6 יָלָדִים?

71. כִּמְהָ הֵם: 65 עִם 3? 76 עִם 2? 82 עִם 7? 91 עִם 8? 68
עִם 1? 51 עִם 8? 43 עִם 6?

72. כִּמְהָ צָרִיף לְהוֹסִיף עַל 14, שְׂיֵהִי 18? עַל 72, שְׂיֵהִי 78?
עַל 32, שְׂיֵהִי 39? עַל 53, שְׂיֵהִי 58? עַל 64, שְׂיֵהִי 66?

~~~~~  
לְהַעֲמִיק וּלְחַשֵּׁב:

73.

|      |      |      |      |
|------|------|------|------|
| 42+1 | 42+6 | 53+5 | 33+4 |
| 42+3 | 42+4 | 53+4 | 42+4 |
| 42+5 | 53+1 | 52+7 | 54+5 |
| 42+7 | 53+3 | 53+6 | 85+3 |

74.

|      |      |      |      |
|------|------|------|------|
| 33+6 | 63+5 | 46+2 | 72+2 |
| 33+4 | 54+5 | 51+4 | 44+5 |
| 33+2 | 27+1 | 61+5 | 56+2 |
| 42+5 | 37+2 | 71+6 | 71+5 |

75.

|      |      |      |      |
|------|------|------|------|
| 22+1 | 65+3 | 74+3 | 66+3 |
| 34+2 | 76+2 | 53+3 | 75+4 |
| 43+3 | 83+5 | 66+3 | 54+5 |
| 54+4 | 91+6 | 57+2 | 63+6 |

---

### חסור ב'.

מקצת יחידות מספריים דו-ספרתיים.

78. היום יום 29 לחודש תשרי; איזה יום לחודש היה לפני 7 ימים?

79. תרנגולת הודו רובצת על ביציה 28 ימים; ותרנגולת רוס שבעה ימים פחות מזה, כמה ימים רובצת התרנגולת על ביציה?

80. במרכבת-המרים נסעו 34 אנשים; 3 מהם עמדו; כמה מהם ישבו?

81. בבית-הספר למדו 97 תלמידים; פעם לא באו 4 מהם; כמה תלמידים היו אז בבית-הספר?

מי ימצא שאלת חשבון?

82. בספר היו 68 עמודים; קרא הילד 6 עמודים. כמה עמודים נשארו לקריאה?

83. כמה ישאר אם נקח שמונה שויפים מן 39? אם נגרע 5 מחירות מארבעים וישש? 7 גפרורים מ78.

84. כמה הם: 96 חסר 4? 39 חסר 6? 45 חסר 3?

85. כמה צריך לגרוע מן 54 שיהיו 51? מן 66 שיהיו 62?

להעתיק ולחשב:

.86

|      |      |      |      |
|------|------|------|------|
| 6—2  | 25—1 | 66—1 | 27—5 |
| 26—2 | 37—1 | 66—2 | 38—3 |
| 8—3  | 48—1 | 66—3 | 56—4 |
| 38—3 | 57—1 | 75—3 | 27—2 |

87.

|      |      |      |      |
|------|------|------|------|
| 27—2 | 77—5 | 59—4 | 29—8 |
| 39—3 | 89—6 | 38—7 | 54—2 |
| 46—4 | 86—4 | 69—8 | 38—7 |
| 59—5 | 98—4 | 36—5 | 49—6 |

חבור ג'.

עשרות שלמות עם מספרים דו-ספרתיים.

90. בן 30 דוד במלכו על ישראל, וארבעים שנה מלך;  
במה שנים חי דוד?

91. בבית הספר היו 70 תלמידים; כשהתחילו הלמודים נתקבלו  
עוד למחלקה הראשונה והשניה 5, 5 לכל אחת, ובשלישית — 15  
תלמידים; כמה תלמידים היו אז בבית הספר?

92. לילך בן שבע שנים 20 שנים, ולאיש בנר שתיים עשרה  
שנים יותר; כמה שנים לאיש?

93. העמלך ישן כל השנה, ורק בימות המנוח בחדשים סיון,  
תמוז ואב העמלך ער וצד שרצים (ובובים, שממיות); בתורש סיון 30  
יום, בתמוז 29 ימים ובאב 30 יום; כמה ימים בשנה העמלך ער?

94. במחלקה אחת היו 36 ילדים, ובמחלקה אחרת — 40; כמה  
ילדים היו בשתי המחלקות?

95. כמה הם: 60 והובים עם 18 והובים? חצי והוב עם 25  
פרומות?

96. כמה הם: 20 עם 36, 43 עם 50, 38 עם 20?

97. כמה צריף להוסיף ל-55, שידע 85 ל-77, שיהיו 197 ל-38  
שיהיו 68 ל-25, שיהיו 195

הצמק השט

93.

|       |       |       |       |
|-------|-------|-------|-------|
| 20+10 | 65+30 | 37+50 | 24+30 |
| 21+10 | 66+20 | 28+60 | 34+20 |
| 30+20 | 52+30 | 25+70 | 26+40 |
| 32+20 | 45+40 | 23+50 | 46+20 |

99.

|       |       |       |       |
|-------|-------|-------|-------|
| 72+10 | 54+40 | 65+20 | 38+50 |
| 12+70 | 44+50 | 25+60 | 58+30 |
| 41+20 | 35+10 | 37+20 | 25+40 |
| 21+40 | 15+30 | 27+30 | 45+20 |

חסור ג'

הצערות או העשרות עם כל היחידות מכספרים דרספרתיים.

102. האב הוא בן 53 שנים, והאם צעירה בעשר שנים; בת

במה שנים האם?

103. בחצר היו מונחות 64 לבנים, לקחו מהן 20 לתיוקן

התוצר; כמה לבנים נשארו?

104. משקל הארזו עם הספר היה 91 קילוגרם; כמה משקל

הספר, אם משקל הארזו הוא 11 קילוגרם?

105. בבית ספר למדו 78 תלמידים, במחלקה הראשונה היו 38

מהם, והשאר—במחלקה השנייה; כמה תלמידים היו במחלקה השנייה?

106. בספר אחד היו 97 עמודים, ובשני—70? כמה עמודים היו

בספר הראשון יותר מבספר השני?

107. כמה הם: 76 נפרורים חסר 20? 95 ספרים חסר 15? 87

רצים חסר 30? 35 רצים חסר 25?

109. כִּמְהָ יָהִם : 87 חֶסֶר 150 98 חֶסֶר 40 43 חֶסֶר 113 64 חֶסֶר 24

לְהַעֲתִיק וּלְחַשֵּׁב :

109.

|       |       |       |       |
|-------|-------|-------|-------|
| 84—30 | 67—20 | 38—20 | 25—5  |
| 54—40 | 54—20 | 56—40 | 37—30 |
| 73—30 | 82—40 | 67—10 | 56—20 |
| 82—40 | 96—20 | 47—30 | 77—30 |

110.

|       |       |       |       |
|-------|-------|-------|-------|
| 36—16 | 65—15 | 34—24 | 71—30 |
| 48—18 | 68—28 | 91—41 | 89—19 |
| 57—27 | 75—25 | 78—18 | 78—30 |

חִבּוּר ד'.

דוֹסְפֵרֵי יָהִם עִם דוֹסְפֵרֵי יָהִם.

113. הָאֵב הוּא בֶּן 38, וְהֵסֵב גָּדוֹל מִמֶּנּוּ בְּעֵשְׂרִים וְחֲמִשׁ שָׁנִים ;

בֶּן כֶּמֶה הוּא הֵסֵב ?

114. בְּחֶדֶר אֶחָד הָיוּ 36 תַּלְמִידִים, וּבְחֶדֶר הַשֵּׁנִי — 42; כֶּמֶה

תַּלְמִידִים הָיוּ בְּשְׁנֵי הַחֲדָרִים ?

115. הָיָה תַּפֵּר לְאֹדְרַת תְּרִיָסָר בְּפִתּוּרִים (12), וְנִשְׁאָרוּ לוֹ עַד

72 בְּפִתּוּרִים ; כֶּמֶה בְּפִתּוּרִים הָיוּ לְחֵישׁ בְּרֵאשׁוֹנָה ?

116. בְּחוֹדֶשׁ יְנוּאָר יֵשׁ 31 יָמִים וּבְפֶבְרוּאָר — 28; כֶּמֶה יָמִים

בְּשְׁנֵי הַחֲדָשִׁים הָאֵלֶּה ?

117. אִישׁ אֶחָד קָנָה קִילוֹגְרָם גֵּרוֹת בֶּן 25, כְּלוּמָר 25 גֵּרוֹת

לְקִילוֹגְרָם, וְקִילוֹגְרָם בֶּן 12; כֶּמֶה גֵּרוֹת הָיוּ בְּשְׁנֵי הַקִּילוֹגְרָמִים ?

|  |  |  |
|--|--|--|
|  |  |  |
|  |  |  |
|  |  |  |

118. חִידָה. בְּתִמוּנָה רְבוּעָה כְּזֹאת  
 בְּעֵלֶת 9 רְבוּעִים כָּתַב בְּכָל רְבוּעַ אַחַת מִתְשַׁע  
 הַסְּפָרוֹת הָאֵלֶּה: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9. בְּאוֹפֵן  
 שְׂסֻבּוֹם הַסְּפָרוֹת בְּכָל צֵד: מִיְמִין לְשִׁמְאֵל,  
 מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה וּבְאֵלֶכֶםוּן יִהְיֶה 15.

מי יבדה שאלת־חשבון? ומי יפתור אותה?

119. כמה הם: תְּרִיָסָר כְּפִתוּרִים עִם 24 כְּפִתוּרִים? 25 אֲנָסִים עִם

13 אֲנָסִים?

120. כמה הם: 21 עִם 36? 43 עִם 56? 34 עִם 113

וְהַצְחִיק וְלִחְשֵׁב:

121.

|           |           |                                 |           |
|-----------|-----------|---------------------------------|-----------|
| $32 + 12$ | $27 + 22$ | $25 + 12$                       | $34 + 21$ |
| $13 + 14$ | $45 + 23$ | $25\frac{1}{4} + 12\frac{1}{4}$ | $34 + 22$ |
| $15 + 34$ | $32 + 45$ | $25 + 13$                       | $34 + 23$ |
| $23 + 45$ | $37 + 22$ | $25\frac{1}{2} + 14\frac{1}{2}$ | $34 + 24$ |

122.

|                                 |           |           |                                 |
|---------------------------------|-----------|-----------|---------------------------------|
| $43 + 31$                       | $52 + 42$ | $43 + 26$ | $11\frac{1}{4} + 24\frac{1}{4}$ |
| $43 + 32$                       | $52 + 45$ | $34 + 32$ | $52 + 25$                       |
| $43\frac{1}{4} + 36\frac{1}{4}$ | $52 + 44$ | $65 + 33$ | $48 + 11$                       |
| $43 + 34$                       | $52 + 47$ | $50 + 10$ | $11 + 16$                       |

חֶסֶד ד.

מספרים דרספּרתיים ממספרים דרספּרתיים.

124. בְּשִׁמְנָסְרִים עֵץ, מִבְּיָדִים אֶת מִסְפַּר שְׁנוֹת חַיּוֹ, כִּי כָּל שָׁנָה

נִסְבָּר מִסְבִּיב לְעֵץ שְׁכֵבָה אֶת: לָכֵן כְּשִׁחְפְּצִים לְדַעַת בְּזוֹכְמָה שְׁנַיִם

הוא העץ, צריך למנות את מספר  
 השקבות שבו, בן, למשל, מספר  
 שנותיו של העץ המצויר באן הוא 25  
 פעם פרתו 2 עצים, ומצאו כי  
 האחד הוא בן 37 שנים והשני —  
 בן 79 שנים; בכמה שנים היה  
 הראשון צעיר מן השני?

125. תרנגלת הודו רובצת על ביציה 28 ימים והחסידה — 27

ימים; כמה ימים רובצת החסידה פחות מן תרנגלת—הודו?

126. האת הבכור הרויח 98 והובים והצעיר — 23 והובים פחות;

כמה והובים הרויח האת הצעיר?

127. חידה. האב הוא בן 33 שנים, ובנו הוא בן 11 שנים;

בכמה שנים גדול האב מבנו? ובכמה שנים יגדל האב מבנו בעבור  
 5 שנים?

בדה שאלת חשבון; מי יפתר אותה?

128. בחדר אחד למדו 45 תלמידים, ובחדר השני — 34; בכמה

גדול מספר התלמידים בחדר הראשון ממספרם בחדר השני?

129. כמה הם: 48 קילוגרם לחם חסר 25 קילוגרם? 95 ספרים

חסר 73? 55 פרוטות חסר 14?

130. כמה הם: 28 חסר 12? 77 חסר 14? 96 חסר 65?

131. כמה צריך לגרוע מן 35, שיהיו 21? מן 48, שיהיו 17? מן

89, שיהיו 76? מן 97, שיהיו 23? מן 59, שיהיו 38?

לְהַעֲמִיק וּלְחַשֵּׁב :

132.

|                                                                |       |                                                                |                                                                |
|----------------------------------------------------------------|-------|----------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|
| 28—12                                                          | 37—16 | 36—22                                                          | 48—32                                                          |
| 28—13                                                          | 47—16 | 49 <sup>3</sup> / <sub>4</sub> —33 <sup>1</sup> / <sub>4</sub> | 38 <sup>3</sup> / <sub>4</sub> —32 <sup>1</sup> / <sub>4</sub> |
| 28 <sup>3</sup> / <sub>4</sub> —14 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> | 58—17 | 96—72                                                          | 49—43                                                          |
| 28—15                                                          | 69—18 | 59—31                                                          | 56—51                                                          |

133.

|                                                                |                                                               |       |                                                                |
|----------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|-------|----------------------------------------------------------------|
| 64—62                                                          | 54 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> —4 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> | 46—23 | 81—21                                                          |
| 77 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> —15 <sup>1</sup> / <sub>4</sub> | 67—5                                                          | 88—44 | 45 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> —15 <sup>1</sup> / <sub>4</sub> |
| 95—93                                                          | 93—70                                                         | 96—46 | 28 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> —18 <sup>1</sup> / <sub>4</sub> |

134.

|         |         |         |                                     |
|---------|---------|---------|-------------------------------------|
| 22—?=20 | 42—?=41 | 66—?=16 | 36—?=14                             |
| 45—?=40 | 86—?=82 | 53—?=23 | 49—?=6                              |
| 79—?=70 | 38—?=33 | 99—?=29 | 77—?=23 <sup>1</sup> / <sub>4</sub> |

III

חֵבֶר וְחֶסֶר מִמְדַּרְגָּה ב'.

בה בור—סכום היחידות עובר את גבול העשרות.  
בה סור—היחידות שבמחסר יתרות על היחידות שבנחסר.

חֵבֶר א'.

יחידות עם דו־ספרתיים.

140. בבית הספר נתקבלו ביום אחד 17 תלמידות וְחֶמְסָה

תלמידים; כִּמָּה ילדים נתקבלו ביום ההוא בבית הספר?

141. במתברת אחת היו 36 עמודים, ובשנית 8 עמודים יותר;

כִּמָּה עמודים היו במתברת השנית? ביצר תחשב את זה!

142. בַּמַּחְלָקָה אַחַת שֶׁל בֵּית־הַסֵּפֶר הָיוּ 35 תְּלֻמִּידִים וְתְלֻמִּידוֹת,  
 וּבִשְׁנֵית יוֹתֵר עַל זֶה 9 תְּלֻמִּידִים; כִּמָּה תְּלֻמִּידוֹת הָיוּ בִשְׁנֵית?  
 143. הֶסֶב בֶּן 58, וְהֶסְבָּה בְּכִירָה מִמֶּנּוּ בְּאַרְבַּע שָׁנִים; בַּת כִּמָּה  
 הִיא הֶסְבָּה?

144. בֶּנֶן הָיוּ 76 עֲצֵי־אָנָם, וְעֲצֵי־תַפּוֹחַ הָיוּ 8 יוֹתֵר; כִּמָּה עֲצֵי  
 תַפּוֹחַ הָיוּ בֶּנֶן?

145. אוֹפָה מָכַר בַּיּוֹם הַחֲמִישִׁי 6 חֲלוֹת לַשַּׁבָּת, וּבַיּוֹם הַשְּׁשִׁי 27  
 יוֹתֵר; כִּמָּה חֲלוֹת מָכַר הָאוֹפָה בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי? כִּמָּה חֲלוֹת מָכַר הָאוֹפָה  
 בִּשְׁנֵי הַיָּמִים הָאֵלֶּם?

146. הַיּוֹם יוֹם 19 לְחֹדֶשׁ כִּסְלֹו; אֵיזוֹה יוֹם לְחֹדֶשׁ יְהִיָּה כַּעֲבוּר  
 שְׁבוּעַ יָמִים?

147. יָלַד הָיָה אוֹסֵר תְּוִי־הַפּוֹסֶטָה; הָיוּ לוֹ 86 תָּוִים, וְקָבַל עוֹד 9  
 תָּוִים; כִּמָּה תָּוִים הָיוּ לוֹ אָז?

148. בְּמַעַת־לָעַת 24 שָׁעוֹת; בְּשְׁמוֹת־חַיִּים שָׁעוֹן, הוּא רֶץ מַעַת־  
 לָעַת וּשְׁמוֹנֶה שָׁעוֹת; כִּמָּה שָׁעוֹת רֶץ הַשָּׁעוֹן?

149. כִּמָּה הֵם: 7 אָנּוּזִים עִם 6 אָנּוּזִים? 6 גַּפְרוּרִים עִם 24  
 גַּפְרוּרִים? 33 עֲטִים עִם 8 עֲטִים? 65 זְהוּבִים עִם 9 זְהוּבִים?

150. כִּמָּה הֵם: 9+8 ? 28+2 ? 35+5 ? 35+8 ? 46+6 ? 57+5 ?

3431

הַעֲתִיק וּלְחֻשָׁב:

151.

|     |     |      |      |
|-----|-----|------|------|
| 9+2 | 6+6 | 9+9  | 35+3 |
| 7+6 | 7+7 | 19+1 | 46+6 |
| 8+8 | 8+8 | 23+7 | 83+7 |

152.

|      |      |      |      |
|------|------|------|------|
| 18+3 | 34+7 | 52+9 | 62+9 |
| 15+9 | 36+6 | 53+8 | 78+8 |
| 27+5 | 45+5 | 61+9 | 86+6 |
| 28+8 | 48+7 | 67+7 | 87+7 |

153.

|         |         |         |
|---------|---------|---------|
| 17+?=20 | 48+?=57 | 63+?=71 |
| 33+?=45 | 44+?=53 | 74+?=81 |
| 19+?=26 | 47+?=56 | 86+?=93 |

154.

|      |      |      |      |
|------|------|------|------|
| 34+8 | 9+22 | 4+49 | 7+48 |
| 8+3  | 5+66 | 9+34 | 8+67 |
| 55+6 | 5+56 | 8+57 | 4+88 |
| 6+54 | 7+68 | 9+58 | 8+86 |

## חסור א'.

קצרות מן הדיסקרטיום.

159. היה אלון בן 25 מסרים, פרתו את צמרתי בת 6 מסרים; בת כמה מסרים נשארה קורת האלון?
160. לילד היו 31 אגוזים; אכרו לו במשחק 4 אגוזים; כמה אגוזים נשארו לו?
161. בבית ספר אחד היו 45 ילדים; פעם לא באו אל בית הספר 8 ילדים; כמה ילדים באו אל בית הספר?
162. גובה בית הנקסט מן המסד עד התפתות הוא 15% אמות; וגובה בית הספר הוא 7% אמות; כמה אמות גובה בית הנקסט מבית הספר?

162. בַּשָּׁנָה יֵשׁ לְעֶרְךָ 52 שָׁבוּעוֹת; מֵהֶם 9 שָׁבוּעוֹת הֵם יָמֵי תוֹפֵשׁ; בַּמָּה שָׁבוּעוֹת נִשְׁאָרִים לְלַמּוֹד בְּבֵית־הַסֵּפֶר?
164. יֵשׁ יָמִים בַּחֹרֶף, שְׁנַמְשָׁכִים רַק 7 שָׁעוֹת; בַּמָּה שָׁעוֹת נִמְשָׁךְ אִזּוֹ הַלַּיְלָה?
165. יָלַד אֶחָד נוֹלַד בְּיוֹם הַ27 לַחֹדֶשׁ אֲיָר, וַחֲבָרוּ נוֹלַד 8 יָמִים קֹדֶם; בְּאִיזוֹ יוֹם לַחֹדֶשׁ נוֹלַד חֲבָרוֹ?
166. שָׁנוֹת הָאֵב 43 וְהָאֵם צְעִירָה מִמֶּנּוּ בְּשִׁמוּנָה שָׁנִים; בַּת בַּמָּה הִיא הָאֵם?
167. שָׁנוֹת הָאֵם 35, וְהַבֵּן שְׁנַתָּיו 8; בַּכַּמָּה שָׁנִים צְעִיר הַבֵּן מֵאִמוֹ?
168. בַּמָּה יֵהְיֶה: 35 אֲנָרוֹת חֶסֶר 17 50 פְּרוּמוֹת חֶסֶר 6 96 יָסִים חֶסֶר 9?
169. בַּמָּה הֵם: 18 חֶסֶר 9 26 חֶסֶר 7 28 חֶסֶר 9 45 חֶסֶר 9 6 חֶסֶר 5 78 חֶסֶר 9 53 חֶסֶר 6 84 חֶסֶר 15

170.

|      |      |      |      |
|------|------|------|------|
| 24—4 | 47—7 | 53—3 | 36—6 |
| 20—2 | 40—2 | 50—6 | 30—2 |
| 24—6 | 47—9 | 53—9 | 36—8 |

171.

|      |      |      |      |
|------|------|------|------|
| 41—1 | 62—2 | 34—4 | 45—5 |
| 40—5 | 60—7 | 30—4 | 40—4 |
| 41—6 | 62—9 | 34—8 | 45—9 |

172.

|      |      |       |      |
|------|------|-------|------|
| 24—6 | 41—6 | 82—4  | 73—9 |
| 47—9 | 62—9 | 73—5  | 42—5 |
| 53—9 | 34—8 | 64—5  | 62—3 |
| 36—8 | 45—9 | 100—0 | 44—8 |

173.

|      |      |      |      |
|------|------|------|------|
| 92—8 | 43—8 | 21—9 | 64—9 |
| 84—8 | 85—8 | 32—9 | 76—9 |
| 74—8 | 61—8 | 53—9 | 88—9 |
| 96—8 | 57—8 | 45—9 | 37—9 |

חֲבוּר ב'

דוֹסְפֵרְתִים עִם דוֹסְפֵרְתִים.

177. בַּמַּחְבֵּרֶת אַחַת הָיוּ 36 עֲמוּדִים וּבִשְׁנֵיהֶם—34; בְּמָה עֲמוּדִים  
הָיוּ בְּשֵׁתֵי הַמַּחְבְּרוֹת יָחַד?

178. בַּמַּחְלָקָה אַחַת הָיוּ 36 תְּלֻמִּידִים, וּבִשְׁנֵיהֶם 24; בְּמָה תְּלֻמִּידִים  
הָיוּ בְּשֵׁתֵי הַמַּחְלָקוֹת?

179. מִיּוֹם הָרֵאשׁוֹן שֶׁל חֹג הַפֶּסַח עַד חֹג הַשְּׁבוּעוֹת 49 יָמִים,  
וּמִיּוֹם הָרֵאשׁוֹן שֶׁל חֹג הַשְּׁבוּעוֹת עַד תְּשֻׁעָה בְּאָב 3 יָמִים יוֹתֵר; בְּמָה  
יָמִים מְשֻׁבְּעוֹת עַד תְּשֻׁעָה בְּאָב?

180. בְּשָׁנוֹלָד יִשְׁמָעֵאל הָיָה אֲבִרָהֶם אָבִינוּ בֶּן 86 שָׁנִים; יִצְחָק  
נוֹלַד 14 שָׁנִים אַחֵר יִשְׁמָעֵאל; בֶּן בְּמָה שָׁנִים הָיָה אֲבִרָהֶם בְּהוֹלֵד  
יִצְחָק בְּנוֹ?

181. לְיִישׁ 16 שָׁנִים בְּלָחֵי הַתַּחְתּוֹנָה וְיִשְׁ-עֶשְׂרָה שָׁנִים בְּלָחֵי  
הַעֲלִיּוֹנָה; בְּמָה שָׁנִים לָאִישׁ בְּשֵׁתֵי לַחֲיָיו?

182. בְּאַפְרִיקָה יֵשׁ מִין אֲנָקוֹרִים, שְׁבוּנִים אֶת קְנִיָּהֶם סְמוּךְ זֶה  
לְזֶה, וְאַחֵר בֶּן עוֹשִׁים גַּג מְשׁוֹתָף לְכָל הַקְּנִיִּים. פְּעַם בָּנוּ אֲנָקוֹרִים עַל  
עַץ גְּבוּהָ 47 קְנִיִּים, וְאֲנָקוֹרִים אַחֲרֵיהֶם בָּנוּ עַל עֵץ סְמוּךְ 45 קְנִיִּים, בְּמָה  
קְנִיִּים הָיוּ עַל שְׁנֵי הָעֲצִים הַסְּמוּכִים?

183. כִּמָּה הֵם: 15 אָגוּזִים עִם 15 אָגוּזִים? 12 גַּפְרוּרִים וְעוֹד 28

גַּפְרוּרִים? 46 גַּפְרוּרִים וְעוֹד 38 גַּפְרוּרִים? 33 עֵמִים וְעוֹד 59 עֵמִים?

184. כִּמָּה הֵם: 12 וְשִׁמוּנָה? 24 וְשִׁשָּׁה? 37 וְשִׁלְשָׁה? 37 וְשִׁמוּנָה

עֶשְׂרִי? 48 וְשִׁלְשִׁים וְשִׁמוּנָה? 57 וְעֶשְׂרִים וְשִׁשָּׁה?

לְהַעֲתִיק וּלְחַשֵּׁב:

185.

|       |       |       |       |
|-------|-------|-------|-------|
| 15+15 | 25+35 | 24+56 | 11+19 |
| 25+25 | 55+35 | 14+66 | 21+29 |
| 35+35 | 45+25 | 34+46 | 31+39 |
| 45+45 | 75+15 | 74+16 | 41+49 |

186.

|       |       |       |       |
|-------|-------|-------|-------|
| 51+29 | 52+28 | 63+17 | 72+18 |
| 22+48 | 62+28 | 43+37 | 63+27 |
| 32+38 | 43+27 | 74+16 | 35+55 |
| 42+38 | 53+17 | 63+17 | 36+44 |

187.

|       |       |       |       |
|-------|-------|-------|-------|
| 17+14 | 47+45 | 68+17 | 29+35 |
| 16+17 | 36+56 | 54+27 | 28+37 |
| 18+38 | 28+46 | 18+75 | 46+26 |
| 28+15 | 25+37 | 69+26 | 56+35 |

188.

|       |       |       |       |
|-------|-------|-------|-------|
| 78+16 | 56+14 | 46+27 | 39+12 |
| 56+14 | 46+26 | 44+37 | 19+39 |
| 22+49 | 66+25 | 19+39 | 38+28 |
| 64+35 | 69+15 | 37+16 | 64+27 |

189.

|         |         |         |
|---------|---------|---------|
| 18+?=37 | 15+?=30 | 44+?=62 |
| 33+?=41 | 25+?=40 | 47+?=65 |
| 19+?=35 | 28+?=50 | 22+?=71 |

### חסור ב'.

דוֹסְפֶרְתִּים מְדוֹסְפֶרְתִּים.

192. דְּבֻרִים יֵשׁ שׁוּנָא אַחַר, וְקוֹרְאִים לוֹ וּלְלִי הַדְּבֻרִים  
 וּמֵרְאֵהוּ כְּמֵרְאֵה הַדְּבֻרָה; וּלְלִי הַדְּבֻרִים צַד אֶת הַדְּבֻרִים בְּדַרְךְ  
 מְעוֹפֵן, מִמִּיתָן בְּעֵקְצוֹ וְנוֹשָׁאן אֶל קִנּוּ. פֶּעַם הִתְנַפְּלוּ שְׁנֵי אֱלֹהֵי הַדְּבֻרִים  
 עַל הַבְּוֹרָת, אַחַד מֵהֶם צַד 24 דְּבֻרִים, וְהַשְּׁנִי — 18 דְּבֻרִים פְּחוֹת מִן  
 הָרֵאשׁוֹן; כְּמָה דְּבֻרִים צַד הַשְּׁנִי?

193. מֵאֲרַבְעִים וְשִׁבְעָה קִילוֹגֵר. וַיְתִים מוֹצִיאִים 18 קֵנ. שְׁמֹן;  
 מָה מְשַׁקֵּל הַגֶּפֶת (פְּסֻלַּת שֶׁל הַיְתִים)?

194. מִן הַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן שֶׁל חֹג הַחֲנֻכָּה עַד חֹג הַפֶּסַח 100 יָמִים,  
 וּמִן חֹג הַפּוּרִים עַד חֹג הַפֶּסַח 29 יָמִים; כְּמָה יָמִים מִן חֲנֻכָּה עַד פּוּרִים?

195. בְּעַל אַחֲזוּהָ הַבֵּין 75 כְּבָרוֹת גְּבִינָה, מִהֵן הַשְּׂאִיר לְעֻצְמוֹ 26  
 כְּבָרוֹת, וְהַשְּׂאִיר מְכַר; כְּמָה כְּבָרוֹת גְּבִינָה מְכַר בְּעַל הָאֲחֻזָּה?

196. מִן 83 קֵנ. שְׁבַלֵי חֲטָה הוֹצִיאוֹ אַחַר הַדִּישָׁה 24 קִילוֹגֵר.  
 בָּר; כְּמָה מְשַׁקֵּל הַתְּבֵן?

197. בְּשִׁלֵּשׁ מַחְלָקוֹת בֵּית-הַסֵּפֶר הָיוּ 94 תְּלֻמִּידִים, טַהֵם הָיוּ  
 בְּמַחְלָקָה הָרֵאשׁוֹנָה 37, וּבַשְּׁנִית—28 תְּלֻמִּידִים; כְּמָה תְּלֻמִּידִים הָיוּ  
 בְּמַחְלָקָה הַשְּׁלִישִׁית?

198. שְׁנוֹת הַסֵּב הֵן 68, וְהָאֵב שְׁנוֹתָיו 39; כְּמָה שְׁנִים צָעִיר  
 הָאֵב מִן הַסֵּב?

199. בְּכֶפֶר אַחַר הָיוּ יְהוּדִים 66 נְפֻשׁוֹת, וּבְכֶפֶר הַשְּׁנִי הִסְמוּךְ  
 הָיוּ יְהוּדִים 28 נְפֻשׁוֹת פְּחוֹת מִזֶּה; כְּמָה יְהוּדִים הָיוּ בְּכֶפֶר הַשְּׁנִי?

200. כְּמָה הֵם: 35 פְּרוּמֹת חֶסֶר 17 פְּרוּמֹת? 36 שְׁוִיפִים חֶסֶר  
 27 שְׁוִיפִים? 47 תְּלֻמִּידִים חֶסֶר 28 תְּלֻמִּידִים? 64 עֲצִים חֶסֶר 36 עֲצִים?

201. כִּמָּה הֵם: 84 חֶסֶד ? 28 ? 93 חֶסֶד ? 17 ? 56 חֶסֶד ? 29 ? 64

חֶסֶד ? 55 ? 43 חֶסֶד ? 24 ? בֵּיצֵד הַחֹשֶׁב אֵת זֶה ? —

וְהַעֲתִיק וְלֹחֵשֶׁב:

202.

|       |       |       |       |
|-------|-------|-------|-------|
| 52—20 | 81—30 | 73—30 | 61—20 |
| 32—8  | 51—6  | 43—5  | 41—8  |
| 52—28 | 81—36 | 73—35 | 61—28 |

203.

|       |       |       |       |
|-------|-------|-------|-------|
| 52—28 | 42—14 | 71—25 | 72—35 |
| 81—36 | 36—18 | 83—34 | 61—33 |
| 73—35 | 57—19 | 94—66 | 63—56 |
| 61—28 | 61—24 | 81—19 | 27—18 |

204.

|       |       |       |        |
|-------|-------|-------|--------|
| 26—18 | 52—23 | 88—8  | 63—19  |
| 45—16 | 63—26 | 67—17 | 44—17  |
| 33—14 | 75—37 | 53—18 | 100—43 |

205.

|         |         |          |         |
|---------|---------|----------|---------|
| 52—?=45 | 44—?=30 | 81—?=44  | 27+?=45 |
| 64—?=56 | 37—?=10 | 73—?=37  | 63—?=19 |
| 25—?=17 | 88—?=50 | 89—?=100 | 69—?=45 |

תְּבוּרָה וְחֶסֶד.

206. הַתְּרַנְּנָלַת חָיָה לֹא יוֹתֵר מִעֶשְׂרִים שָׁנָה, וְהַסּוּם חַי שְׁלֹשִׁים

שָׁנָה יוֹתֵר מִן הַתְּרַנְּנָלַת. כִּמָּה שְׁנוֹתָיו שֶׁל הַסּוּם ?

207. שְׁנוֹת הַשְּׁבוּמָא (מִין רַג, קֶאֱרַפ) 100, וְהַסְרָטֹן שְׁנוֹתָיו 20 ?

כִּמָּה מֵאֲרִיף הַשְּׁבוּמָא שָׁנִים יוֹתֵר מִן הַסְרָטֹן ?

208. בְּאֶרֶץ הַחֲמָה אֲפִרְקָה יֵשׁ מִין עוֹף עִם נוֹצָה יָפָה מְאֹד,

וְשֵׁמוֹ בְּחַיֵּעֲנָה; בְּנוֹצוֹתֶיהָ שֶׁל בֵּית הַיְעָנָה מְקַשְׁטִים מְצַנְפוֹת. פֶּעַם מָרַם צִיד מוֹנֵבָה 64 נוצות ומְכַנְּף אַחַת כָּרַת 39 נוצות פחות. כִּמָּה נוצות מָרַם הַצִּיד מוֹנֵבָה וּמְכַנְּפָה יָחַד?

209. לְבַת הַיְעָנָה 64 נוצות בְּנוֹבָה וְלוֹיָנָה לֹא יוֹתֵר מִן 12 נוצות;

כִּמָּה נוצות לְבַת־הַיְעָנָה בְּנוֹבָה יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר לוֹיָנָה?

210. מִבִּילִיסְטוֹק עַד ווֹרְשָׁה מִהֶלֶךְ שָׁל 98 קילומ. בְּדֶרֶךְ הַזֹּאת

יֵשׁ תַּחְנָה, וְלִפִּי שְׂמָה; מִלִּפִּי עַד ווֹרְשָׁה מִהֶלֶךְ שָׁל 83 קילומ. בְּקֶרֶב. מָה גְדוֹל הַמְרָחֵק מִבִּילִיסְטוֹק עַד לִפִּי?

הִנֵּה, לְמִשָּׁל: בִּילִיסְטוֹק | קילומ. ? צִפִּי | 83 קילומ. | ווֹרְשָׁה.  
98 קילומ.

211. לְנַמְיָה (מֵארְדֵּר) 38 שָׁנִים, וְלִשׁוֹעַל 42; כִּמָּה שָׁנִים לְנַמְיָה

פְּחוֹת מֵאֲשֶׁר לִשׁוֹעַר

212. לְאַבְרָהָם הָיוּ 36 תְּרִנְגָלוֹת, 9 בְּרָזִים וְשֵׁשׁ אַנְוִים; מִכָּר 5

בְּרָזִים, 3 אַנְוִים וְתֵשַׁע תְּרִנְגָלוֹת; כִּמָּה עוֹפוֹת נִשְׂאָרוּ לְאַבְרָהָם?

213. יְלָדִים לָקְמוּ עֶרְמוֹנִים (קֵאִישְׁטֶאן), מִצָּא הָאָחֵר 7, הַשְּׁנִי 9

נְהַשְׁלִישִׁי 15; בְּדֶרֶךְ אָבְדוּ 22 עֶרְמוֹנִים; כִּמָּה עֶרְמוֹנִים נִשְׂאָרוּ לְיְלָדִים?

214. הָיוּ בְּעֵדֶר 93 רַחֲלוֹת, מִכָּר בְּעַל הַעֵדֶר בְּרֵאשׁוֹנָה 9, אַחֵר

כֶּךָ 7, וּבְאַחֲרֹנָה 8; כִּמָּה רַחֲלוֹת נִשְׂאָרוּ לוֹ?

215. כִּמָּה פְּעָמִים מָכָה הַשַּׁעוֹן מִן הַשָּׁעָה הַשְּׁלִישִׁית בְּבִקְרָה עַד

הַשָּׁעָה הַחֲשִׁיעִית בְּעָרֵב, אִם הוּא מָכָה בְּכָל שָׁעָה?

216. לְנַעֲרָה הָיָה סֵפֶר בְּעַל מֵאָה עֲמוּדִים, קָרָאָה בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן

36, בַּיּוֹם הַשְּׁנִי 32, וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי 26 עֲמוּדִים; כִּמָּה עֲמוּדִים נִשְׂאָרוּ

לָהּ קְרִיאָה בַּיּוֹם הַרְבִּיעִי?

217. בְּבֵית סֵפֶר הָיוּ 3 מַחְלָקוֹת; בְּמַחְלָקָה הָרִאשׁוֹנָה הָיוּ 37

תלמידים, במחלקה השניה היו 5 תלמידים יותר מזה, ובשלישית היו 23 תלמידים פחות מאשר בשניה. כמה תלמידים היו בכל בית-הספר?  
 218. לאיש אחד היה גן, ובגן צמחו פרות שונים. אנסים, תפוחים

ורדבנים. היותר גבה בין העצים היה עץ-תפוח, עץ-האגס הוא וטן ממנו, והרדבן הוא היותר קטן. גובה עץ-תפוח היותר גבוה שבגן הגיע לתשעים וחמשה רגל (באמה משלשת (סזיו) 7 רגל), הרדבן היותר גבוה הוא נמוך מן עץ-תפוח 47 רגל, ועץ-האגס היותר גבוה עולה על הרדבן הוה בתשע רגל. עכשו חשב ומצא את מדת גבהם של הרדבן ושך עץ-האגס בגן הלו?

219. בחודש ינואר 31 ימים, עכשו צא וחשב כמה ימים הם מן היום החמישי עד סוף חודש ינואר?

220. כמה גרות מדליקים בכל שמונת ימי ההנקה יחד?

221. המרמומטר הראה בבקר 21 מעלות קור, בצהרים 14, ובערב 18 מעלות קור; לכמה מעלות ירד המרמומטר בצהרים, ולכמה עלה בערב?

222. שנותיו של הזמן 84; לפני כמה שנים היה בן 75 וכמה חסרות לו למאה?

223. כמה הם: לעשרים ואחד הוסיפו 13, ומן הסך-הכל הסירו 14? מן 93 גרעו 25 ואל המותר הוסיפו 16? 75 עם 18 חסר 24? 55 חסר 37 ולמותר הוסיפו 44?

224. כמה צריך להוסיף ל-68, שיהיו 93? ל-42 שתהיה מאה?

225. כמה צריך לגרוע מן 72 שיהיו 35? מן 100 שיהיו 52?

מן 85 שיהיו 49?

הַעֲתִיק וְלֹחֶשֶׁב:

226.

|           |          |          |
|-----------|----------|----------|
| 45—18+39  | 95—49+54 | 37+48—26 |
| 23+49—35  | 17+79—28 | 89—37+43 |
| 68+23—47  | 52—34+73 | 52+29—14 |
| 100—27+18 | 74—15+23 | 32+59—23 |

227.

|          |          |          |
|----------|----------|----------|
| 24+68—47 | 72+19—25 | 52—38+43 |
| 32+59—33 | 58—19+46 | 88+11+1  |
| 22+69—31 | 67—26—24 | 69—18—26 |
| 28+65—14 | 86—37—14 | 63—17+29 |

228.

|          |          |         |
|----------|----------|---------|
| 68+?=93  | 15+?=40  | 70—?=35 |
| 42+?=100 | 43+?=68  | ?+16=44 |
| 27+?=75  | 72—?=35  | ?+28=62 |
| 35+?=84  | 100—?=52 | ?+37=75 |

## IV

### כֶּפֶל וְחֶלְוֶק א'

בְּגִבּוּל .50

### כֶּפֶל א'

הַנִּכְפָּל: 2, 4, 8.

222. בְּחֶדֶר יוֹשְׁבִים עַל כָּל סֶפֶסֶל 2 יְלָדִים; כַּמָּה יְלָדִים  
 יוֹשְׁבִים עַל 3 סֶפֶסֶלִים? עַל 5 סֶפֶסֶלִים? עַל 7 סֶפֶסֶלִים? עַל 9 סֶפֶסֶלִים?  
 עַל 4 סֶפֶסֶלִים? עַל 6 סֶפֶסֶלִים? עַל שְׁמוֹנֶה סֶפֶסֶלִים? עַל 10 סֶפֶסֶלִים?  
 233. לְצַפּוֹר שְׁתֵּי כַּנְפִים. כַּמָּה כַּנְפִים לְשְׁתֵּי צַפְרִים? לְאַרְבַּע

צָפָרִים? לְשֵׁשׁ צָפָרִים? לְעֶשֶׂר צָפָרִים? לְשֵׁתִים עֶשְׂרֵה צָפָרִים?

234. לְחַנּוּנֵי הָיָה 4 תְּרִיסָרִים עֶפְרוֹנוֹת, מִכָּרֶם ל־17 יְלָדִים לְכָל

אֶחָד 2 עֶפְרוֹנוֹת; כַּמָּה עֶפְרוֹנוֹת נִשְׂאָרוּ לְחַנּוּנֵי?

235. בְּבֵית אֶחָד הָיוּ 3 תְּרִיסָרִים כּוֹסוֹת, וְנִשְׁפְּרוּ 8 מִחֵן; כַּמָּה

כּוֹסוֹת נִשְׂאָרוּ בְּבֵית?

236. עַל כַּף מֵאוּנָיִם הִנִּיחוּ 9 אֲבָנִים בְּנוֹת 2 קִילוֹגְרָם כָּל אֶבֶן,

וְעַל הַכַּף הַשְּׂנִיָּה הִנִּיחוּ 15 קִילוֹגְרָם קֶמֶחַ. כַּמָּה קִילוֹגְרָם קֶמֶחַ צָרִיף

לְהוֹסִיף עוֹד כְּדֵי לְהַשְׁוֹת אֶת כַּפּוֹת הַמֵּאוּנָיִם?

237. דָּקָל תְּלֻמִּיד הָיוּ 2 סָפָרִים; כַּמָּה סָפָרִים הָיוּ לְעֶשְׂרִים

וְאֶרְבָּעָה תְּלֻמִּידִים?

238. לְמַחְבֶּרֶת אַחַת דְּרוּשִׁים 4 גְּלוֹנוֹת נִיר; כַּמָּה גְּלוֹנוֹת נִיר

דְּרוּשִׁים לְתְּרִיסָר מַחְבְּרוֹת?

239. כַּמָּה חֲדָשִׁים בְּשָׁנָה? כַּמָּה שָׁנִים אִתָּה לּוֹמֵד בְּבֵית־הַסֵּפֶר?

כַּמָּה בְּהֵן חֲדָשִׁים?

240. בַּחֹדֶשׁ 4 שָׁבוּעוֹת; כַּמָּה שָׁבוּעוֹת בַּתְּשַׁעָה חֲדָשִׁים? בְּאֶחָד

עֶשֶׂר חֲדָשִׁים? בְּשָׁנָה?

241. בְּתַבִּילַת נִיר 24 גְּלוֹנוֹת; כַּמָּה גְּלוֹנוֹת בְּשֵׁתִי

תַּבִּילוֹת נִיר?

242. כַּמָּה שָׁעוֹת בְּשָׁנֵי יָמִים?

243. בַּחֹדֶשׁ 4 שָׁבוּעוֹת; כַּמָּה שָׁבוּעוֹת בְּשִׁמּוֹנֵה בַּתְּשַׁעָה

בְּאֶהֱרֶעֶשֶׂר, בְּשֵׁלְשֵׁה־עֶשֶׂר חֲדָשִׁים?

244. כַּמָּה אוֹפְנִים לְשִׁבְעַ, 8, 9 עֲגָלוֹת?

245. אִישׁ עָבַר רְגְלֵי 4 קִילוֹמֶטְרִים לְשָׁעָה. אַחֲרֵי 9 שָׁעוֹת יָשַׁב

בְּעֲגָלָה וְעָבַר 35 קִילוֹמֶטְרִים. כַּמָּה קִילוֹמֶטְרִים עָבַר הָאִישׁ?

246. עֲנֶה מַעֲנֶה מִשָּׂא עֹבֶרֶת בְּכָל רֶגַע שְׁמוֹנֶה עָשָׂר  
 סְנַיִמָּטָר, אִישׁ רִנְלִי עֹבֵר כְּפָלִים מֵעֲנֶה; מְרַכְבֶּה— 4 פְּעָמִים  
 יוֹתֵר, סוֹס בְּדֶהְרָה— 6 פְּעָמִים יוֹתֵר, אִיזָה מִהֶלֶךְ עֹבְרִים: הָאִישׁ,  
 הַמְרַכְבֶּה, הַסּוֹס בְּדֶהְרָה בְּכָל רֶגַע?  
 247. לְמָרָא נִפְטָ יֵשׁ בּוֹ כְּדֵי לְדַלּוֹק 8 שָׁעוֹת; לְכַמָּה שָׁעוֹת  
 תִּסְפָּקָה 6 לְמָרוֹת?

248. תְּחַנְנִי קָנָה 4 פְּעָמִים קָמַח, בְּכָל פֶּעַם 8 צְנַמְנָר; מָכַר 22  
 צְנַמְנָר, כִּמָּה צְנַמְנָר קָמַח נִשְׂאָר לְחַנְנִי?  
 249. בְּבֵית 3 דְּיוֹמוֹת, וּבְכֵךְ דְּיוֹמָה 8 חֲלוֹנוֹת מִצַּד מְזֻרָת, וּשְׁמוֹנֶה  
 חֲלוֹנוֹת מִצַּד מְסַרְב. כִּמָּה חֲלוֹנוֹת בְּכֵךְ הַבַּיִת?

250. בְּבֵית-הַסֵּפֶר אֶחָד יוֹשְׁבִים הַתְּלָמִידִים שְׁנַיִם-שָׁנִים עַל סֵפֶסֶל  
 אֶחָד, בְּבֵית-הַסֵּפֶר הַשְּׁנַיִ יוֹשְׁבִים 4 עַל סֵפֶסֶל אֶחָד, וּבְשְׁלִישֵׁי— 8 עַל  
 סֵפֶסֶל אֶחָד; כִּמָּה תְּלָמִידִים יוֹשְׁבִים בְּבֵית-הַסֵּפֶר הָרִאשׁוֹן עַל 7, 8, 9,  
 10 סֵפֶסֶלִים? בְּבֵית-הַסֵּפֶר הַשְּׁנַיִ— עַל 6, 8, 9 סֵפֶסֶלִים? בְּבֵית-הַסֵּפֶר  
 הַשְּׁלִישִׁי— עַל 3, 4, 6 סֵפֶסֶלִים?

251. כִּמָּה הֵם: 3 פְּעָמִים ? 2 4 פְּעָמִים ? 2 7 פְּעָמִים ? 2 8 פְּעָמִים  
 ? 2 9 פְּעָמִים ? 2 11 פְּעָמִים ? 2 13 פְּעָמִים ? 2 15 פְּעָמִים ? 2 17 פְּעָמִים  
 ? 2 19 פְּעָמִים ? 2 21 פְּעָמִים ? 2 23 פְּעָמִים ? 2 8 פְּעָמִים ? 2 10 פְּעָמִים  
 ? 2 12 פְּעָמִים ? 2 14 פְּעָמִים ? 2 16 פְּעָמִים ? 2 18 פְּעָמִים ? 2 20  
 פְּעָמִים ? 2 22 פְּעָמִים ? 2 24 פְּעָמִים ? 2 25 פְּעָמִים ? 2

252. כִּמָּה הֵם: 6 פְּעָמִים ? 4 7 פְּעָמִים ? 4 8 פְּעָמִים ? 4 9 פְּעָמִים  
 ? 4 10 פְּעָמִים ? 4 11 פְּעָמִים ? 4 12 פְּעָמִים ? 4 13 פְּעָמִים ? 4  
 253. כִּמָּה הֵם: 3 פְּעָמִים ? 3 4 פְּעָמִים ? 3 5 פְּעָמִים ? 8 6 פְּעָמִים ? 8

קִבְעוּתִי וְיִחְשָׁב:

254.

$$2+2+2+2+2+2+2+2+2+2+2$$

$$2 \times 12 =$$

$$4+4+4+4+4+4+4+4+4$$

$$4 \times 9 =$$

$$8+8+8+8+8+8+8+8$$

$$8 \times 8 =$$

255.

|              |              |               |               |               |
|--------------|--------------|---------------|---------------|---------------|
| $2 \times 2$ | $2 \times 6$ | $2 \times 10$ | $2 \times 21$ | $12 \times 3$ |
| $2 \times 3$ | $2 \times 7$ | $2 \times 12$ | $2 \times 23$ | $12 \times 4$ |
| $2 \times 4$ | $2 \times 8$ | $2 \times 14$ | $2 \times 25$ | $22 \times 2$ |
| $2 \times 5$ | $2 \times 9$ | $2 \times 18$ | $12 \times 2$ | $21 \times 2$ |

256.

|              |              |               |               |              |
|--------------|--------------|---------------|---------------|--------------|
| $4 \times 2$ | $4 \times 6$ | $4 \times 10$ | $4 \times 2$  | $2 \times 3$ |
| $4 \times 3$ | $4 \times 7$ | $4 \times 11$ | $2 \times 4$  | $4 \times 3$ |
| $4 \times 4$ | $4 \times 8$ | $4 \times 12$ | $2 \times 12$ | $2 \times 6$ |
| $4 \times 5$ | $4 \times 9$ | $4 \times 7$  | $12 \times 2$ | $4 \times 6$ |

257.

|              |              |              |              |               |
|--------------|--------------|--------------|--------------|---------------|
| $8 \times 2$ | $8 \times 5$ | $8 \times 5$ | $8 \times 3$ | $2 \times 24$ |
| $8 \times 3$ | $8 \times 6$ | $8 \times 2$ | $8 \times 6$ | $4 \times 12$ |
| $8 \times 4$ | $8 \times 3$ | $8 \times 4$ | $8 \times 5$ | $8 \times 6$  |

חֲלוּק א' (מְדִירָה).

הַמְחֲלֵק: 8, 4, 2.

261. 40 תְּלִמְדֵי בֵּית־הַסֵּפֶר הָלְכוּ צְמָדִים לְטַיֵּל עִם הַמּוֹרֶה; כַּמָּה

זוּנַח הָיוּ בַתְּהַלּוּכָה?

262. הַמּוֹרֶה חָלַק 46 מַחְבְּרוֹת בֵּין הַתְּלִמְדִים, וְלָקַל תְּלָמִיד

נָתַן 2 מַחְבְּרוֹת; כַּמָּה יָלְדִים קִבְּלוּ מַחְבְּרוֹת?

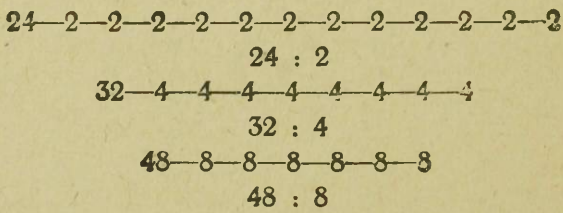
263. ילד אחד קרא 2 עמודים ליום, ונשארו לו 38 עמודים  
לקריאה; לכמה ימים יספיק לו הספר לקריאה?
264. לפני המלחמה שלמו בעד ספר 2 מרקים, ובשעת המלחמה  
שלמו בעד אותו הספר 24 מרקים; פי כמה יקר הספר בשעת  
המלחמה מאשר לפני המלחמה?
265. עשו מחברות מ-28 גליונות, מכל 4 גליונות מתברת אהה;  
כמה מחברות יצאו?
266. בחדר ישבו 36 תלמידים, 4 תלמידים על ספסל אחד;  
כמה ספסלים היו בחדר?
26. בבית-הכנסת דלקו 48 נרות בני 4 ללמרא; כמה למרות  
נרות דלקו בבית-הכנסת?
268. כמה חדרשים ב-48 שבועות?
269. כמה ימים ב-48 שעות?
270. חנני קנה 39 צנמנר קמח בשקים המכילים כל אחד 4  
צנמנר; כמה שקים קמח קנה החנני?
271. ליקר אחד 40 פרוטות ולשני 8 פרוטות; פי כמה פחות  
לשני מאשר לראשון?
272. בבית אחד גרו משפחות אחרות; בליל האחרון של תפרי  
דלקו בכל הבית 32 נרות; כמה משפחות עברות גרו בבית?
273. כמה גליונות נחזק לשנקם בעל 48, 40, 32, 24 עמודים,  
אם מגליון אחד יוצאים 8 עמודים?
274. בקג. יש 8 נרות כמה קילו. ב-24, 40, 16, 32 נרות?
275. שלשה ילדים קבלו מאת אביהם אגוזים חלק בחלק.  
והנה בשאכלו שנים מהם 18 אגוזים, ואחד-12 אגוזים, נשארו לכלם

יחד ממספר אגוזים השווה לחלקו הקודם של אחד מהם; כמה אגוזים קבל כל ילד?

276. כמה פעמים 2 נקח מן 10, 20, 24, 36, 48, 50, 32.
277. כמה פעמים 4 נמצא ב-24, 28, 32, 36, 44, 48?
278. כמה פעמים המספר 8 פחות מן 24, 32, 16, 40, 148

להעתיק ולהעב:

279.



280.

|        |        |        |        |
|--------|--------|--------|--------|
| 20 : 2 | 36 : 2 | 24 : 2 | 50 : 2 |
| 22 : 2 | 40 : 2 | 28 : 2 | 34 : 2 |
| 26 : 2 | 44 : 2 | 32 : 2 | 38 : 2 |
| 30 : 2 | 48 : 2 | 46 : 2 | 40 : 2 |

281.

|        |        |        |        |
|--------|--------|--------|--------|
| 20 : 4 | 24 : 4 | 40 : 4 | 20 : 2 |
| 28 : 4 | 32 : 4 | 28 : 4 | 20 : 4 |
| 36 : 4 | 40 : 4 | 32 : 4 | 44 : 2 |
| 44 : 4 | 48 : 4 | 44 : 4 | 44 : 4 |

282.

|        |        |        |        |
|--------|--------|--------|--------|
| 16 : 8 | 48 : 8 | 48 : 2 | 32 : 4 |
| 32 : 8 | 32 : 8 | 48 : 4 | 32 : 2 |
| 24 : 8 | 40 : 8 | 48 : 8 | 40 : 2 |
| 40 : 8 | 24 : 8 | 32 : 8 | 40 : 8 |

# כָּפַל וְחִלּוֹק ב'.

כָּפַל ב' (הַנְּכַפֵּל—5)

285. הַקּוֹקֵה אֵינָהּ בּוֹנֵה גֵן כָּפַל הַצְּפָרִים. אֵלֶּא מְטִילָה בְּיָצִיהַ  
בְּגָגִים וְרִים. בְּכַל שָׁבוּעַ הַקּוֹקֵה מְטִילָה בְּיָצִה אַחַת וּבְסֻדְהַכֵּל הַיָּא  
מְטִילָה 5 בְּיָצִים; כַּמָּה בְּיָצִים מְטִילֹת 6 קוֹקֵזוֹת ?

286. בְּעַד תִּלְגַּרְמָה הָיָו מְשַׁלְּמִים 5 אַגּוּרוֹת לְכָל מַלְּה, כַּמָּה  
שְׁלָמוֹ בְּעַד תִּלְגַּרְמָה זֶו: ,וְרָשָׁה, צְנֻמְרָל, נּוּבּוּלִיפְקוֹ 7, שְׁלָחוֹ 50 אַרְיָטִי-  
מְטִיקוֹת. יַעֲקֹב". אִם בְּעַד הַגְּלִיּוֹן, שְׁלָמוֹ חוּץ מִזֶּה עוֹד 15 אַגּוּרוֹת.

287. כַּמָּה אֶצְבָּעוֹת לְאִישׁ אֶחָד בְּשִׁתִּי וְדָיו וּבְשִׁתִּי רַגְלָיו ?

288. בְּמַחְלָקָה אַחַת לָמְדוּ 15 יְלָדוֹת, וּכְפָלִים יְלָדִים; כַּמָּה  
יְלָדִים וְיְלָדוֹת הָיָו בְּמַחְלָקָה ?

289. פָּרְטוּ 9 שְׁטָרוֹת בְּנֵי 5 זְהוּבִים לְזֹהוּבִים יַחֲדָיִם; כַּמָּה  
זְהוּבִים קָבְלוּ ?

290. הַמְחֻזַּג הַגְּדוּל שֶׁבִּשְׁעוֹן מְרָאָה אֶת הַמְּסַפֵּר II, V, VII, IX, VIII;  
כַּמָּה מֵינּוּשׁוֹת עָבְרוּ בְּשָׁעָה הַזֹּאת ?

291. בְּבֵית-הַסֵּפֶר עָמְדוּ הַסְּפָרִים עַל שְׁתֵּי אֶצְטִמְבָּאִת, עַל כָּל  
אַחַת 25 סְפָרִים, וְעַל עוֹד אֶצְטִמְבָּא אַחַת עָמְדוּ 28 סְפָרִים; לָקְחוּ  
הַמּוֹרִים לְקָרִיאָה 19 סְפָרִים; כַּמָּה סְפָרִים נִשְׁאַרוּ אִזּוּ בְּבֵית הַסֵּפֶר ?

292. חֵידָה. 2 פּוּעֵלוֹת בְּשָׂרוֹ תְּבַשִּׁיר, הָאֶחָת נִתְּנָה 2 קִילוֹגֶר.  
סִקְפָּה, וְהַשְּׁנִית — 3 קֶג; ; כְּשִׁישְׁבוּ לְאָכֵל, נִגְשׁוּ אֲלֵיהֶן עוֹד 2 פּוּעֵלוֹת  
וּבְקִשׁוּ שְׁתַּאכִּילָנָה גַם אוֹתָן, וּבְעַד חֲלָקִיהֶן תִּשְׁלַמְנָה. כָּל אַרְבַּע  
בְּפּוּעֵלוֹת אָכְלוּ, וְאוֹ שְׁלֹמָה כָּל אַחַת הָאוֹרְחוֹת 5 אַגּוּרוֹת. בְּיָצֵד תַּחֲלָקְנָה

גַּם וּבְכָרָה הַפּוּעֵלוֹת שְׁנַתְּנוּ אֶת הַמְּקַפָּה ?

293. כִּמְהָ הֵם: 5 פְּעָמִים 6 פְּעָמִים 7 פְּעָמִים 15

פְּעָמִים 10 15 פְּעָמִים 15

לְהַעֲתִיק וּלְחַשֵּׁב:

294.

$$5+5+5+5+5+5+5$$

$$5 \times 7$$

295.

$5 \times 2$

$5 \times 5$

$5 \times 8$

$5 \times 5$

$5 \times 3$

$5 \times 6$

$5 \times 9$

$5 \times 7$

$5 \times 4$

$5 \times 7$

$5 \times 10$

$5 \times 9$

296.

$2 \times 25$

$8 \times 3$

$5 \times 6$

$42-7$

$2 \times 19$

$8 \times 5$

$25+5$

$35-8$

$4 \times 8$

$5 \times 8$

$17+18$

$27+23$

$4 \times 7$

$5 \times 7$

$5 \times 7$

$8 \times 4$

### חֲלֹק ב'—מְדִירָה.

(הַמְחַלֵּק-5)

299. כָּל הַיְלָדִים קִבְּלוּ 35 אֲנֹרוֹת רִמֵי חֲנֻכָּה, 5 אֲנֹרוֹת כָּל

אֶחָד בְּמֵה יְלָדִים. קִבְּלוּ רִמֵי חֲנֻכָּה ?

300. שָׁנֹת הָאֵב 40, וְהֵבֵן שְׁנֹתָיו 5; פִּי כֵּמָה צִעִיר הֵבֵן מֵהָאֵב ?

301. כֵּמָה מִרְכָּבוֹת הַמָּרֶם תִּעֲבְרֶנָּה לְפָנֵי הַתַּחֲנָה בְּמִשְׁךָ 35

מִינוּטוֹת, אִם הֵן עוֹבְרוֹת אַחַת לֵ5 מִינוּטוֹת ?

302. יֵלֵד עָשָׂה מְאֹרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה גִפְרוּרִים 5 צִרְרוֹת שְׁוִים,

כֵּמָה גִפְרוּרִים הָיוּ בְּכָל צִרּוֹר ?

303. לאַחד הָיוּ 50 זְהוּבִים בְּשִׁמְרוֹת בְּנֵי 5 זְהוּבִים; כַּמָּה שִׁמְרוֹת הָיוּ לְאִישׁ?

304. לְחַנּוּנֵי הָיוּ 78 קִילוֹגְרָם גֵּרֹת, מִכֵּר מֵהֶם 43 קִילוֹגְרָם, וְהַנְּשָׂאָרִים הָיוּ תְּמִישׁוֹת, בְּלוּמֵר, 5 גֵּרֹת בְּכָל קִילוֹגְרָם; כַּמָּה גֵּרֹת נִשְׂאָרוּ לְחַנּוּנֵי?

305. כַּמָּה פְּעֻמִּים הִמְסַפֵּר 50 גְדוּל מִחֲמִשָּׁה? כַּמָּה פְּעֻמִּים 5 נִמְצָא בְּעֶשְׂרִים? בְּעֶשְׂרִים וְחֲמִשָּׁה? בְּשִׁלְשִׁים וְחֲמִשָּׁה? בְּאַרְבָּעִים וְחֲמִשָּׁה?

306.

35—5—5—5—5—5—5—5

35: 5=

40—5—5—5—5—5—5—5—5

40: 5

307.

|        |        |        |        |
|--------|--------|--------|--------|
| 20 : 5 | 25 : 5 | 50 : 5 | 40 : 5 |
| 30 : 5 | 35 : 5 | 35 : 5 | 50 : 5 |
| 40 : 5 | 45 : 5 | 45 : 5 | 35 : 5 |

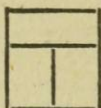
308.

|             |             |             |
|-------------|-------------|-------------|
| 85 - 35 : 5 | 5 × 7 + 26  | 48 : 8 + 37 |
| 15 + 3 : 5  | 15 × 3 + 55 | 92 - 47 : 5 |
| 30 : 5 + 18 | 8 × 5 + 30  | 12 × 4 : 8  |

## כּפּל וְחֲלוּק נִי

כּפּל ג'—הַנּכּפּל 3, 6, 9.

שְׁמֹנֶשׁ שְׁמֹנֶשׁ



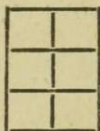
313. בְּבֵית אֶחָד הָיוּ חֲלוּנוֹת כְּאַלְהֵה:

6, 7, 8, 9, 12.

לָרֶם. כַּמָּה שְׁמֹנֶשׁ הָיוּ בַשָּׁנִים, 3, 4, 5,

13, 15 חֲלוּנוֹת כְּאַלְהֵה?

בְּנֵי 6 שְׁמֹנֶשׁ.



316. בְּבֵית סֶפֶר הָיוּ חֲלוּנוֹת כְּאַלְהֵה:

כְּאַלְהֵה?

כַּמָּה שְׁמֹנֶשׁ בַּשָּׁלְשָׁה, 4, 5, 6, 7, 8 חֲלוּנוֹת

317. סוּם אוֹכֵל בַּיּוֹם אֶחָד 9 קִילוֹגְרָם חֶצִיר, 3 קִילוֹגְרָם תְּבֹן,

6 קִילוֹגְרָם שְׁבֻלַת־שׁוּעָל; כַּמָּה קִילוֹגְרָם חֶצִיר. תְּבֹן, שְׁבֻלַת־שׁוּעָל

צָרִיךְ לִשְׁנֵי, 4, 3, 5 יָמִים?

318. עֶבְבְּרִים יוֹרְדִים 6 פְּעֻמִים בַּשָּׁנָה, 5 וְלִזְרוֹת כְּכֹל פְּעַם; כַּמָּה

וְלִזְרוֹת יוֹרְד הָעֶבְבֵּר בַּשָּׁנָה?

319. נוֹשֵׂא מִכְתָּבִים הִבִּיא בַּיּוֹם אֶחָד לִי-8 אֲנָשִׁים 3 מִכְתָּבִים

לְכֹל אֶחָד, לְחֻמְשָׁה אֲנָשִׁים 6 מִכְתָּבִים לְכֹל אֶחָד וְלֹאֲרֻבְעָה אֲנָשִׁים 9

מִכְתָּבִים לְכֹל אֶחָד; כַּמָּה מִכְתָּבִים הִבִּיא נוֹשֵׂא הַמִּכְתָּבִים לְכֹלם?

320. בְּמַחְלָקָה אַחַת הָיוּ 36 תַּלְמִידִים, וּבַשָּׁנָה כְּפֹלִים; כַּמָּה

תַּלְמִידִים בַּשָּׁנָה הַמַּחְלָקוֹת?

321. בְּאֵרוֹן עֲמָדוֹ עַל חֲמִשׁ אֵימְטָבֹאוֹת 9 סִפְרִים עַל כָּל אֵימְטָבֹא;

וְעַל הַשְּׁלָחַן הָיוּ 7 סִפְרִים; כַּמָּה סִפְרִים הָיוּ בַחֲדָר?

322. לְאוֹפְנִים שֶׁל יוֹד שְׁלֹשָׁה גִלְגָּלִים; כַּמָּה גִלְגָּלִים לְשִׁבְעָה,

8, 9, 11, 15, 16 אוֹפְנִים?

323. בְּאֵמָה מִשְׁלֹשֶׁת פּוֹלְגִית 6 רִגְלֵי. כַּמָּה רִגְלֵי בְּאַרְבַּע, 6, 7,

8 אֵמוֹת מִשְׁלֹשֶׁת פּוֹלְגִיּוֹת?

324. בבית 3 דיוטות, ובכל דיוטה 9 חלונות מצד מזרח ותשעה  
 חלונות מצד דרום; במה חלונות בכל הבית?
325. חנוני קנה 8 עגלות קמח, בת 6 צנטנר העגלה, וארבע  
 עגלות בת 9 צנטנר העגלה; במה קמח קנה החנוני?
326. בשבעה חדרים עמדו בכל חדר 6 כסאות; מכל חדר  
 חציאי כסא אחד, במה כסאות היו או בכל שבעת החדרים?
327. לילד היה ספר בן 98 עמודים, קרא במשך חמשה ימים 9  
 עמודים בכל יום, וביום הששי—14 עמודים; במה עמודים נשארו לו  
 לקריאה ליום השבת?
328. במה הם 7 פעמים 3? 9 פעמים 3? 8 פעמים 3? 11  
 פעמים 3? 12 פעמים 3? 13 פעמים 3? 14 פעמים 3?
329. במה הם: 4 פעמים 6? 5 פעמים 6? 6 פעמים 6? 7  
 פעמים 6? 8 פעמים 6?
330. במה הם: 3 פעמים 9? 4 פעמים 9? 5 פעמים 9?
331. במה הם: 20 פעמים 12? 19 פעמים 12? (לחשב בה: 20  
 פעמים 2 הרי 40; 40 חסר 2 הם 38, ובכך: 19 פעמים 2, הרי הם  
 38). 10 פעמים 13? 9 פעמים 13? 10 פעמים 14? 9 פעמים 14? 10  
 פעמים 15? 9 פעמים 15?

להעתיק ולחשב:

332.

$$3+3+3+3+3+3+3$$

$$3 \times 7$$

$$6+6+6+6+6$$

$$6 \times 5$$

$$9+9+9+9+9$$

$$9 \times 5$$

**333.**

|              |              |               |              |
|--------------|--------------|---------------|--------------|
| $5 \times 2$ | $3 \times 6$ | $3 \times 10$ | $3 \times 9$ |
| $3 \times 3$ | $3 \times 7$ | $3 \times 3$  | $3 \times 2$ |
| $3 \times 4$ | $3 \times 8$ | $3 \times 5$  | $3 \times 6$ |
| $3 \times 5$ | $3 \times 9$ | $3 \times 7$  | $3 \times 8$ |

**334.**

|               |               |               |               |
|---------------|---------------|---------------|---------------|
| $3 \times 2$  | $3 \times 4$  | $3 \times 6$  | $3 \times 3$  |
| $3 \times 10$ | $3 \times 10$ | $3 \times 10$ | $3 \times 10$ |
| $3 \times 12$ | $3 \times 14$ | $3 \times 16$ | $3 \times 13$ |

**335.**

|               |               |               |               |
|---------------|---------------|---------------|---------------|
| $3 \times 5$  | $3 \times 11$ | $3 \times 14$ | $3 \times 13$ |
| $3 \times 10$ | $3 \times 12$ | $3 \times 15$ | $3 \times 15$ |
| $3 \times 15$ | $3 \times 13$ | $3 \times 16$ | $3 \times 14$ |

**336.**

|              |              |              |              |
|--------------|--------------|--------------|--------------|
| $6 \times 2$ | $6 \times 6$ | $6 \times 5$ | $6 \times 6$ |
| $6 \times 3$ | $6 \times 7$ | $6 \times 7$ | $6 \times 8$ |
| $6 \times 4$ | $6 \times 8$ | $6 \times 2$ | $6 \times 5$ |
| $6 \times 5$ | $6 \times 3$ | $6 \times 4$ | $5 \times 6$ |

**337.**

|              |              |               |               |
|--------------|--------------|---------------|---------------|
| $9 \times 2$ | $9 \times 5$ | $9 \times 3$  | $10 \times 2$ |
| $9 \times 3$ | $9 \times 3$ | $6 \times 4$  | $9 \times 2$  |
| $9 \times 4$ | $9 \times 4$ | $5 \times 13$ | $10 \times 5$ |

**338.**

|              |               |              |              |
|--------------|---------------|--------------|--------------|
| $8 \times 3$ | $16 \times 3$ | $6 \times 8$ | $2 \times 2$ |
| $3 \times 8$ | $3 \times 16$ | $8 \times 6$ | $4 \times 4$ |
| $5 \times 6$ | $4 \times 8$  | $4 \times 8$ | $6 \times 6$ |
| $6 \times 5$ | $8 \times 4$  | $8 \times 4$ | $5 \times 5$ |

**339.**

|               |               |               |               |
|---------------|---------------|---------------|---------------|
| $4 \times 10$ | $2 \times 20$ | $3 \times 10$ | $5 \times 10$ |
| $4 \times 9$  | $2 \times 19$ | $3 \times 9$  | $5 \times 9$  |

339.

|              |                |               |               |
|--------------|----------------|---------------|---------------|
| $1 \times 1$ | $- 6 \times 1$ | $1 \times 3$  | $34 \times 1$ |
| $2 \times 1$ | $8 \times 1$   | $1 \times 4$  | $1 \times 34$ |
| $3 \times 1$ | $12 \times 1$  | $1 \times 15$ | $40 \times 1$ |
| $4 \times 1$ | $26 \times 1$  | $1 \times 23$ | $1 \times 40$ |

340.

|               |               |               |               |
|---------------|---------------|---------------|---------------|
| $2 \times 10$ | $2 \times 18$ | $2 \times 11$ | $2 \times 19$ |
| $2 \times 12$ | $2 \times 20$ | $2 \times 13$ | $2 \times 21$ |
| $2 \times 14$ | $2 \times 22$ | $2 \times 15$ | $2 \times 23$ |
| $2 \times 16$ | $2 \times 24$ | $2 \times 17$ | $2 \times 24$ |

341.

|               |               |               |               |
|---------------|---------------|---------------|---------------|
| $3 \times 10$ | $3 \times 11$ | $4 \times 10$ | $5 \times 10$ |
| $3 \times 12$ | $3 \times 13$ | $4 \times 12$ | $5 \times 9$  |
| $3 \times 14$ | $3 \times 15$ | $4 \times 11$ | $6 \times 6$  |
| $3 \times 16$ | $15 \times 3$ | $11 \times 4$ | $6 \times 1$  |

342.

|               |               |               |               |
|---------------|---------------|---------------|---------------|
| $11 \times 2$ | $12 \times 2$ | $13 \times 1$ | $14 \times 1$ |
| $11 \times 3$ | $12 \times 3$ | $13 \times 2$ | $1 \times 14$ |
| $11 \times 4$ | $12 \times 4$ | $13 \times 3$ | $14 \times 2$ |
|               |               | $1 \times 13$ | $2 \times 14$ |

343.

|               |              |               |              |
|---------------|--------------|---------------|--------------|
| $1 \times 15$ | $9 \times 3$ | $12 \times 3$ | $6 \times 6$ |
| $15 \times 1$ | $3 \times 9$ | $3 \times 12$ | $6 + 6$      |
| $50 \times 1$ | $9 + 3$      | $12 + 3$      | $6 - 6$      |
| $1 \times 50$ | $9 - 3$      | $12 - 3$      | $6 \times 6$ |

חֲלוּק ג'—הַמְחִילָה 3 6 .9.

347. כִּמָּה תָּוִי הַקָּרִי־תַקְנִימָה בְּנֵי 3 אֲנֻרוֹת אֲפִשֵׁר לְהַסִּיג

בִּ-33 אֲנֻרוֹת! בִּ-27 אֲנֻרוֹת! בִּ-42 אֲנֻרוֹת?

348. כָּל עֵי קַבֵּל נִדְבָה 3 פְּרוּטוֹת; כַּמָּה עֲנִיִּים הָיוּ, אִם בְּסֵדֶי־  
הַכֵּל נִתְחַלְקוּ 36 פְּרוּטוֹת? 45 פְּרוּטוֹת?
349. הָאֵב נִתֵּן לְבָנוּ 45 אַגְרוֹת, וְהוּלָד הוֹצִיא אוֹתָם 3 אַגְרוֹת  
לְיוֹם; לְכַמָּה יָמִים יִסְפִּיק לוֹ הַכֶּסֶף?
350. אִישׁ קָנָה 4 תְּרִיסָרִים בְּסֵאוֹת וְהֶעֱמִיד אוֹתָם 3, 3 בְּחֶדְרִי;  
בְּכַמָּה חֲדָרִים הֶעֱמִיד אֶת כָּל הַכֶּסֶף?
351. הָאֵב קָנָה 4 תְּרִיסָרִים מִחֲבָרוֹת, חֵלֶק 30 מֵהֶם בֵּין יְלָדָיו,  
6, 6 לְכָל יָלֵד; כַּמָּה יְלָדִים הָיוּ לְאִישׁ וְכַמָּה מִחֲבָרוֹת נִשְׁאָרוּ לוֹ?
352. הָאֵם סִדְּרָה אֶת הַלְּבָנִים בְּחִבְלֹת בְּנוֹת חֲצֵי תְּרִיסָר כָּל  
אַחַת; הָיוּ לָהּ 18 מְסַפְּחוֹת, 36 מַגְבוֹת, 48 בְּתָנוֹת; כַּמָּה חִבְלֹת שָׁל  
מְסַפְּחוֹת, מַגְבוֹת וְכַתְּנוֹת הָיוּ לָהּ?
353. לְכָל חֶלְזֵן שָׁל בֵּית־הַסֶּפֶר יֵשׁ 6 שְׁמֹשׁוֹת, וּבְכָל בֵּית־הַסֶּפֶר  
48 שְׁמֹשׁוֹת; כַּמָּה חֲלוֹנוֹת בְּבֵית־הַסֶּפֶר?
354. עָשׂוּ מִחֲבָרוֹת מִן 42 גְּלִיזוֹת נִיֶּר, וְדָבָל מִחֲבָרַת לְקָחוּ 6  
גְּלִיזוֹת; כַּמָּה מִחֲבָרוֹת יֵצְאוּ?
355. בְּחֶבֶל בֵּין 6 מְטָרִים מְדָדוּ בֵּית וּמֵצְאוּ בְּאֶרְכּוֹ 36 מְטָר;  
כַּמָּה פְּעָמִים מִתְּחוּ אֶת הַחֶבֶל לְאֶרֶץ הַבַּיִת?
356. יָלֵד קָרָא בְּכָל יוֹם 9 עֲמוּדִים; בְּכַמָּה יָמִים יִקְרָא חוֹבְרַת  
בַּת 36 עֲמֻדִים?
357. הַבֶּפֶר נִמְצָא בְּמִרְחָק 49 קִילוֹמֶטֶר מִן הָעִיר; בְּכַמָּה  
שָׁעוֹת יָבֹא עֲגֻלּוֹן מִן הָעִיר אֶל הַבֶּפֶר, אִם הוּא עוֹבֵר 9 קִילוֹמֶטֶרִים  
בְּכָל שָׁעָה?
358. יְלָדִים קָנוּ לָהֶם בְּשִׁתְּפוֹת שְׁוִיפִים; מִנוּ וּמֵצְאוּ בְּחֲצֵי קִי—  
27 שְׁוִיפִים וְחֶלְקוּ אוֹתָם 9, 9 לְכָל יָלֵד; כַּמָּה יְלָדִים הָיוּ?

359. בְּמַה פְּעֻמִּים 3 יֵשׁ בַּמְסָפְרִים : 21, 24, 30, 27, 45, 48 ?

360. בְּמַה פְּעֻמִּים 6 יֵשׁ בַּמְסָפְרִים : 24, 36, 30, 42, 48 ?

361. בְּמַה פְּעֻמִּים 9 יֵשׁ בַּמְסָפְרִים : 27, 18, 36, 45 ?

לְהַעֲתִיק וּלְחַשֵּׁב :

362.

36—9—9—9—9

36 : 9

42—6—6—6—6—6—6—6

42 : 6

21—3—3—3—3—3—3—3

21 : 3

363.

|        |        |        |        |
|--------|--------|--------|--------|
| 18 : 3 | 42 : 3 | 33 : 3 | 27 : 3 |
| 24 : 3 | 48 : 3 | 39 : 3 | 42 : 3 |
| 30 : 3 | 21 : 3 | 42 : 3 | 24 : 3 |
| 36 : 3 | 27 : 3 | 48 : 3 | 36 : 3 |

364.

|        |        |        |        |
|--------|--------|--------|--------|
| 18 : 6 | 30 : 6 | 18 : 9 | 18 : 3 |
| 36 : 6 | 12 : 6 | 36 : 9 | 18 : 6 |
| 48 : 6 | 24 : 6 | 27 : 9 | 18 : 9 |
| 24 : 6 | 48 : 6 | 45 : 9 | 18 : 2 |

365.

|        |        |        |        |
|--------|--------|--------|--------|
| 27 : 3 | 36 : 3 | 42 : 3 | 45 : 3 |
| 27 : 9 | 36 : 6 | 42 : 6 | 45 : 5 |
| 30 : 3 | 36 : 9 | 42 : 2 | 45 : 9 |
| 30 : 6 | 36 : 4 | 42 : 3 | 45 : 5 |

366.

|     |     |     |     |     |     |     |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 18  | 12  | 45  | 9   | 45  | 17  | 36  |
| +9  | +15 | : 5 | × 5 | : 9 | +19 | +45 |
| : 3 | : 9 | +27 | —28 | × 6 | : 9 | —12 |

# כַּפֵּל ד'

(הַנְּכֹפֵל 7)

**363.** בְּאַרְצוֹת-הַצִּפּוֹן הַקְרוֹת חַי עִם הָאֲסָקִימוֹסִים; הָאֲסָקִימוֹסִים רוֹתְמִים אֶת עֲגֻלוֹת-הַחוּרָף שְׁלָהֶם כְּכֻלָּבִים בְּמָקוֹם סוּסִים, עֲגֻלָּה אַחַת לְשִׁבְעָה כְּדָבִים; לְמִשְׁפָּחָה אַחַת שֶׁל הָאֲסָקִימוֹסִים הָיוּ 3 עֲגֻלוֹת, לְשִׁנְיָה—5, וְלְשִׁלִישִׁית—7 עֲגֻלוֹת; כַּמָּה כְּלָבִים הָיוּ נְחוּצִים לְכָל אַחַת מִשְׁלֵשׁ הַמִּשְׁפָּחוֹת לְכָל הָעֲגֻלוֹת?

**370.** כַּמָּה יָמִים בְּאַרְבָּעָה, 5, 6, 7 שָׁבוּעוֹת?

**371.** מֵעִיר אַחַת יֵצְאָה מְרַכְבָּה הָעוֹבֶרֶת 7 קִילוֹמֶטְרִים לְשָׁעָה, וּמֵעִיר אַחֶרֶת יֵצְאָה מְרַכְבָּה לְקִרְאָת הָרְאשׁוֹנָה, וְהִיא עוֹבֶרֶת 6 קִילוֹ-מֶטְרִים לְשָׁעָה; בְּעֵבוֹר 5 שָׁעוֹת נִפְגְּשׁוּ; כַּמָּה קִילוֹמֶטְרִים בֵּין הָעִיר הָרְאשׁוֹנָה וְהַשְּׁנִיָּה?

(טוב לכתור את השאלה הזאת באופן הסתכלותי: במתברת עם רשת של רבועים מותחים קו מימין לשמאל ומוגים בתחלה 5 פעמים 7 רבועים, בחשבנו את כל רבוע לקילומטר, ואחר-כך מותחים הלאה את הקו ומוגים חמש פעמים 6 רבועים, ואז מוגים את מספר כל הרבועים שהקו עבר על ידם, וכמספר הרבועים בן מספר הקילומטרים).

**372.** יֶלֶד קָרָא בְּכָל יוֹם 17 עֲמוּדִים מֵתוֹךְ סִפְרוֹ, בְּעֵבוֹר אַרְבָּעָה יָמִים סִפֵּר וּמִצָּא, שֶׁנִּשְׁאָרוּ לוֹ עוֹד 15 עֲמוּדִים לְקִרְיָאָה, כַּמָּה עֲמוּדִים בְּסִפְרוֹ?

**373.** יֶלֶד הִשְׁלִיךְ בְּנֶהָר חֲכָה 5 פְּעָמִים, וּבְכָל פֶּעַם הִעֲלָתָה חֲכָתוֹ 7 דָּגִים קָטָנִים; כַּמָּה דָּגִים צָר הָיֶלֶד?

**374.** בְּמַחְלָקָה הָרְאשׁוֹנָה שֶׁל בֵּית-הַסֵּפֶר הָיוּ בְּתֻחָלָה 18 תְּלִמִּידִים, אַחֵר כִּף נִתְקַבְּלוּ בְּמִשְׁךָ 4 יָמִים 7 תְּלִמִּידִים בְּכָד יוֹם; כַּמָּה תְּלִמִּידִים הָיוּ אִזּוֹ בְּמַחְלָקָה?

375. הַיְלֵדָה הַיָּא בַּת 7 שָׁנִים, וְהָאִם גְּרוּלָה מִמֶּנָּה פִּי 5; כִּמָּה

שָׁנוֹת הָאִם?

376. הִנֵּן אָסֶף מֵעַל 6 שִׁיחִים 7 קִילוֹגְרָם גְּרִינִים מִכֶּל אֶחָד,

וְשָׁם אוֹתָם בְּשֵׁלֶשֶׁה סָלִים; כִּמָּה קִילוֹגְרָם הָיוּ בָּסֵף?

377. אִישׁ עָלָה אֶרֶצָה יִשְׂרָאֵל, וְשָׂהָה שָׁם 5 שָׁבוּעוֹת, גַּם בִּדְרֹךְ

הָיָה 5 שָׁבוּעוֹת; לְכַמָּה יָמִים יָצָא הָאִישׁ מִבֵּיתוֹ?

378. בִּיזְבִל אֶחָד 7 שְׂמֹמֹת; בְּשִׂמְטָה 7 שָׁנִים; כִּמָּה שָׁנִים בִּיזְבִל?

379. כִּמָּה הֵם: 4 פְּעָמִים ? 7 5 פְּעָמִים ? 7 6 פְּעָמִים ? 7

פְּעָמִים ? 7 3 פְּעָמִים ? 17

380. עָסוּ 7 שׁוֹרוֹת רְבוּעִים בָּנוֹת 7 רְבוּעִים בְּשׁוֹרָה; כִּמָּה

רְסֻעִים יָצְאוּ?

לְהַצִּיחַ וּלְחַשֵּׁב:

381.

$$7+7+7+7$$

$$7 \times 4$$

$$7+7+7+7+7+7$$

$$7 \times 6$$

382.

$$7 \times 2$$

$$7 \times 5$$

$$7 \times 6$$

$$7 \times 4$$

$$7 \times 4$$

$$7 \times 7$$

$$7 \times 3$$

$$4 \times 7$$

$$7 \times 6$$

$$7 \times 2$$

$$7 \times 5$$

$$7 \times 5$$

$$7 \times 3$$

$$7 \times 4$$

$$7 \times 7$$

$$5 \times 7$$

383.

$$7 \times 1$$

$$7 \times 6$$

$$12 \times 3$$

$$17 \times 2$$

$$7 \times 2$$

$$7 \times 7$$

$$3 \times 12$$

$$17 \times 3$$

$$7 \times 3$$

$$7 \times 4$$

$$12 + 3$$

$$17 \times 4$$

$$7 \times 4$$

$$6 \times 6$$

$$12 - 3$$

$$17 \times 5$$

$$7 \times 5$$

$$5 \times 5$$

$$12 - 12$$

$$37 \times 2$$

הַלּוּק ד'

(הַמְחַלֵּק 7).

386. כִּמְהָ שְׁבוּעוֹת בְּעֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנֶה יָמִים?

387. מִן הַיּוֹם הַשֵּׁנִי שָׁלַח חַג הַפֶּסַח עַד חַג הַשְּׁבוּעוֹת 49 יָמִים?

כִּמְהָ שְׁבוּעוֹת מִחַג הַפֶּסַח עַד חַג הַשְּׁבוּעוֹת?

388. מִ-49 גִּלְיוֹנוֹת נִיר עָשׂוּ מַחְבְּרוֹת, וּלְקַחוּ לְכֹל מַחְבְּרַת

7 גִּלְיוֹנוֹת; כִּמְהָ מַחְבְּרוֹת יֵצְאוּ?

389. פָּרַשׁ עוֹבֵר 7 קִילוֹמֶטְרִים לְשָׁעָה; בְּכִמְהָ שָׁעוֹת יַעֲבֹד

מֶרְחָק שֶׁל 42 קִילוֹמֶטְרִים?

390. בְּגֵן נִמְעוּ 49 עֵצִים בְּשִׁבְעַת שׁוּרוֹת; כִּמְהָ עֵצִים הָיוּ בַשּׁוּרָה?

391. יְהוּדֵי עָלָה לְסִיר אֶת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל; שָׁהָה בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל

28 יָמִים וְהִנְסִיעָה אֶרְכָּה 21 יָמִים; כִּמְהָ שְׁבוּעוֹת הָיָה הַיְהוּדִי בְּרֶחֱבֵ?

392. אִישׁ קִבֵּל עָלָיו עֲבוֹרָה הַדּוֹרְשֶׁת 42 שָׁעוֹת, וְעָבַד 7 שָׁעוֹת

לְיוֹם; בְּכִמְהָ יָמִים גָּמַר אֶת עֲבוֹדָתוֹ?

393. כִּמְהָ פְּעָמִים 7 בְּעֶשְׂרִים וְאַחַד? בְּ-28? בְּ-42? בְּ-35?

לְהַעֲמִיק וּלְחַשֵּׁב:

394.

49—7—7—7—7—7—7—7

49 : 7

35—7—7—7—7—7

35 : 7

395.

|        |        |         |        |
|--------|--------|---------|--------|
| 14 : 7 | 49 : 7 | 50 : 2  | 45 : 3 |
| 28 : 7 | 42 : 7 | 50 : 10 | 45 : 9 |
| 21 : 7 | 21 : 7 | 50 : 5  | 42 : 2 |
| 35 : 7 | 35 : 7 | 45 : 5  | 42 : 3 |

396.

|        |         |        |        |
|--------|---------|--------|--------|
| 42 : 6 | 40 : 10 | 24 : 2 | 36 : 2 |
| 42 : 7 | 35 : 5  | 24 : 3 | 36 : 4 |
| 40 : 2 | 35 : 7  | 24 : 6 | 36 : 3 |
| 40 : 4 | 28 : 7  | 24 : 8 | 36 : 9 |

397.

|                    |               |                    |
|--------------------|---------------|--------------------|
| $17 \times 2 + 28$ | $24 + 25 : 7$ | $35 : 7 + 56$      |
| $7 \times 3 + 56$  | $24 - 3 : 7$  | $42 : 7 + 68$      |
| $7 \times 4 + 28$  | $75 - 12 : 7$ | $47 \times 2 - 35$ |
| $17 \times 2 - 15$ | $56 - 14 : 7$ | $7 \times 6 + 48$  |

חֲלוּק ה' (לְחֻלּוּקִים שְׁוִים)

א) הַסֵּלֶק 2, 4, 8, 5.

433. לְאִישׁ 24 צְדָעוֹת בְּשָׁנֵי צִדּוֹ; בְּמָה צְלָעוֹת קָאִישׁ בְּכָל צִד ?

404. לְיֻלְדָה הָיוּ 48 אָנוּוִים, נִתְּנָה אֶת הַחֲצִי לְאַחִיהָ; בְּמָה

אָנוּוִים נִשְׁאָרוּ לָהּ ?

405. בְּעֶדֶר הָיוּ 46 כְּבָשִׁים וְחֲצִי מִזֶּה עֹוִים; בְּמָה עֹוִים הָיוּ

בְּעֶדֶר ?

406. בְּאַרְבַּעַת חֲדָרִים עָמְדוּ 28 כְּסָאוֹת, בְּכָל חֵדֶר טַסְפֶּר שְׁנָה,

בְּמָה כְּסָאוֹת עָמְדוּ בְּחֵדֶר אֶחָד ?

407. 36 יְלָדִים שִׁחְקוּ בְּמִשְׁחַק הַצָּבָא, עָמְדוּ בְּאַרְבַּע שׁוּרוֹת;

בְּמָה יְלָדִים הָיוּ בְּכָד שׁוּרָה? בְּמָה יְלָדִים הָיוּ בְּשֵׁלֶשׁ שׁוּרוֹת ?

408. בְּכוּר אַרְבַּעַת קָבִים, בְּמָה כוּרִים בְּאַרְבַּעִים קָבִים ?

בְּאַרְבַּעִים וְשִׁמּוֹנֶה קָבִים ?

409. בְּמָה חֲדָשִׁים בְּשֵׁלֶשׁ רֶבַעִי שָׁנָה ?

410. מְגֻלּוֹן אֶחָד נָזַר יוֹצְאִים 8 עָמְדִים שֶׁל מַחְבְּרָת; בְּמָה

וְלִיזְנָה צָרִיד לְקַחַת כְּרִי לַעֲשׂוֹת מַחְבֵּרֶת בֵּת 16, 32, 48, 24 עֲמֻדִים?

411. לְיָדָה הָיוּ 24 אָנוּזִים, שְׁשִׁית הָאָנוּזִים אָבָר בְּמִשְׁחָק.

יְדִבְעִית הַנְּשָׂאִים אָבָר; כִּמָּה אָנוּזִים נִשְׂאָרוּ לְיָדָה?

412. סוּם עֶבֶר 48 קִלּוֹמֶטְרִים בְּשִׁמוֹנֶה שָׁעוֹת; כִּמָּה קִלּוֹמֶטְרִים

עֶבֶר בְּשָׁעָה? בְּשִׁלֹּשׁ שָׁעוֹת?

413. לְעִמְרָא רוֹסִית 32 לוֹמִים; כִּמָּה לוֹמִים מְכִילָה רְבִיעִית

הָעִמְרָא? שְׁמִינִית הָעִמְרָא?

414. שְׁנֹת הָאָב 45 וְהִבֵּן שְׁנֹתָיו חֲמִישִׁית שֶׁל הָאָב? כִּמָּה

שְׁנֹתָיו שֶׁל הִבֵּן?

415. אֶרְנַבֶּת יָלְדָה חֲמֵשׁ פְּעָמִים בְּמִשְׁךְ הַשָּׁנָה וּבְסוֹף־הַכֹּל יָלְדָה

25 יָלְדִים; כִּמָּה יָלְדִים יָלְדָה הָאֶרְנַבֶּת בְּפַעַם, אִם בְּכֹל פַּעַם יָלְדָה

מִסְפַּר שָׁוֶה?

416. בְּחַמְשָׁה שָׁמְרוֹת שָׁוִים הָיוּ 50 זְהוּבִים; כִּמָּה זְהוּבִים הָיוּ

בְּשִׁלְשָׁה שָׁמְרוֹת?

417. מִהֲתֵלָה. בְּעִגְלָה נָסְעוּ 2 אֲנָשִׁים, וְעָבְרוּ שְׁנֵיהֶם 44 קִילוֹ-

מֶטְרִים. כִּמָּה קִלּוֹמֶטְרִים עֶבֶר כֹּל אֶחָד מֵהֶם?

418. כִּמָּה הֵם: 2 פְּעָמִים 13? הַחֲצִי שֶׁל 26? 2 פְּעָמִים 17?

הַחֲצִי שֶׁל 34? הַחֲצִי שֶׁל 32? הַחֲצִי שֶׁל 28? הַחֲצִי שֶׁל 44? — 4

פְּעָמִים 5? הָרְבִיעִית שֶׁל 20? הָרְבִיעִית שֶׁל 24? הָרְבִיעִית שֶׁל 28?

רְבִיעִית שֶׁל 48? — נַחֲלֵק לְשִׁמוֹנֶה חֲלָקִים שָׁוִים: 16, 24, 48, 40; כִּמָּה

הַחֲלֵק? — נַחֲלֵק לְחַמְשָׁה חֲלָקִים שָׁוִים: 10, 20, 30, 15, 40, 50, 45;

כִּמָּה הַחֲלֵק? כִּמָּה פְּעָמִים 5 בְּשִׁלְשִׁים? 4 בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה? 8

בְּאַרְבָּעִים וְשִׁמוֹנֶה?

לְהַעֲמִיק וּלְחַשֵּׁב:

419.

(לְקַרֵּא כִּן: 22 לְחֶלֶק לְשֵׁנֵי הַלְקִים שׁוּיִם)

|        |        |        |        |
|--------|--------|--------|--------|
| 22 : 2 | 36 : 2 | 20 : 4 | 48 : 4 |
| 26 : 2 | 38 : 2 | 24 : 4 | 48 : 2 |
| 44 : 2 | 40 : 2 | 28 : 4 | 24 : 4 |
| 16 : 2 | 48 : 2 | 40 : 4 | 24 : 2 |
| 32 : 2 | 50 : 2 | 32 : 4 | 36 : 4 |

420.

|        |        |        |        |
|--------|--------|--------|--------|
| 16 : 8 | 40 : 4 | 50 : 5 | 35 : 5 |
| 32 : 8 | 40 : 2 | 25 : 5 | 40 : 5 |
| 40 : 8 | 24 : 2 | 15 : 5 | 40 : 2 |
| 24 : 8 | 24 : 4 | 30 : 5 | 40 : 8 |
| 48 : 8 | 24 : 8 | 40 : 5 | 40 : 4 |

חֲרוֹק ו' (לְחֶלֶקִים שׁוּיִם)

ב) הַמְחַלֵּק: 7, 9, 6, 3.

425. אִישׁ צָרִיף לִישׁוֹן שְׁלִישׁ הַיּוֹמָה; בְּמָה שָׁעוֹת צָרִיף

הָאִישׁ לִישׁוֹן?

426. 3 יְלָדִים אָכְלוּ 36 שׁוּיִפִּים; בְּמָה שׁוּיִפִּים אָכַל אֶחָד מֵהֶם?

בְּמָה אָכְלוּ 2 יְלָדִים?

427. 2 יְלָדִים וְאַרְבַּע יְלָדוֹת קִבְּלוּ מֵאֵת הַמּוֹרָה 42 עֶפְרוֹנוֹת

לְחֶלֶקֶם בִּינֵיהֶם חֶלֶק בְּחֶלֶק; בְּמָה עֶפְרוֹנוֹת קִבְּלָה כָּל אֶחָד מֵהַיְלָדִים?

בְּמָה עֶפְרוֹנוֹת קִבְּלוּ כָּל הַיְלָדוֹת?

428. סוּם עֵבֶר 42 קִיּוּמְטָרִים בְּמִשְׁךָ 6 שָׁעוֹת; בְּמָה קִיּוּמְטָרִים

רִים עֵבֶר הַסּוּם בְּשָׂתֵי שָׁעוֹת?

429. במיוזמה של התלמיד היו 48 עמודים, פתב את החלק השני; כמה עמודים נשארו פנויים?
430. פועל הרויח במשך 9 ימים 45 זהובים; כמה זהובים הרויח הפועל בשבוע (בששה ימים)?
431. בששה ארגונים שוים היו 36 קילוגרם ענבים; כמה קילוגרם ענבים היו בכל ארגון?
432. נמסו בגן 42 עצים בשבע שורות; כמה עצים נמסו בשורה?
433. ברחוב אחד 49 בתים; שלש תשיעות מהם אבנים, ושאר הבתים עץ; כמה בתי עץ ברחוב הזה?
434. 3 ילדים וארבע ילדות קבלו ביחד 35 אגסים וחלקו חלק בחלק; כמה אגסים קבלו כל הילדות?
435. ב-7 שבועות 49 ימים; כמה ימים בשש שבועות?
436. ב-7 שעות עבר הסוס 35 קילומטרים; כמה קילומטרים עבר בחמש שעות?
437. נחלק 24, 27, 45 לשלשה חלקים שוים; כמה בכל חלק?
438. כמה הוא החלק השני שר 24, 30, 36, 48, 42?
439. נחלק 27, 36, 45 לתשעה חלקים שוים; כמה החלק?
440. נחלק 14, 21, 28, 35, 49 לשבעה חלקים שוים; כמה החלק?

לְהַצְמִיחַ וּלְהַשְׁבֵּי:

441.

|        |        |        |        |
|--------|--------|--------|--------|
| 12 : 5 | 21 : 3 | 36 : 3 | 21 : 5 |
| 18 : 3 | 24 : 3 | 39 : 3 | 27 : 3 |
| 36 : 3 | 27 : 3 | 42 : 3 | 33 : 3 |
| 42 : 3 | 30 : 3 | 45 : 3 | 42 : 3 |
| 48 : 3 | 33 : 3 | 48 : 3 | 48 : 3 |

442.

|        |        |        |        |
|--------|--------|--------|--------|
| 12 : 6 | 42 : 6 | 18 : 9 | 45 : 3 |
| 18 : 6 | 48 : 6 | 27 : 9 | 36 : 2 |
| 24 : 6 | 24 : 6 | 36 : 9 | 27 : 9 |
| 30 : 6 | 36 : 6 | 45 : 9 | 36 : 9 |
| 36 : 6 | 24 : 6 | 48 : 6 | 48 : 8 |

443.

|        |        |         |         |
|--------|--------|---------|---------|
| 14 : 7 | 28 : 7 | 50 : 25 | 34 : 17 |
| 21 : 7 | 42 : 7 | 48 : 24 | 38 : 19 |
| 28 : 7 | 21 : 7 | 45 : 15 | 48 : 16 |
| 35 : 7 | 35 : 7 | 48 : 12 | 50 : 10 |
| 49 : 7 | 49 : 7 | 42 : 21 | 44 : 22 |

444.

|        |        |        |        |
|--------|--------|--------|--------|
| 20 : 4 | 48 : 6 | 48 : 3 | 42 : 2 |
| 20 : 5 | 48 : 8 | 35 : 5 | 42 : 3 |
| 18 : 6 | 48 : 2 | 35 : 7 | 42 : 6 |
| 18 : 3 | 48 : 4 | 32 : 8 | 42 : 7 |

445.

|                   |               |               |
|-------------------|---------------|---------------|
| $9 \times 5 + 39$ | $21 : 7 - 3$  | $92 - 50 : 7$ |
| $9 \times 4 + 58$ | $42 : 7 + 18$ | $72 - 27 : 5$ |
| $8 \times 3 + 26$ | $48 : 3 + 15$ | $28 + 44 : 3$ |
| $7 \times 5 + 45$ | $85 - 49 : 6$ | $63 - 14 : 7$ |

---

V

**כֶּסֶף וְהַלּוּק בְּגִבּוֹל 100.**

**כֶּסֶף בְּגִבּוֹל 100.**

452. על לוח־השֹׁחַמַּט יֵשׁ 8 שׁוֹרוֹת וּכְכֹד שׁוֹרָה 8 רְבוּעִים; בְּמָה רְבוּעִים עַל לוח־השֹׁחַמַּט? צִירוּ אֶת לוח השֹׁחַמַּט?
453. מִשְׁרַת עָסוּק בְּבֵית־הַמֶּסְחָר 5 שָׁעוֹת לִפְנֵי הַצְּהָרִים וְ4 שָׁעוֹת אַחַר הַצְּהָרִים; בְּמָה שָׁעוֹת עָסוּק הַמִּשְׁרַת בְּמִשְׁךְ הַשָּׁבוּעַ?
454. בְּעַד הַעֲבָרַת אֲנָשִׁים בְּמַעְבְּרָה דְרָךְ הַנְּהָר הָיוּ לוֹקְחִים 7 אַגּוּרוֹת לְאִישׁ; בְּמָה לָקְחוּ בְּעַד מִשְׁפָּחָה שֶׁל 9 נַפְשׁוֹת?
455. בְּמָה שָׁעוֹת בְּ4 יָמֹמוֹת? (יָמָמָה—מֵעַת־לָעַת).
456. לְשֵׁנֵי קִילּוֹגְרָם סֶכֶר חָסְרוּ 5 דִּיקְגְרָם; בְּמָה דִּיקְגְרָם הָיָה מִשְׁקַל הַסֶּכֶר?
457. נִפְחַ עֲשֵׂה מִ7 חֲתִיכוֹת בְּרוּל פְּרָסוֹת־בְּרוּל, וּמִכָּל חֲתִיכָה יֵצְאוּ 9 פְּרָסוֹת־בְּרוּל; בְּמָה פְּרָסוֹת־בְּרוּל עֲשֵׂה הַנִּפְחָ?
458. מִשְׁקַל הַמַּחְבֵּת 6 קִילּוֹגְרָם, וְהַדּוּד מִשְׁקָלוֹ גְדוֹל פִּי 9; בְּמָה מִשְׁקַל הַדּוּד?
459. בּוֹרֵךְ סִפְרִים כָּרֵךְ בְּמִשְׁךְ 13 יָמִים 95 סִפְרִים; בְּמִשְׁךְ 9 הַיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים כָּרֵךְ 7 סִפְרִים לְיוֹם; בְּמָה סִפְרִים כָּרֵךְ בְּכָל אֶחָד הַיָּמִים הַנִּשְׁאָרִים, אִם גַּם בְּיָמִים הָהֵם כָּרֵךְ מִכֶּסֶף שׁוֹה בְּכָל יוֹם?
460. 9 פּוֹעֲלִים כָּרוּ תַעֲלָה בְּמִשְׁךְ 11 יָמִים; בְּמָה יָמִים תַּנְשֵׁךְ הָעֲבוּדָה הַזֹּאת אִם יַעֲבוֹד רַק פּוֹעֵד אֶחָד?

461. מִי שֶׁהָיָה חָיִב 87 זְהוּבִים, הָיָה מְשַׁלֵּם אוֹתָם לְשִׁעוּרִים  
 חֲדָשִׁים, 12 זְהוּבִים לְחֹדֶשׁ; בְּמָה נִשְׁאַר חָיִב כַּעֲבוּר 6 חֲדָשִׁים?  
 462. מִכַּסֵּעַ שֶׁל מִסְלַת הַבְּרוּזָל עָבַר בְּמִשְׁקָהּ 2 שָׁעוֹת 48 קִילוֹ-  
 מֵטָרִים; בְּמָה יַעֲבוּר בְּמִשְׁקָהּ 3 שָׁעוֹת?

463. לְאַדְרַת אַחַת לָקַח חֵיט 2 מֵטָר 12 סְנְטִימֵטָר אֲרִיג  
 (בְּמֵטָר 100 סְנְטִימֵטָר); בְּמָה מֵטָר נַחוּץ לְחֻמֵּשׁ אֲדָרוֹת כְּאַלְהָה?

464. אֶבֶר מְדַר אֶת שְׂדֵהוּ בְּחֶבֶל בֵּין 3 דֶקְמֵטָר (1 דֶקְמֵטָר =  
 10 מֵטָר) וְשִׁמוּנָה מֵטָרִים; מָתַח אֶת הַחֶבֶל לְאוֹרֵךְ הַשְּׂדֵה 8 פִּעְמִים;  
 בְּמָה אֲרֵךְ הַשְּׂדֵה? (בְּמָה דֶקְמֵטָר אֲרֵךְ הַשְּׂדֵה? וְכַמָּה מֵטָר? בְּמָה  
 דֶקְמֵטָר בִּי-64 מֵטָרִים? וּבְכֵן, בְּמָה דֶקְמֵטָרִים וְכַמָּה מֵטָרִים אֲרֵךְ  
 הַשְּׂדֵה?).

465. חִידָה. הַמּוֹרָה הִלָּךְ לְמִילָה עִם תַּלְמִידָיו, פָּגְשׁוּ בַדְרֹךְ  
 פֶּלַי יַד הַיָּאוֹר בְּרוּוִים וְכִבְּשִׁים רַעִים; מִסְפַּר הַכִּבְּשִׁים וְתַבְרוּוִים יַחַד  
 עָלָה ל־25; בְּמָה הָיוּ כִבְּשִׁים וְכַמָּה בְרוּוִים, אִם מִסְפַּר רַגְלֵי כָל־  
 הָיָה 70?

466. יֵשְׁנוּ מִיָּן קָנָה שְׁמֹמְנוּ עוֹשִׂים סֶבֶר; מִן 2 צְנֻמְנֵר הַקָּנָה  
 יוֹצְאִים 30 קִילוֹגְרָם סֶבֶר; בְּמָה קִילוֹגְרָם סֶבֶר יוֹצְאִים מִן 6 צְנֻמְנֵר  
 קָנָה? מִן 3 צְנֻמְנֵר?

467. גַּם מִסְלָק עוֹשִׂים סֶבֶר; מִשְׁמוּנָה צְנֻמְנֵר סֶלֶק יוֹצְאִים  
 1 צְנֻמְנֵר 15 קִילוֹגְרָם סֶבֶר; בְּמָה סֶבֶר יוֹצְאָ מִן 16 צְנֻמְנֵר סֶלֶק?  
 מִן 4 צְנֻמְנֵר סֶלֶק?

468. בְּמָה שִׁלְמוּ בְּעַד 6 סֶבֶרִים שְׁמֹחִירָם 6 זְהוּבִים הַסֶּבֶר?  
 " " 8 " " 7 " " "  
 " " 9 " " 9 " " "

בְּמָה שְׁלָמוֹ בְּעַד 4 סְפָרִים שְׁמֹחִירִם 6 זְהוּבִים הַסְּפָר?

469. בְּמָה תִּלְמִידִים בְּשֵׁתֵי מַחְלָקוֹת, אִם בְּכָל אַחַת 26

תִּלְמִידִים?

470. בְּמָה שְׁלָמוֹ בְּעַד 14 סְפָרִים, שְׁמֹחִירִם 5 זְהוּבִים. הַסְּפָר?

471. כַּמָּה הֵם: 6 פַּעַמִּים? 7 פַּעַמִּים? 8 פַּעַמִּים? 9 פַּעַמִּים? 9 פַּעַמִּים

? 10 פַּעַמִּים? 9 פ' 11 פ' 19 פ' 7 פ' 8 פ' ? 8 פ' 7 פ' 10 פ' ? 7 פ' 11

7 פ' 12 פ' ? 7 פ' 13 פ' ? 7 פ' 14 פ' ? 8 פ' 7 פ' ? 8 פ' 8 פ' 18 פ' ? 8 פ' 9 פ' ? 8 פ' 10 פ'

8 פ' 11 פ' ? 8 פ' 12 פ' ? 9 פ' 16 פ' ? 9 פ' 7 פ' ? 9 פ' 18 פ' ? 9 פ' 19 פ' ? 9 פ' 10 פ' ? 9

פ' 11 ? 10 פ' 16 ? 10 פ' 19 ? 10 פ' 11

472. כַּמָּה הֵם: 2 פ' 26 ? 2 פ' 35 ? 2 פ' 45 ? 3 פ' 20 ? 3 פ'

33 ? 3 פ' 25 ? — 4 פ' 17 ? 4 פ' 18 ? (חֲשׂוֹב כִּדָּ: 4 פ' 10 הָרִי 40;

4 פ' 8 הָרִי 32 ; 32+40 הָרִי הֵם 72 ; יוֹצֵא מִזֶּה, כִּי 4 פ' 18 הֵם 72).

473. כַּמָּה הֵם: 3 פַּעַמִּים 16 ? 4 פ' 17 ? 5 פ' 16 ? 4 פ' 19 ?

(חֲשׂוֹב כִּדָּ: 4 פ' 20=80 ; 80 חִסַּר 4 פ' אַחַד, או 4, הָרִי 76, וּבִבְנֵי: 4

פ' 19=76). 5 פ' 19 ? 3 פ' 19 ? 3 פ' 29 ?

474. כַּמָּה הֵם: 7 פ' 8 ? 8 פ' 7 ? — 6 פ' 9 ? 9 פ' 6 ? — 7 פ' 9 ?

9 פ' 17 — 10 פ' 16 ? 9 פ' 6 — 20 פ' 5 ? 19 פ' 15 — 20 פ' 14

19 פ' 14

475. אִפְשָׁר לְהַכְפִּיל גַּם בְּאַצְבָּעוֹת; לְתַתְּכִלִּית זֶה צָרִיךְ לִזְכֹּר,

כִּי הַזֵּרֶת מִסְפָּרָה 6; הַקְּמִיצָה—7; הָאֵמָה—8; הָאֲצָבַע 9; וְהָאֲגוּדֶל—10.

וּכְשֶׁחֹפְצִים לְהוֹדֵעַ, לְמַשָּׁל, בְּמָה הֵם 7 פַּעַמִּים 8 מִנִּיחִים אֶת הַזֵּרֶת

וְהַקְּמִיצָה (6, 7) שֶׁל הַיָּד הָאַחַת עַל גְּבִי הַזֵּרֶת, הַקְּמִיצָה וְהָאֵמָה (6, 7

8) שֶׁל הַיָּד הַשְּׁנֵיָה; חֲמֵשׁ הָאֲצָבָעוֹת הַמִּנְחוֹת אֵלּוּ עַל גְּבִי אֵלּוּ חֲמֵ

עֲשָׂרוֹת, וּבִבְנֵי 5 עֲשָׂרוֹת אוֹ תַּמְשִׁים; עֲבָשׁוּ צָרִיךְ לְהַכְפִּיל אֶת מִסְפָּר

הַאֲצַבְעוֹת הַפְּנוּיֹת שֶׁל יָד אַחַת עַל מְסַפֵּר הַאֲצַבְעוֹת הַפְּנוּיֹת שֶׁל הַיָּד  
 הַשֵּׁנִיָּה וּבֵינֵן אֵיפֹא: 2 פְּעָמִים 3=6; וּמְקוֹרֵם 50, הָרִי הֵם 56; פְּנֹחַ:



לְהַעֲמִיק וּלְחַשֵּׁב:

**477.**

|     |      |      |      |      |
|-----|------|------|------|------|
| 9×6 | 8×7  | 8×11 | 7×10 | 7×14 |
| 9×7 | 8×8  | 8×12 | 7×11 | 6×10 |
| 9×8 | 8×9  | 7×8  | 7×12 | 6×11 |
| 9×9 | 8×10 | 7×9  | 7×13 | 6×12 |

**478.**

|      |      |      |      |
|------|------|------|------|
| 6×13 | 5×10 | 5×14 | 5×18 |
| 6×14 | 5×11 | 5×15 | 5×19 |
| 6×15 | 5×12 | 5×16 | 5×20 |
| 6×16 | 5×13 | 5×17 | 4×13 |

**479.**

|      |      |      |      |
|------|------|------|------|
| 4×14 | 4×18 | 2×40 | 5×20 |
| 4×15 | 4×19 | 2×39 | 5×19 |
| 4×16 | 4×20 | 3×30 | 6×10 |
| 4×17 | 4×21 | 3×29 | 6×9  |

## 480.

|               |               |                |               |
|---------------|---------------|----------------|---------------|
| $17 \times 3$ | $19 \times 3$ | $7 \times 7$   | $6 \times 9$  |
| $3 \times 17$ | $3 \times 19$ | $8 \times 8$   | $12 \times 8$ |
| $18 \times 3$ | $26 \times 2$ | $9 \times 9$   | $7 \times 13$ |
| $3 \times 18$ | $2 \times 26$ | $10 \times 10$ | $6 \times 15$ |

## 481.

|              |                                 |           |                       |
|--------------|---------------------------------|-----------|-----------------------|
| $9 \times 6$ | $7 \times 7$                    | $45 : 9$  | $56 + 44$             |
| $8 \times 7$ | $49\frac{1}{2} + 17\frac{3}{4}$ | $45 : 5$  | $100 - 33\frac{3}{4}$ |
| $8 \times 8$ | $66 - 19$                       | $45 : 3$  | $10 \times 10$        |
| $9 \times 9$ | $47 - 2$                        | $87 - 23$ | $50 : 25$             |

## חלוקת בגבול 100.

486. איש אחד קנה 9 ספרים, נתן 100 זהובים, וקבל 19 זהובים עודף; כמה מחיר הספר?

487. הרוד משקלו 54 קילוגרם והמחבת משקלה חלק התשיעי של משקל הרוד; כמה דודים וכמה מחבות אפשר לעשות מ-66 קילוגרם נחשת?

488. בדרך ספרים ברח 95 ספרים במשך 13 ימים; במשך 9 ימים הראשונים ברח 7 ספרים ליום; כמה ספרים ברח בכל אחד הימים האחרונים?

489. איש אחד נסע מעירו לנורשה; בשלש שעות הראשונות נסע במהירות יתרה ועבר 14 קילומטרים לשעה, ובחמש השעות האחרונות עבר 6 קילומטרים לשעה; כמה קילומטרים לשעה צריך לעשות כדי לעבור את כל הדרך במשך 8 שעות?

490. נפח נחשת עשה קערה, מחבת, דוד ומיחם; משקל הקערה 24 קילוגרם, משקלה של המחבת פחות מזה פי-שלוש, משקל הרוד

גדול ממשקל המחבת פי שלש, והמיחם משקלו פחות ממשקל הרוד  
בשטרים ותשעה רטרואות; מה משקל המיחם?

491. בעל אחווה שכר פועלים: בכפר אחד—14 איש, בכפר  
השני—פי שלש, ובכפר השלישי שכר מחצית מספר הפועלים שבשני  
הכפרים הקודמים יחד; כמה פועלים שכר בעל-האחווה,

492. ילד שאל את חברו: אמור לי כמה אגוזים היו לי, אם  
עכשו בשאכלתי 18 נשארו לי 27? ויען השני ויאמר: אמר לי ראשונה,  
כמה אגוזים לי, ולי רק החלק השלישי של מספר האגוזים שהיה לך  
בראשונה? כמה אגוזים היו לשני היקדים?

493. כמה מטרים בחצי הקטומטר? ברבע הקטומטר?

494. יונת-הפוסט עוברת במשך השעה 60 קילומטר; ומסע-  
משא עובר 30 קילומטר; פי כמה ממהרת היונה לעוף יותר מן  
המסע? כמה קילומטרים עוברת היונה יותר?

495. פעם צרו הדיגים בים לויחן, שארכו 45 מטרים וארך  
ראשו—9 מטרים; פי כמה גדול גוף הלויתן מראשו? בכמה  
מטרים הגוף ארוך מן הראש?

496. בת היענה אינה עפה, אלא ממהרת לרוץ; במשך שעה  
אחת היא עוברת מהלך של 56 קילומטרים; והסוס היותר מהיר  
יעבור בשעה לא יותר מן 14 קילומטרים; פי כמה ממהרת בת-  
היענה לרוץ מהסוס? בכמה קילומטרים לשעה ממהרת בת-היענה  
לעוף מן הסוס?

497. מה תלה. אל 66 להוסיף מחצית של 66 רגע כמימרא?  
(להפוך את הנר).

498. נפח עשה 63 פרסות ברזל מ-7 תתיכות ברזל שוות;

כמה פרסות-ברזל יצאו ממתוכה אחת? משלש חתיכות?

499. חידה. 3 ילדים קבלו מאת אביהם אגוזים חלק בחלק;

כשאכלו שנים מהם 18 אגוזים, ואחד—12, נשארו לכלם ביחד מספר

אגוזים שווה לחלקו הקודם של אחד מהם; כמה אגוזים קבל כל אחד?

500. כמה הם: 54 לחלק ל-6 חלקים? 54 לחלק ל-9 חלקים?

9 פעמים 6? 6 פעמים 9? 7 פעמים 8? 56 לחלק ל-17?

501. לחלק 56, 72, 64, 88, 96 לעימונה חלקים?

502. לחלק 45, 63, 54, 72, 81, 99 ל-9?

503. כמה פעמים 5 ב-65, 75, 85, 90, 70, 140

504. כמה פעמים 7 ב-49, 63, 56, 70, 84, 98

505. כמה פעמים 4 ב-56, 64, 60, 68, 72, 96, 100

506. כמה פעמים 3 ב-51, 57, 63, 72, 81, 96

507. כמה הם: החמישית של 145? השמינית של 64? הרבע

של 100?

508. פי כמה גדול מספר 96 מן 24? 75 מן 15?

לְהַעֲתִיק וּלְחַשֵּׁב:

509.

|        |        |        |         |
|--------|--------|--------|---------|
| 56 : 2 | 68 : 2 | 82 : 2 | 88 : 2  |
| 60 : 2 | 72 : 2 | 86 : 2 | 92 : 2  |
| 64 : 2 | 78 : 2 | 84 : 2 | 100 : 2 |
| 62 : 2 | 74 : 2 | 90 : 2 | 96 : 2  |

510.

|        |         |        |        |
|--------|---------|--------|--------|
| 52 : 4 | 96 : 4  | 68 : 4 | 84 : 4 |
| 60 : 4 | 100 : 4 | 80 : 4 | 96 : 4 |
| 56 : 4 | 64 : 4  | 88 : 4 | 64 : 4 |
| 72 : 4 | 76 : 4  | 92 : 4 | 52 : 4 |

**511.**

|        |        |        |        |
|--------|--------|--------|--------|
| 48 : 8 | 80 : 8 | 32 : 8 | 88 : 2 |
| 56 : 8 | 88 : 8 | 64 : 8 | 88 : 4 |
| 72 : 8 | 96 : 8 | 72 : 8 | 72 : 4 |
| 64 : 8 | 24 : 8 | 88 : 8 | 36 : 2 |

**512.**

|        |         |        |        |
|--------|---------|--------|--------|
| 40 : 5 | 80 : 5  | 55 : 5 | 95 : 5 |
| 50 : 5 | 90 : 5  | 65 : 5 | 90 : 5 |
| 60 : 5 | 100 : 5 | 85 : 5 | 85 : 5 |
| 70 : 5 | 45 : 5  | 75 : 5 | 75 : 5 |

**513.**

|        |        |        |        |
|--------|--------|--------|--------|
| 48 : 3 | 63 : 3 | 78 : 3 | 99 : 3 |
| 51 : 3 | 69 : 3 | 75 : 3 | 93 , 3 |
| 60 : 3 | 72 : 3 | 81 : 3 | 54 , 3 |
| 54 : 3 | 66 : 3 | 90 : 3 | 33 , 3 |

**514.**

|        |        |        |        |
|--------|--------|--------|--------|
| 48 : 6 | 66 : 6 | 90 : 6 | 72 : 3 |
| 54 : 6 | 78 : 6 | 54 : 6 | 72 : 2 |
| 60 : 6 | 84 : 6 | 60 : 6 | 72 : 4 |
| 72 : 6 | 96 : 6 | 72 : 6 | 64 : 8 |

|        |        |        |        |
|--------|--------|--------|--------|
| 45 : 9 | 81 : 9 | 63 : 9 | 54 : 3 |
| 54 : 9 | 90 : 9 | 81 : 9 | 99 : 3 |
| 63 : 3 | 99 : 9 | 99 : 9 | 90 : 2 |
| 72 : 9 | 45 : 9 | 54 : 9 | 45 : 9 |

**515.**

|        |        |        |        |
|--------|--------|--------|--------|
| 49 : 7 | 91 : 7 | 77 : 7 | 98 : 2 |
| 56 : 7 | 98 : 7 | 56 : 7 | 84 : 4 |
| 63 : 7 | 49 : 7 | 84 : 7 | 64 : 8 |
| 84 : 7 | 63 : 7 | 93 : 7 | 72 : 6 |

517.

|         |        |        |         |
|---------|--------|--------|---------|
| 50 : 30 | 64 : 2 | 60 : 5 | 51 : 3  |
| 88 : 44 | 64 : 8 | 60 : 4 | 88 : 3  |
| 63 : 21 | 49 : 7 | 90 : 6 | 55 : 5  |
| 84 : 12 | 72 : 9 | 56 : 7 | 60 : 15 |

518.

|          |          |          |
|----------|----------|----------|
| ? : 2=5  | ? : 7=13 | ? : 3=27 |
| ? : 7=2  | ? : 7=12 | ? : 6=10 |
| ? : 10=5 | ? : 3=21 | ? : 6=14 |
| ? : 9=8  | ? : 5=15 | ? : 8=12 |

519.

|        |         |             |
|--------|---------|-------------|
| 12=6×? | 72=9×?  | (75—?)×3=21 |
| 14=7×? | 90=10×? | (56—?)×2=18 |
| 63=7×? | 42=6×?  | (68—?)×9=63 |
| 64=8×? | 10=5×?  | (19—?)×9=81 |

חֲלוּק בְּשִׂוּרִים.

520. הָיוּ לְאִישׁ 15 זְהוּבִים וְחֲלָקָם לְעֵנִיִּים. 2 זְהוּבִים לְכָל

אֶחָד; לְכַמָּה עֵנִיִּים נָתַן הָאִישׁ כֶּסֶף, וְכַמָּה זְהוּבִים נִשְׁאַרוּ לְאִישׁ?

521. בְּשִׁנֵּי חֲדָרִים הָיוּ 23 בְּסֵאוֹת; בְּמָה בְּסֵאוֹת הָיוּ בְּכָל חֲדָר?

522. לְיֶלֶד הָיוּ 13 גְּלִיוֹנוֹת נִיר, עָשָׂה מִחֲבָרוֹת, מִכֶּלֶס 3 גְּלִיוֹנוֹת

מִחֲבָרָת; בְּמָה מִחֲבָרוֹת יָצְאוּ, וְכַמָּה גְּלִיוֹנוֹת נִשְׁאַרוּ לוֹ?

523. בְּסֵפֶר הָיוּ 85 עֲמֻדִים; קָרָא יֶלֶד 4 עֲמֻדִים לְיוֹם; בְּמִשְׁךָ

בְּמָה יָמִים יִקְרָא הַיֶּלֶד אֶת הַסֵּפֶר, וְכַמָּה עֲמֻדִים יִקְרָא בְּיוֹם הַאֲחֵרוֹן?

524. 91 אָנָּזִים חֲלָקוּ לְיֶלְדִים, 5 אָנָּזִים לְכָל יֶלֶד; בְּמָה יֶלְדִים

קִבְּלוּ אָנָּזִים, וְכַמָּה אָנָּזִים נִשְׁאַרוּ?

525. 99 יֶלְדִים הִלְכוּ צְמֻדִים, בְּמָה יֶלְדִים נִשְׁאַרוּ יְחִידִים?

קְהַתִּיק וְלַחֲשֵׁב :

526.

|        |        |        |        |
|--------|--------|--------|--------|
| 13 : 2 | 16 : 3 | 61 : 4 | 71 : 5 |
| 25 : 2 | 25 : 3 | 70 : 4 | 82 : 5 |
| 37 : 2 | 35 : 3 | 75 : 4 | 86 : 5 |
| 45 : 2 | 46 : 3 | 81 : 4 | 91 : 5 |
| 57 : 2 | 52 : 3 | 85 : 4 | 99 : 5 |

527.

|        |        |        |         |
|--------|--------|--------|---------|
| 20 : 6 | 22 : 7 | 25 : 8 | 64 : 9  |
| 57 ; 6 | 34 : 7 | 34 : 8 | 70 : 9  |
| 79 : 6 | 41 : 7 | 45 : 8 | 82 : 9  |
| 88 : 6 | 51 : 7 | 50 : 8 | 93 : 9  |
| 92 : 6 | 60 : 7 | 63 : 8 | 100 : 9 |

הַסְפָּרוֹת הַרוֹמִיּוֹת.

קְהַתִּיק :

528. I=1 , II=2 , III=3 , V=5 , IV=4 , VI=6 , VII=7

VIII=8 , X=10 , IX=9 , XI=11 , XII=12

529. בְּמָה הֵם : I , III , V , X , VI , IV , XI , IX ?

530. לְכַתֵּב בְּמִסְפְּרוֹת רוֹמִיּוֹת : 3 , 5 , 6 , 4 , 8 , 10 , 9 , 11 , 12 , 1

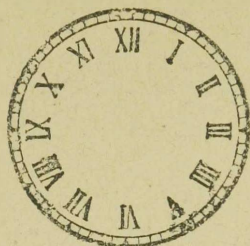
ה ש ע ו ן .

531. בְּמָה שָׁעוֹת בִּיסְמָה (יוֹם וְלַיְלָה) ? בְּיוֹם 22 לְמֶרֶץ אֶתְךָ

בְּיוֹם כְּאֶרֶךְ הַלַּיְלָה, וְזֹאת אֲוֹמְרֶת תְּצִי הַבְּמָה הוּא יוֹם וְהַחֲצִי-לַיְלָה

בְּמָה שָׁעוֹת אֲזוּ יוֹם וּכְמָה לַיְלָה ?

532. הַבֵּיטוּ וְרֹא, בְּמָה שָׁעוֹת מְצוּרוֹת עַל אֶבֶן הַשָּׁעוֹת :



533. עד איזו ספֿרה נחות המִחְמִים בשָׁעָה השְׁתִּים־עֶשְׂרֵה?

הַשְּׁמִינִית? הַשְּׁשִׁית? הַחֲמִישִׁית?

534. כַּמָּה מִינוּמוֹת יֵשׁ בְּשָׁעָה? בַּחֲצֵי שָׁעָה? בְּרַבֵּעַ שָׁעָה?

בְּשִׁלְשֵׁת רַבְעֵי שָׁעָה?

535. כְּשֶׁחֲפָצִים לְכַתֵּב עַל אֶבֶן הַשָּׁעוֹת אֵת 60 הַמִּינוּמוֹת בֵּין כָּל

12 הַסְּפֵרוֹת שָׁוֶה בְּשָׁוֶה, כַּמָּה מִינוּמוֹת צָרִיךְ לְכַתֵּב בֵּין סְפֵרָה לְסְפֵרָה?

536. כַּמָּה מִינוּמוֹת יֵשׁ בֵּין הַסְּפֵרָה 12 וּבֵין הַסְּפֵרָה 3? אִיזֶה

חֶלֶק הַשָּׁעָה הֵם 15 מִינוּמוֹת?

537. כַּמָּה מִינוּמוֹת יֵשׁ בֵּין הַסְּפֵרָה 12 וּבֵין הַסְּפֵרָה 6? אִיזֶה

חֶלֶק הַשָּׁעָה הֵם 30 מִינוּמוֹת?

538. הַמַּחַט הַגְּדוֹלָה מֵרְאֶה אֵת מִסְפַּר הַמִּינוּמוֹת, וּבְכֵן אִיזֶה

שָׁעָה הִיא, כְּשֶׁהַמַּחַט הַקָּטָן מוֹנַחַת עַל 9, וְהַמַּחַט הַגְּדוֹלָה עַל 6?

כְּשֶׁהַמַּחַט הַגְּדוֹלָה מוֹנַחַת עַל 12 וְהַמַּחַט הַקָּטָן—עַל 12?

539. יִצְרִיחוּ הַתְּלָמִידִים אֶבֶן־הַשָּׁעוֹת, אַחַר כֵּן יִקְחוּ שְׁתֵּי פָסוֹת

נִיר צָבוֹעַ וַיַּגִּירוּ מִחַט אַחַת גְּדוֹלָה וְאַחַת קָטָן, וַיִּדְבְּקוּ אֵת הַמִּחְמִים

בְּמַרְכּוֹ אֶבֶן הַשָּׁעוֹת שְׂיוֹכְלוּ לְסוּבָב, עַכְשָׁו יִסּוּבְבוּ הַתְּלָמִידִים אֵת

הַמִּחְמִים וַיִּרְאוּ עַל הַשָּׁעוֹן, מְתֵי הֵם קָמִים, מְתֵי בָאִים אֶל בֵּית־הַסֵּפֶר?

מְתֵי מֵתְחִילִים וְנִגְמָרִים כָּל הַשָּׁעוֹרִים? מְתֵי מֵתְחִילָה וְנִגְמָרֵת הַהַפְסָקָה

הַגְּדוֹלָה בְּבֵית־הַסֵּפֶר? מְתֵי הוֹלְכִים מִבֵּית־הַסֵּפֶר הַבְּיָתָה? מְתֵי בָאִים

הַבְּיָתָה? מְתֵי הוֹלְכִים לִישׁוֹן?

540. מה ת"ה. לחמשה הוסף אחר, ויצא ארבעה? לעשרה  
הוסף אחר, ויהיה תשעה?

כ"ל ארבע פעולות החשובי

541. ברגליו הקדומות של החתול יש 5 אצבעות, 5 אצבעות  
ובכל רגל אחורנית—4 אצבעות; כמה אצבעות לחתול בסך-הכל?  
542. ברחוב נובוליפיה, בורשה, יש 69 מספרים של בתים.  
כי בלשני צדי הרחוב הנה מספר הבתים אינו עולה על 69, וברחוב  
פנה מספר הבתים גדול ב-14; כמה בתים ברחוב פנה?  
543. ברחוב גלבקי, בורשה, יש בסך-הכל 49 בתים; ומספר  
הבתים ברחוב נובוליפקי גדול פי שנים; איזה מספר הוא האחרון  
ברחוב נובוליפקי?  
544. המורה קנה 4 צרורות נייר, ונתן לתלמידים שכיכנו בעצמם  
מחברות; לכל מחברת לקחו 3 גליונות; כמה מחברות יצאו הכל  
הנייר? (בצרור—24 גליונות).  
545. הילדים עשו בבית-הספר, לוח, אשר בו כתבו בכל יום  
את מזג האויר: יפה, מעונן, או יום-גשם; בחודש ניסן כתבו התלמידים  
5 ימי גשמים, 7 ימים מעוננים, ויתר הימים—יפים; כמה ימים יפים  
היו בניסן? (בניסן 30 יום).  
546. שקלנו כפר לחם בת 25 קילוגרם, והניחו על כף מאזנים  
אחת את הלחם, ועל השנייה—אבן אחת בת 20 קילוגרם, אבן בת  
2 קילוגרם, ואחת—בת  $\frac{1}{2}$  קילוגרם; כמה קילוגרם צריך להוסיף  
שתבאנה המאזנים לירי שוויהמשקל?  
547. ופת מוציאים מעץ; מ-10 צנטנר עצים מוציאים 1 צנטנר

נָפֶת; כִּמָּה זֶמֶת אֶפְשֶׁר לְהוֹצִיא מִ־35 צְנִמְנֶר עֲצִים; מִ־24 צְנִמְנֶר;  
548. בְּבֵית הַתְּרוּשֶׁת בְּוִרְשָׁה עָבְדוּ 45 נָשִׁים וְ24 אָנָשִׁים; עַל  
הַחֵג נָסְעוּ הַפּוֹעֲלִים מִעֲרֵי הַשָּׂדֶה לְבִתְיָהֶם, וּבְבֵית הַתְּרוּשֶׁת נִשְׁאָר רַק  
שְׁלִישׁ הַפּוֹעֲלִים; כִּמָּה הָיוּ בְּבֵית הַתְּרוּשֶׁת פּוֹעֲלִים וְדֹשָׁאִים, וְכִמָּה—  
מִעֲרֵי הַשָּׂדֶה?

549. שָׁפֵן יָכַל לְהוֹלִיד עַד 100 וְלָדוֹת לְשָׁנָה. פַּעַם יָלַד הַשָּׁפֵן  
96 וְלָדוֹת בְּשָׁנָה, אֲבָרָ לֹא בַּפַּעַם אַחַת אֲלֵא בְשִׁמּוֹנָה פַּעַמִּים פַּעַם  
בַּפַּעַם; כִּמָּה וְלָדוֹת יָלַד הַשָּׁפֵן בַּפַּעַם אַחַת?

550. אֶת הַנֶּהָר לְרַחְבּוֹ עוֹבְרִים אוֹ דֶרֶךְ גִּשְׁר, אוֹ בְּסִירָה, אוֹ עַל  
יְדֵי רַפְסוֹד. כִּמָּה בְּסָף קֶבֶל בַּעַל הַרְפְּסוֹד בְּעַד עֶבְרַת 12 אִישׁ, 17  
אִשָּׁה, 6 יְלָדִים, וְשְׁלִישׁ עַנְלוֹת רְתוּמוֹת לְסוּסִים, אִם בְּעַד גְּדוּלָּים  
הָיָה מְקַבֵּל 2 אַגּוּרוֹת לְאִישׁ, בְּעַד יָלַד—אַגּוּרָה אַחַת וּבְעַד עַנְלָה 10  
אַגּוּרוֹת?

551. בְּאַפְרִיקָה הֶרְחֹקָה מִבְּאֵן יֵשׁ צִפְרִים הַדּוּמוֹת לְאַנְקוּרִים  
שָׁרְנוּ, וְלָהֵן אוֹיְבִים מְסַכְּנִים—הַעֲטַלְפִים, שִׁשּׁוּתִים בְּלִילָה אֶת בִּיצֵיהֶן  
שֶׁל הַצִּפְרִים. פַּעַם אַחַת בְּלִילָה הֶרְסוּ הַעֲטַלְפִים 13 קִנִּים עִם בִּיצֵיהֶם.  
בְּשָׁנִים מֵהֶם הָיוּ 6 בִּיצִים בְּכָל אֶחָד, בְּהַמְשָׁה קִנִּים הָיוּ 5, 5 בְּקִמָּה,  
וּבְשִׁשָּׁה—שְׁמוֹנָה שְׁמוֹנָה בְּכָל אֶחָד; כִּמָּה בִּיצִים הִשְׁחִיתוּ הַעֲטַלְפִים  
בְּכָל 13 הַקִּנִּים?

552. הָיוּ 2 אָחִים וְשְׁלֹשׁ אֶחָיוֹת. עַל חֵג הַפַּסַּח נָתַן לָהֶם אֲבִיהֶם  
42 אַגּוּזִים לְמִשְׁחָק, וְאִמָּם נָתְנָה לָהֶם 9 אַגּוּזִים פַּחוֹת מִזֶּה; הַיְלָדִים  
חָלְקוּ בֵּינֵיהֶם אֶת הַאֲגּוּזִים חֶלֶק בְּחֶלֶק; כִּמָּה אַגּוּזִים קִבֵּד כָּל אֶחָד?

553. בְּאַבְסֻנְיָה אַחַת קָנוּ 7 תְּרִיסָרִים כְּסֵאֵת וְהַעֲמִידוֹ אֹתָם



עַד הַקְּנִיָּה 15 אַגּוּרוֹת, הַשְּׁנִי—24, וְהַשְּׁלִישִׁי—36 אַגּוּרוֹת; כַּמָּה עֶפְרוֹנוֹת  
מֵגִיעַ לְכָל יָדָד ? \*

560. בְּשָׁנֵי סָלִים הָיוּ 43 תַּפּוּחִים, בְּסֵל הָרֵאשׁוֹן הָיוּ 5 תַּפּוּחִים  
יֹתֵר מֵאֲשֶׁר בְּשָׁנֵי בְּשָׁנֵי; כַּמָּה תַּפּוּחִים הָיוּ בְּכָל סֵל ?

561. בְּשָׁנֵי צָרוּרוֹת הָיוּ 31 עֲמִים; בְּצָרוּר הָרֵאשׁוֹן הָיוּ 3 עֲמִים  
יֹתֵר מֵאֲשֶׁר בְּשָׁנֵי; כַּמָּה עֲמִים הָיוּ בְּכָל צָרוּר ?

562. בְּבֵית־הַמֶּסֶדֶר לָמְדוּ 72 תַּלְמִידִים; יְלָדִים הָיוּ כַּפְּלִים  
מִלְּדוֹת; כַּמָּה יְלָדִים וְכַמָּה יְלָדוֹת הָיוּ בְּבֵית־הַמֶּסֶדֶר ?

563. מוֹכַרְת פִּירוֹת עֲרֵבָה 12 קִילוֹגֵר. אַגָּסִים בְּמַחִיר 4 זְהוּבִים  
הַקִּילוֹגֵרִים. בִּ-7 קִילוֹגֵר. אַגָּסִים בְּמַחִיר 5 זְהוּב. הַקִּילוֹגֵר. אֵת הַתַּעְרוּבֹת

מְכָרָה וְהַרְוִיחָה 12 זְהוּבִים; כַּמָּה לָקַחָה בְּעַד כָּל קִילוֹגֵרִים תַּעְרוּבֹת ?  
564. כְּדֵי שֶׁבִּנְקֹל אֲפֹשֶׁר יִהְיֶה לְמִצָּא אֵת מִסְפְּרֵי הַבָּתִּים בּוֹרְשָׁה,

מִסְמָנִים הַבָּתִּים בְּאוֹפֵן כֹּזֵה: כָּל הַבָּתִּים מִיְמִין לְרְחוֹב מִסְמָנִים  
בְּמִסְפָּרִים זֻגִים—2, 4, 6, 8 וְכֵן הַקָּאָה; וְהַבָּתִּים שְׁמִשְׁמָאל לְרְחוֹב

מִסְמָנִים בְּמִסְפָּרִים לֹא־זֻגִים: 1, 3, 5... הוֹיָצָא מִזֶּה שְׁאֵת הַמִּסְפָּר 20  
תִּמְצָא תַמִּיד רַק בִּימִין, וְאֵת הַמִּסְפָּר 15, אוֹ 21 רַק בְּשְׁמָאלוֹ שֶׁל

הָרְחוֹב. — וְהִנֵּה בְּרְחוֹב קְרוֹב־מֵלָנָה יֵשׁ בְּסֻד־הַכֹּל 92 בָּתִּים. חֲשֵׁב  
וּמִצָּא, אֵיִלּוּ מִסְפָּרִים נִמְצָאִים כֵּאֵן בִּימִינוֹ וְאֵיִלּוּ בְּשְׁמָאלוֹ שֶׁל הָרְחוֹב

הַזֶּה ?

565. בְּרְחוֹב נֹבּוּלִיפְקִי יֵשׁ 96 בָּתִּים, אֵיִזָּה מִסְפָּר הוּא הָאֲחֵרֹן?  
בְּשְׁמָאלוֹ שֶׁל הָרְחוֹב הַזֶּה וְאֵיִזָּה בִּימִינוֹ ?

בְּדוּ מִלְּבַבְכֶם שֹׁאֵלֶת חֲשׁוֹן וּפְתוּרָה אוֹתָהּ ?

566. בְּרִיתִי מִסְפָּר, הַכִּפְלָתִיו בִּ-5, אֵל הַמְּכַפְּלָה הוֹסַפְתִּי  
15, וַיֵּצֵא בְּסֻד־הַכֹּל 85; אֵיִזָּה מִסְפָּר בְּרִיתִיו ?

567. בְּדִיתִי מִסֵּפֶר, תִּלְקַחְתִּי לְעִשְׂרֵה, אֶל הַחֶלֶק הַפְּשִׁיטִי  
 הוֹסַפְתִּי 25, אֶת הַסֵּף הַכֹּל הַכִּפְלֵתִי בְּשָׁנִים, מִהַמְּכַפֵּלָה נִרְשָׁתִי 14  
 וְיָצָאָה שְׁאָרֵי־ת 50, אֵיזֶה מִסֵּפֶר בְּדִיתִי?

לְהַצְמִיק וּלְחַשֵּׁב:

568.

|              |           |               |                             |
|--------------|-----------|---------------|-----------------------------|
| $96 : 16$    | $53 + 18$ | $72 : 6$      | $19 \times 4^{\frac{1}{2}}$ |
| $6 \times 4$ | $71 - 13$ | $81 - 26$     | $88 : 11$                   |
| $24 + 18$    | $48 : 12$ | $17 \times 5$ | $63 - 28$                   |
| $42 - 7$     | $91 : 19$ | $47 + 38$     | $77 + 23$                   |

569.

|                         |                         |                         |                                       |
|-------------------------|-------------------------|-------------------------|---------------------------------------|
| $13 \times 2$           | $9 \times 4$            | $47 - 23$               | $23 \times 4$                         |
| $+ 14$                  | $- 18$                  | $\times 3$              | $+ 6$                                 |
| $\underline{\quad} : 5$ | $\underline{\quad} : 9$ | $\underline{\quad} : 4$ | $\underline{\quad} : 2^{\frac{1}{2}}$ |

570.

|                                     |                                     |                         |                                       |
|-------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------|---------------------------------------|
| $3^{\frac{1}{2}} - 1^{\frac{1}{2}}$ | $7^{\frac{1}{2}} - 2^{\frac{1}{2}}$ | $21 - 12$               | $32 - 14$                             |
| $\times 8$                          | $\times 4$                          | $\times 9$              | $\times 4$                            |
| $\underline{\quad} : 4$             | $\underline{\quad} : 2$             | $\underline{\quad} : 3$ | $\underline{\quad} : 9^{\frac{1}{2}}$ |

571.

|                         |                         |                                     |                                     |
|-------------------------|-------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------|
| $7 + 68$                | $51 - 13$               | $6^{\frac{1}{4}} + 5^{\frac{3}{4}}$ | $8^{\frac{3}{4}} - 1^{\frac{1}{4}}$ |
| $- 25$                  | $+ 43$                  | $\times 3$                          | $\times 2$                          |
| $\underline{\quad} : 5$ | $\underline{\quad} : 9$ | $\underline{\quad} : 2$             | $\underline{\quad} : 3$             |

שְׂאֵלוֹת מְרַכְּבוֹת לְאַרְבַּע פְּעֻלוֹת הַחֶשְׁבוֹן.

- |                                 |                                      |
|---------------------------------|--------------------------------------|
| בְּמֵטֶר 10 דְּצִימֵטֶר.        | 572. בְּקִילוֹמֵטֶר 10 הֶקְטוֹמֵטֶר. |
| בְּדְצִימֵטֶר 10 סְנְטִימֵטֶר.  | בְּהֶקְטוֹמֵטֶר 10 דְּקֵמֵטֶר.       |
| בְּסְנְטִימֵטֶר 10 מִילִימֵטֶר. | בְּדְקֵמֵטֶר 10 מֵטֶר.               |

573. כִּמָּה מֵיִמְטֵר בְּשָׁנֵי סְנַיִמְטֵר וְחֲצִי:  
574. כִּמָּה סְנַיִמְטֵר בְּשִׁלְשָׁה דְצִימְטֵר וְחֲצִי?  
576. אַרְבֵּי בֵּית-הַסֵּפֶר 7 מְטֵר ו-8 דְצִימְטֵר, וְהַחֲצֵר גְּדוֹלָה פִּי  
שָׁלֹשׁ; כִּמָּה אַרְבֵּי הַחֲצֵר?  
577. יָלַד מָדַד אֶת גּוֹרֵל חֲדָרוֹ בְּמִקְלָ בֶּן 4 מְטֵר וְחֲמִשָּׁה  
דְצִימְטֵר, וְהֵנָּה הַחֲדָר מִחֲזִיק בְּאַרְבֹּו 4 מְקִלּוֹת וּבְרַחְבּוֹ 3 מְקִלּוֹת,  
כִּמָּה אַרְבֵּי הַחֲדָר, וְכִמָּה רַחְבּוֹ?  
578. בְּמֵאוֹנָה 10 צְנֻמָּנֵר,  
בְּצְנֻמָּנֵר 100 קִילוֹגְרָם,  
בְּקִילוֹגְרָם 10 הֶקְטוֹגְרָם,  
בְּהֶקְטוֹגְרָם 10 דֶקְנֵרָם,  
בְּדֶקְנֵרָם 10 גְרָם.  
579. כִּמָּה צְנֻמָּנֵר בְּשִׁלְשׁ וְחֲצִי הַמֵּאוֹנָה?  
580. כִּמָּה קִילוֹגְרָם בְּרִבְעַ הַצְנֻמָּנֵר?  
581. כִּמָּה הֶקְטוֹגְרָם בְּחֲמִשָּׁה וְחֲצִי קִילוֹגְרָם?  
582. מִ-26 דֶקְנֵרָם, קָמַח עָשׂוּ 4 חִלּוֹת שְׁוֹת לְשֶׁבֶת; כִּמָּה  
קָמַח לְקַחוֹ לְחִלָּה אַחַת?  
583. מִשֶּׁקֶל גְּלוֹסְמָקָה אַחַת  $2\frac{1}{2}$  דֶקְנֵרָם; כִּמָּה מִשֶּׁקֶל הַגְּלוֹסְמָקוֹת  
שֶׁר תִּלְמִידֵי כָּל הַמַּחְלָקָה?  
585. יִלְדִים קִבְּלוּ דָמִי חֲנוּכָה מֵאֵת אֲבִיהֶם; הַבְּכוֹר קִבֵּל 50  
אַגּוֹרוֹת; הַשְּׁנִי—15 אַגּוֹרוֹת פָּחוֹת מִן הַבְּכוֹר, וְהַצֵּעִיר—20 אַגּוֹרוֹת  
פָּחוֹת מִן הַשְּׁנִי; כִּמָּה אַגּוֹרוֹת קִבְּלוּ כָּל הַיְלָדִים דָּמִי חֲנוּכָה?  
586. בְּבֵית-הַסֵּפֶר נִתְקַבְּלוּ תִלְמִידִים חֲדָשִׁים; לְמַחְלָקָה הַשְּׁלִישִׁית  
15, לְמַחְלָקָה הַשְּׁנִייה—פִּי שְׁנַיִם מֵאֲשֶׁר אֵל הַמַּחְלָקָה הַשְּׁלִישִׁית, וְאֵל

המחלקה הראשונה 25 יותר מאשר במחלקה השנייה; כמה תלמידים  
מתקבלו בכל 3 המחלקות?

587. כרתו 100 עצים! ביער, ביום הראשון כרתו 24 עצים,  
ביום השני—כפלים, ביום השלישי את החלק הרביעי מאשר בשני  
הימים הראשונים יחד, וביום החמישי—את השאר; כמה עצים כרתו  
ביום החמישי?

589. שני ילדים קנו מחברות; האחד קנה 4 מחברות ושולם  
16 אגורות; והשני קנה 3 מחברות; כמה שולם השני?  
590. מסע מסלת-הברזל עבר בשש שעות 63 קילומטר;  
כמה קילומטר יעבור ב-4 שעות?

591. מחיר התריסר עטים 48 אגורות; כמה צריך לשלם  
בעד 25 עטים?

592. מ-4 קילוגרם קמח יוצא 5 קילוגרם לחם; כמה לחם  
יוצא מצונטר קמח?

593. בשלשה ימים אוכל הסוס 27 קילוגרם חציר; כמה יאכל  
בחשעה ימים?

594. הפיל אוכל 6 צונטר עשב בשני ימים; בכמה ימים  
יאכל 66 צונטר עשב?

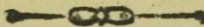
596. שנות האב והבן יחד 47; שנותיו של הבן פחותות משנותיו  
של אביו ב-29 שנה; כמה שנותיו של בן אחד?

597. לאבר היו בהמות גסות ובהמות דקות, ביחד 85 נפש;  
כמה בהמות גסות היו לאבר, אם מספר הבהמות הדקות גדול ממספר

598. האֵץ והָאָחוֹת קָבְלוּ 94 אָנוּיִם בְּחַג הַפֶּסַח; כַּמָּה אָנוּיִם הָיָה לְכָל אָחֵד, אִם לָאָחוֹת הָיוּ 16 יוֹתֵר מֵאֶשֶׁר לָאָח? )
599. בְּבֵית סֵפֶר נִמְצְאוּ סִפְרִים מְכֻרְבֵי-עוֹר 27, מְכֻרְבֵי-כֶד פָּחוֹת מִזֶּה 15, וּסִפְרִים בְּלִתי מְכֻרְבִים יוֹתֵר מֵאלֶּה הָאֲחֵרוֹנִים 44; כַּמָּה סִפְרִים בְּסוּד־הַכֶּל נִמְצְאוּ בְּבֵית הַסֵּפֶר?
600. 64 לִיטֵר חֶלֶב נוֹתְנִים 2 קִילוֹגְרָם חֲמֵאָה; כַּמָּה קִילוֹגְרָם חֲמֵאָה יִתְנוּ 96 לִיטֵר חֶלֶב?
601. 4 פּוּעֵלִים חָרְשׁוּ שָׂדֶה בִּ3 יָמִים; בְּכַמָּה יָמִים יִחְרְשׁוּ אֶת הַשָּׂדֶה 2 פּוּעֵלִים?
602. סְנוּנִית עָפָה 13 קִילוֹמֶטֶר בִּ5 מִינּוּטוֹת; כַּמָּה קִילוֹמֶטֶר תַּעֲוֶה בִ30 מִינּוּטוֹת?
603. בְּשִׁתי מַחְלָקוֹת בֵּית־הַסֵּפֶר הָיוּ 83 תְּלֻמִּידִים. בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ 5 תְּלֻמִּידִים יוֹתֵר מֵאֶשֶׁר בַּשְּׁנִיָּה; כַּמָּה תְּלֻמִּידִים הָיוּ בְּכָל מַחְלָקָה?
604. בְּגֵן הָיוּ 96 עֵצִים;  $\frac{1}{2}$  מֵהֶם הָיוּ אֲנָסִים,  $\frac{1}{4}$ —תְּפּוּחִים,  $\frac{1}{4}$  הַנְּשֹׂאֵר שׁוֹפִיִּים, וְהַנְּשֹׂאֵר—רְבֻדְבָנִים; כַּמָּה רְבֻדְבָנִים צָמְחוּ בְּגֵן?
605. יֶלֶד שָׂאֵל אֶת תְּבֵרוֹ: כַּמָּה אָנוּיִם קָד? וַיַּעַן הַשְּׁנִי וַיֹּאמֶר:  $\frac{1}{2}$  הָאָנוּיִם הֵם 7; כַּמָּה אָנוּיִם לִילָד?
606. שְׁתֵּי עֲגֻלוֹת יֵצְאוּ בְּעַת אַחַת זוֹ לְקֶרְאֵת זוֹ אַחַת מִבִּילִיסְטוֹק וְהַשְּׁנִית מִלּוֹמֹזֶה, וְנִפְגְּשׁוּ אֶחָדִי 6 שָׁעוֹת. הָאֲחַת עָבְרָה 6 קִילוֹמֶטֶר, וְהַשְּׁנִית 7 קִילוֹמֶטֶר לְשָׁעָה, מַה גְּדוֹל הַמְרָחֵק בֵּין לּוֹמֹזֶה וּבִילִיסְטוֹק?
607. בְּשָׁלֹשׁ מַחְלָקוֹת בֵּית הַסֵּפֶר הָיוּ 84 יְלָדוֹת, בַּמַּחְלָקָה הָא' הָיוּ פִי שְׁנַיִם מִכָּל אַחַת יוֹתֵר מִמַּחְלָקוֹת; כַּמָּה יְלָדוֹת הָיוּ בְּכָל מַחְלָקָה?
608. חִידָה. לְחֲנוּנֵי הָיוּ 4 אֲבָנֵי מִשְׁקָל: בַּת קִילוֹגְרָם אָחֵד

3 קילוֹגֶרֶה 9 קילוֹגֶרֶם. ו-27 קילוֹגֶרֶם. בְּאֲבָנִים הָאֵלֶּה הָיָה הַחֲנֻנִי  
שׁוֹקֵל אֶת כָּל מִסְפֵּר הַקִּילוֹגֶרֶמִים הַדְּרוּשׁ לוֹ, מֵאַחַד עַד 40; כִּי־צֶדֶד הָיָה  
הַחֲנֻנִי שׁוֹקֵל אֶת כָּל מִסְפֵּר וּמִסְפֵּר:

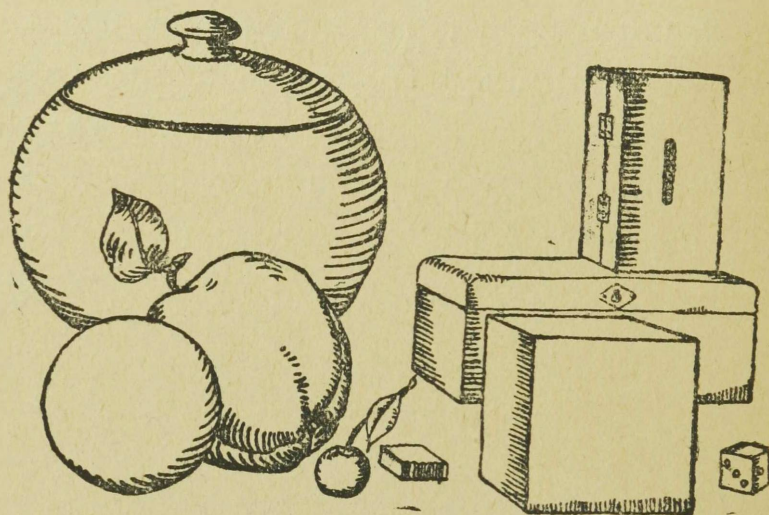
609. לְפָנִים יֵשְׁבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ תַּחַת גִּפְנוֹ, וַיִּזֶן הָיָה לָהֶם לְרוֹב.  
שְׁלֹשָׁה אַחִים קָבְלוּ פַעַם יֶזֶן לְחַג הַפֶּסַח מֵאֵת אֲבֵיהֶם; אֲבָל הָאֵב  
הַתֵּנֶה עִמָּהֶם תִּנְאֵי, שִׁיחֲלָקוּ בֵּינֵיהֶם אֶת הַיֶּזֶן חֲלָק כְּחֲלָק, וְלֹא תִהְיֶה  
מְרִיבָה בֵּינֵיהֶם. הָאֵב שָׁלַח לָהֶם 7 חֲבִיזוֹת מְלֵאוֹת יֶזֶן, 7 חֲבִיזוֹת  
מְסֻלָּאוֹת עַד הַחֲצִי ו-7 חֲבִיזוֹת רִיקוֹת. גַּם הַיֶּזֶן, גַּם הַחֲבִיזוֹת  
עָלִייהֶם לְחֲלָק שׁוּהַ בְּשׁוּהַ בְּלִי לִיצוּק מִכְּלִי אֶל כְּלִי—בִּיצֵד יִחֲלָק  
בֵּינֵיהֶם הָאֲחִים אֶת הַיֶּזֶן!



# גֵּיאוֹמֶטְרִיָה.

א.

קְבִירָה. רְבוּעַ.



1. אֵיזוֹ מִן הַדְּבָרִים הַמְצֻיָּרִים לְעֵיל רוּמִים לְכַדוֹת וְאֵיזוֹ לְתַבָּה ?
2. קַח תַּבָּה שֶׁל גִּפְרוֹרִים וְהִנַּח עָלֶיהָ עֶפְרוֹן; עַכְשָׁו קַח עֲדוּר וְהִנַּח עָלָיו עֶפְרוֹן. הֵינָה עַל הַתַּבָּה מִנַּח הָעֶפְרוֹן, וּמַעַל הַבְּדוּר הוּא נוֹפֵל.
3. הָעֶבֶר יִרְדֵּךְ עַל-פְּנֵי הַתַּבָּה, וְאַחֲרֵי-כֵן הָעֶבֶר אֶת יִרְדֵּךְ עַל-פְּנֵי הַבְּדוּר. עַכְשָׁו עֲצוּם אֶת עֵינֶיךָ וְהָעֶבֶר אֶת יִרְדֵּךְ עַל-

פני שני הדברים האלה. המכיר אותה, איזה מהם הוא כדור ואיזה תבנה?

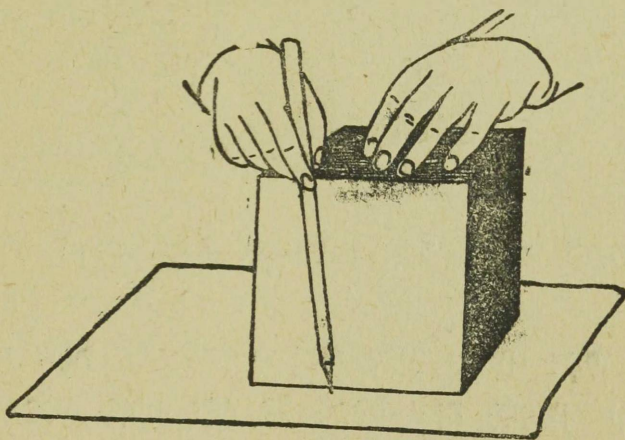
4. הגידו, איילו דברים הם עגלים כדור ואילו שטוחים (ישרים) בתבנה?

5. הינה אני נותן לכם קביה של עץ; מנו, כמה מגבולות (דפנות) לקביה אחת? (יש).

6. שים את הקביה על השלחן והראה, איה המגבלה הימנית? המגבלה השמאלית? הקדמית? האחורית? העליונה? התחתונה?

7. הפכו את הקביה; האם נשארו המגבלות במקומותיהן?

8. שימו את הקביה על ניר לבן וחקיפו בעפרון את המגבלה התחתונה בקו, ויצא לכם רבוע כזה:



צור כ

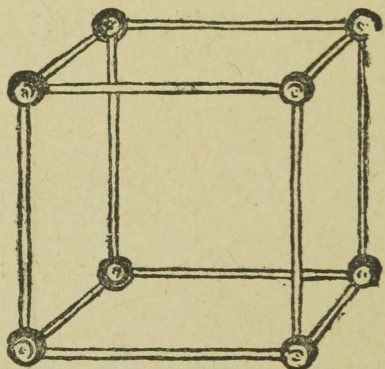
מד בכר מגבלה ומגבלה של קביה שבירה את הרבוע שקבלתם ותמצא שכל שש המגבלות של הקביה שוות הן.

9. עֲכָשׁוּ גֹזֵר אֶת הָרְבוּעַ שְׁעַל-גִּבֵּי הַיָּרֵךְ יִשָּׂר עַל-פִּי קַנְיֹו וְכִסָּה בּוֹ אֶת כָּל אַחַת הַמְּגַבְּלוֹת, וְתִרְאֶה, כִּי כָּל אַרְבַּעַת הַקְּנִיִּים הַמְּגַבְּלִים כָּל כֶּתֶף שְׁוִיִּים הֵם.

10. בִּירוֹ קִבְּיָה מְטִימ, וּבְלָבֵד שְׁתַּהֲיָה כְּוֹ שְׁנַתִּי לָכֶם; הַעֲמִידוּ עַל הַשְּׁלָחָן אֶת הַקִּבְּיָה וְהִרְאוּ אֶת הַמְּגַבְּלָה הַקְּרָמִית, הָאֲחֹרִית, הָעֲלִיוֹנָה, הַתַּחְתּוֹנָה, הַיְמָנִית, הַשְּׂמָאלִית.

11. עֲכָשׁוּ עֲשׂוּ גֹמָה קְטָנָה בְּאֶצְבַּע עַל מְגַבְּלָה אַחַת שֶׁל הַקִּבְּיָה וְהִפְכוּ אֶת הַקִּבְּיָה בְּאֶפֶן שֶׁהַגֹּמָה תִּהְיֶה בַּמְּגַבְּלָה הָעֲלִיוֹנָה, וְיִצְאָה לָכֶם קֶסֶת.

12. עֲשׂוּ קִבְּיָה מְגַפְּרוּרִים, כִּדָּ:



ז' א' ב'

קֶדֶם-כָּל מְנוֹ, כְּמָה גְּפְרוּרִים נְחוּצִים לָכֶם לַעֲשׂוֹת אֶת אַרְבַּע הַצְּלָעוֹת לַמְּגַבְּלָה הַתַּחְתּוֹנָה? כְּמָה גְּפְרוּרִים — לַאַרְבַּע הַצְּלָעוֹת שֶׁל הַמְּגַבְּלָה הָעֲלִיוֹנָה? כְּמָה עוֹד גְּפְרוּרִים לַצְּלָעוֹת שֶׁל הַמְּגַבְּלָה הַיְמָנִית וְהַשְּׂמָאלִית?

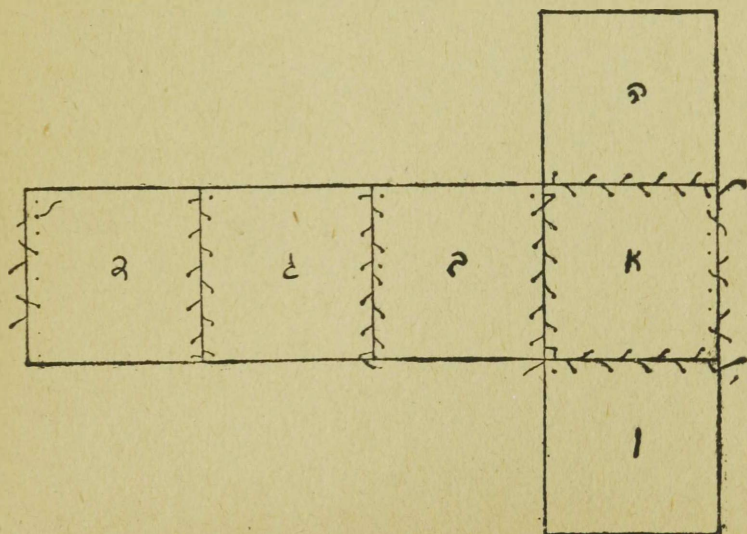
13. כמה גפרורים לקחת לכל הצלעות? כמה צלעות לקביה? (12).

14. כמה צלעות לכל מגבלה? כמה מגבלות לקביה? ומדוע זה יש לקביה רק 12 צלעות? (מפני שכל שתי מגבלות שכנות יש צלע אחת משותפת).

15. כמה פרוי-שעוה דרושים, כדי להדביק את קרנות הקביה? (8) ובגן כמה קרנות לקביה?

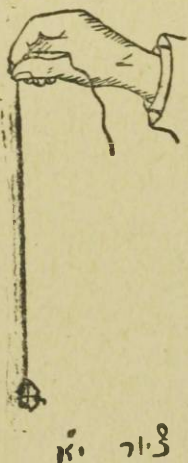
16. כמה גפרורים מתחברים בשעועית אחת? (3) ובגן כמה צלעות מתחברות בקרן אחת? איזה הן?

17. עשה קביה בת סנטימטר מגיר אחד; בתחלה שרטט בעזרת קביה מגבלה בת סנטימטר אחד (מגבלה א'), אחר-כך שרטט עוד שלש מגבלות משמאל למגבלה הזאת (ב', ג', ד'),



ועוד שתי מוגבלות, אחת למערה מהמגבלה א' (ה'), ואחת למטה  
 ממנה (ו'), ולסוף קבל את הניר במקומות שיש קנים וחבר  
 את קצותיו בחוטים. (הציור בעמוד 76)

## II. קנים מאנכים ומאוננים.



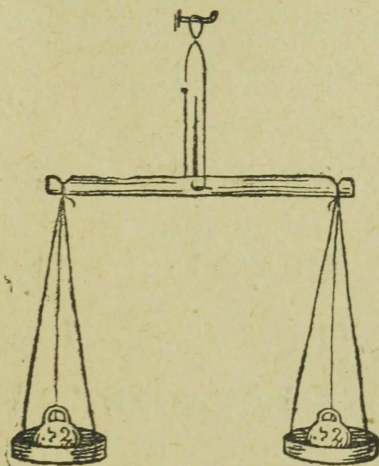
18. קשר לחבל או לחוט איזה דבר  
 כבד, כגון מפתח, וקח את החוט או את  
 החבל בקצהו השני, עד שהחבל יהיה משוף  
 ישר למטה, כד:

19. בחוט שפנה אפשר למד כל מקום  
 שצריך להיות ישר, כגון הכתל, הקביה;  
 מכשיר-מדידה שפנה נקרא אנך, וכל קו  
 ישר עומד נקרא קו מאנך.

20. עשו כלכם אנך שפנה ומדו את הקנים המאנכים  
 שבתפצלים שונים: בשלחן, בכסא, בחלון, בדלת, בקביה.

21. מדוע עומדים האנשים במצב מאנך? (כ"י באפן  
 אחר יפלו); מדוע מאנכים בתלי הבית? מדוע אינם  
 משפטים?

22. עֲכָשׁוּ רְאוּנָא אֶת הַמֵּאֲזֵנִים שֶׁהֵבֵאתִי ; בְּשָׁעָה  
שֶׁכַּפּוֹת הַמֵּאֲזֵנִים שְׁקוּלוֹת, הָאֵסֶל נִמְצָא בְּמִצָּב מֵאֲזֵן (שׁוֹכֵב), כִּד



צִיור י"ב

(א) אֵלֶּיךָ שְׁקוּלוֹת

23. עֲכָשׁוּ שִׁימוּ בְּכַף־מֵאֲזֵנִים אַחַת אֵיזָה דָּבָר וְהַכְּפוֹת  
לֹא תִהְיֶינָה שְׁקוּלוֹת ; הָאֵם גַּם עֵתָה הָאֵסֶל מֵאֲזֵן, אִם הוּא מְשַׁפֵּעַ ?

24. הִסְתַּכְּלוּ בְּמִצָּב פְּנֵי הַמַּיִם — בְּכּוֹס, בְּנֶהַר, וְהַגִּידוּ, הָאֵם  
פְּנֵי הַמַּיִם מְאֻנְכִים, אִם הֵם מֵאֲזֵנִים ?

25. קַח קִבְיָה וְשִׂים אוֹתָהּ עַל הַשֶּׁלֶחָן ; הִגֵּד, כִּמָּה מְגַבְּלוֹת  
שֶׁל הַקִּבְיָה מְאֻנְכוֹת ? (4) וְכִמָּה מֵאֲזֵנוֹת ? (2) הַפֶּדָּה אֶת הַקִּבְיָה ;  
הָאֵם נִשְׁתַּנָּה מִסְפַּר הַמְּגַבְּלוֹת הַמְאֻנְכוֹת אוֹ הַמֵּאֲזֵנוֹת ?

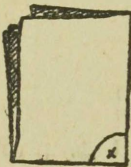
26. עֲכָשׁוּ מִנֵּה אֶת הַצִּלְעוֹת שֶׁל הַקִּבְיָה, כִּמָּה מִהֵן  
מְאֻנְכוֹת ? (4) וְכִמָּה מֵאֲזֵנוֹת ? (8).

27. הֲרָאָה אֶת הַמְּגִבֹּלוֹת הַמְּאֹנֹת שֶׁבְּקִבֵּיהֶן; הַמְּגִבֹּלוֹת  
 הַמְּאֹנֹת שֶׁל הַקִּבֵּיָה הֵן הַבְּסִיסִים שֶׁלָּהֶן; כִּמָּה בְּסִיסִים  
 לְקִבֵּיָה? אֵיזָה הֵם?

111. זְוִית יִשְׂרָהּ, זְוִית חֲדָה, זְוִית קָהָה.



28. קַפֵּל רַף נִיר מִבֵּין רַפֵּי הַמַּחְבֶּרֶת לְשָׁנִים, בְּאִפֵּן



שֶׁחֲצִי הָאֶחָד יִהְיֶה מְנַח עַל הַשָּׁנִי, וְאֶת  
 הַרֶף הַמְּקַפֵּל קַפֵּל שׁוּב לְשָׁנִים בְּאִפֵּן הַקּוֹדֵם, כִּדָּ:  
 וַיֵּצֵא לָכֵם בְּמָקוֹם הַמְּקַפֵּל זְוִית יִשְׂרָהּ.

29. קַח קִבֵּיָה, שִׁמְחָה עַל נִיר לָבָן  
 וְשִׂרְטֹט מְסַבֵּב לְמַגְבֵּלָה שֶׁלָּהֶן קוֹ, כִּדָּ:  
 וַיֵּצֵא לָךְ רְבֹוע; כִּמָּה זְוִיֹּת יִשְׂרוֹת בְּרְבֹוע? (4)  
 וּבִבְנֵי לְרְבֹוע אַרְבַּע זְוִיֹּת יִשְׂרוֹת.

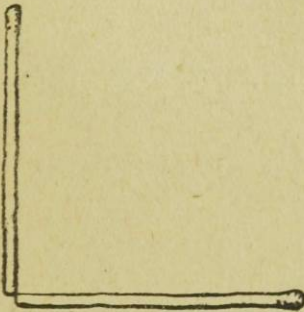
30. כִּמָּה קְנִים בְּזְוִית יִשְׂרָהּ? אֵיזָה קְנִים בְּזְוִית יִשְׂרָהּ?  
 (קוֹ אֶחָד מְאָנָּד וְקוֹ אֶחָד מְאָוֶן).

31. מְצֵא זְוִיֹּת יִשְׂרוֹת בְּחֲדָר?

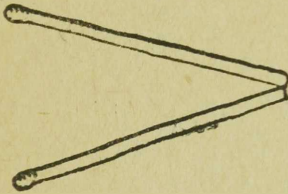
32. בְּאֵילוֹ כֵּלִים תִּמְצָא זְוִיֹּת יִשְׂרוֹת?

33. בְּאֵילוֹ אוֹתִיוֹת עִבְרִיֹּת יֵשׁ זְוִיֹּת יִשְׂרוֹת?

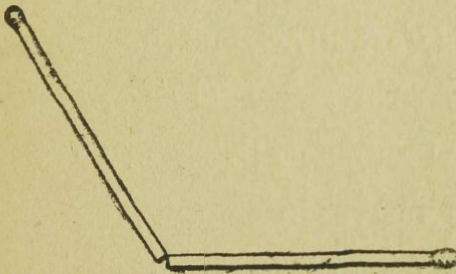
34. קפלו גליון ניר באמצע בשתי וערב, אחר-כך שוב  
קפלו בשתי וערב את הרבוע שתקבלו, ולסוף קפלו בשתי  
וערב גם את הרבוע האחרון. פתחו את הגליון ותמצאו עליו  
64 רבועים קטנים, צבעו את הרבועים בסרוגין בעפרון ויצא  
לכם לוח שח-כ"ט.



35. עשה זווית ישרה  
מגפרורים, כה.

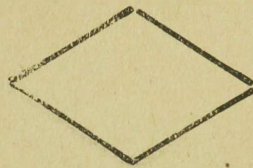


36. עשה עוד זווית  
מגפרורים, אבל את הגפרור  
המאריך הנח באפן משפע, כזה:  
הנה רואה, כי הזווית הזאת  
היא חדה.



37. עכשו עשה  
מגפרורים זווית רחבה  
יותר, הנח הגפרור המאריך  
באפן משפע לחוץ, כזה:  
ויצאה לך זווית קהה.

38. שְׂרַמְטוּ צִוְרָה שְׁכּוּז :



וְהִרְאוּ, כִּמָּה וְאִיזוֹ זְוִיּוֹת בְּצִוְרָה זוּ ?

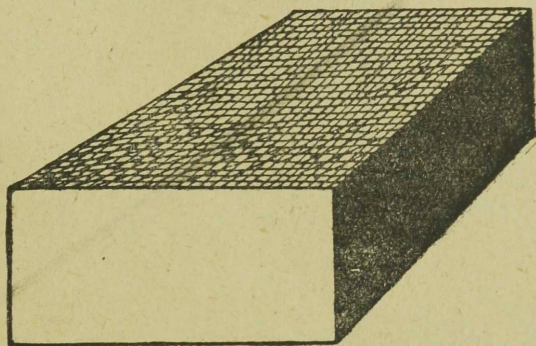
39. שְׂרַמְטוּ בַּמַּחְבְּרוֹת שְׁלֹשׁ זְוִיּוֹת : אַחַת יִשְׂרָה, אַחַת קָהָה וְאַחַת חֲדָה.

40. קִפְּלֵ רֶךְ נִיר בְּשֵׁתֵי וְעָרַב וּיִצְאָה לְךָ זְוִיּוֹת יִשְׂרָה; עֲכָשׁוּ מִדַּ בְּזְוִיּוֹת הַיִּשְׂרָה הַזֹּאת אֶת הַזְוִיּוֹת שֶׁשְׂרַמְטָתָ; שִׁים אֶת אֶת גֵּית הַנִּיר עַל כָּל זְוִיּוֹת וְזְוִיּוֹת וְהִגֵּד, אִיזוֹ זְוִיּוֹת הִיא שְׁוֹה לְזְוִיּוֹת־הַנִּיר, אִיזוֹ יוֹתֵר רְחֵבָה, וְאִיזוֹ יוֹתֵר צָרָה מִן הַזְוִיּוֹת הַיִּשְׂרָה ?

41. רְאוּ אֶת הַמֵּאֲזֵנִים, בְּשֶׁהֵן שְׁקוּלוֹת : אִיזוֹ זְוִיּוֹת בְּמֵאֲזֵנִים בֵּין הָאֵסֶל וְהַנֶּפֶשׁ ?

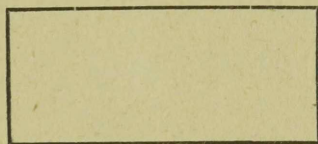
42. עֲכָשׁוּ שִׁימוּ אֶבֶן בְּכַרְמֵאֲזֵנִים אַחַת, שְׁתַּכְרִיעַ אֶת הַכֶּף, וְהָאֵסֶל יִהְיֶה מְשֻׁפָּע, וְהִגִּידוּ, אִילוֹ זְוִיּוֹת נֶעֱשׂוּ עֲכָשׁוּ בְּמֵאֲזֵנִים מֵעַל לָאֵסֶל ?

IV. תִּבְהָ (מִנְסָרָה) (צִיור א'), יִשְׂרָנוּיִת (מִלְבֵּן) (צִיור ב').



צִיור א' כ"ג

(צִיור א')



(צִיור ב')

43. שִׁימוּ כָלֶכֶם תִּבְתָּ גִפְרוּרִים אַחַת עַל הַסִּפְסָל. הַבִּיטוּ וְהַגִּידוּ: כִּמָּה מְנַבְּלוֹת לַתִּבְהָ? (6); הֲרָאוּ, אִיִּה הַמְנַבְּלָה הַיְמָנִית? הַשְּׂמְאֵלִית? הַקְּדָמִית? הָאֲחֹרִית? הָעֲלִיּוֹנָה? הַתַּחְתּוֹנָה?
44. מָנוּ, כִּמָּה קָרְנוֹת לַתִּבְהָ? (8) וְכִמָּה קָרְנוֹת לַקְּבִיָּה? כִּמָּה מְנַבְּלוֹת לַקְּבִיָּה?
45. מָנוּ אֶת מִסְפַּר הַצְּלָעוֹת שֶׁלַּתִּבְהָ, הָאֵם הֵן פְּחוֹת אוּ יֵאָדָר מֵאֲשֶׁר לַקְּבִיָּה? אֵילּוּ צְלָעוֹת מְאֻנְכוֹת? כִּמָּה הֵן? אֵילּוּ

צִלְעוֹת מְאֻזְנוֹת ? כִּמָּה הֵן ? כִּמָּה צִלְעוֹת נִפְגְּשׁוֹת בְּקֶרֶן אַחַת  
שֶׁל הַתֵּבָה ? וְכִּי הַזְּווִיּוֹת הַיְשָׁרוֹת, הַחֲדוֹת אִם קָהוֹת ? כִּמָּה זְווִיּוֹת  
לְכָל מְגֻבֵּלָה ? כִּמָּה זְווִיּוֹת לְכָל הַתֵּבָה ? — וְכִמָּה זְווִיּוֹת לְקַבֵּיָה ? מִנּוּ ?  
46. מִדּוּ בְּפֶסֶת נִיר אֵת צִלְעוֹת הַמְּגֻבֵּלָה הָעֲלִיּוֹנָה,

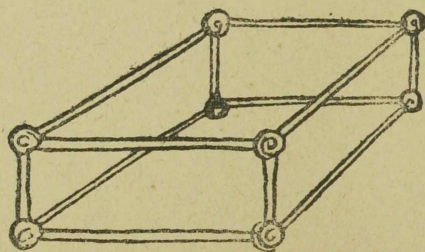
בַּתְּחִלָּה אֵת הַצִּלְעַת הַיְמָנִית וְהַשְּׂמְאַלִּית, וְאַחֲרֵיכֵן אֵת הַצִּלְעוֹת  
הַקֶּדְמִית וְהָאַחֲרִית, וְהַגִּידוּ: אֵיזוֹ צִלְעוֹת שְׁוֹת זו לְזוֹ בְּאֶרְכָּן ?  
אֵיזוֹ צִלְעוֹת אֵינָן שְׁוֹת זו לְזוֹ בְּאֶרְכָּן ? אֵיזוֹ צִלְעַת יוֹתֵר אֶרְבָּה,  
הַקֶּדְמִית אוֹ הַיְמָנִית ? הָאַחֲרִית אוֹ הַשְּׂמְאַלִּית ?

47. מִדּוּ אֵת הַמְּגֻבֵּלָה הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁל הַתֵּבָה; עֲכָשׁוּ הַשְּׁוִי  
אֵת הַמְּגֻבֵּלָה הַזֹּאת לְכָל יוֹתֵר הַמְּגֻבֵּלוֹת שֶׁל הַתֵּבָה וְהַגִּידוּ, לְאִיזוֹ  
מְגֻבֵּלָה שְׁוֶה הַמְּגֻבֵּלָה הָעֲלִיּוֹנָה בְּמִדְתָּהּ ? (רַק לְאוֹתָהּ שֶׁמְמוּלָּה).

48. כִּמָּה מְגֻבֵּלוֹת שְׁוֹת זו לְזוֹ בְּמִדָּה יֵשׁ לַתֵּבָה ? (2)  
וְכִמָּה מְגֻבֵּלוֹת שְׁוֹת יֵשׁ לְקַבֵּיָה ?

49. אֵיזוֹ דְּבָרִים אֶתָּה יוֹדֵעַ, שִׁישׁ לָהֶם צִדָּת תֵּבָה ?  
וְאִיזוֹ דְּבָרִים דוּמִים יוֹתֵר לְקַבֵּיָה ?

50. עֲשׂוּ תֵבָה מְנַפְרוּרִים אוֹ מְקַנְה־עַץ, כַּד :



ג' יאר כ"ג

האִמְשֵׁר לַעֲשׂוֹת תִּבְּה מִגְּפֻרָוֹת שְׁוִים בְּאַרְבָּם ? כִּמָּה גְּפֻרָוֹת  
שְׁוִים נְחֻצִים לְאַרְבַּ תִּבְּה ? (4) כִּמָּה נְחֻצִים לְרַחֲבָה ? (4) כִּמָּה  
גְּפֻרָוֹת שְׁוִים נְחֻצִים לְגִבָּה תִּבְּה ? (4).

51. עֲשׂוּ תִבְּה מְנִיר עֲבָה וּמְדַת תִּבְּה תְּהִיָּה: 3 סְנַיִמְטָרִים  
אַרְבָּה, 2 סְנַיִמְטָרִים רַחֲבָה וְסְנַיִמְטָר אֶחָד גִּבָּהָה. — כִּמָּה  
מְגַבְּלוֹת עֲלֵיכֶם לְהַכִּין ? (6) כִּמָּה וְאִיֹּה מְגַבְּלוֹת שְׁוֹת בְּמְדַתָּן ?  
מָה יִהְיֶה אַרְבָּם וְרַחֲבָם שֶׁל הַבְּסִימִים ? אַרְבָּן וְרַחֲבָן שֶׁל  
הַמְּגַבְּלוֹת הַיְּמִנִית וְהַשְּׂמֵאלִית ? אַרְבָּן וְרַחֲבָן שֶׁל הַמְּגַבְּלוֹת  
הַקִּדְמִית וְהָאַחֲרִית ?

52. הִסְתַּבְּלוּ בַתִּבְּה וְהַגִּירוּ, אִם הַמְּגַבְּלוֹת שֶׁל תִּבְּה הֵן  
רְבוּעִים אוֹ יִשְׂרָיִוִית ? וְהַמְּגַבְּלוֹת שֶׁל הַקִּבְּיָה ?  
53. לְאִילוֹ דְּבָרִים בְּחֻדְר צוּרַת יִשְׂרָוִית ? (לְדַלֶּת, לְחֻלּוֹן,  
לְתַנּוּר, לְדוּחַ, לְאַרוֹן, לְדַרְי־הַשְּׁלָחַן, לְסִפָּר), לְאִילוֹ דְּבָרִים  
בְּחֻדְר צוּרַת קִבְּיָה ?

54. צִירוּ דְּבָרִים שׁוֹנִים, שֶׁלָּהֶם דְּמוֹת תִּבְּה אוֹ קִבְּיָה ?

## הזמר מיטודי לעבודה לפני כל ברכה.

I

### המספרים בנבול המאה.

#### (א) השגת המספרים.

1. וואו, כמה גלגלים יש על חוט אחד של לוח החשבון (10);  
ספור ומצא, כמה גלגלים יש על שני חוטים? על שלשה חוטים? על ארבעה  
חוטים? על חמשה חוטים? על ששה חוטים? על שבעה חוטים? על שמונה  
חוטים? על תשעה חוטים? על עשרה חוטים?
2. ספור, כמה אצבעות לשני ילדים בשתי ידיהם? לשלשה ילדים?  
לחמשה ילדים? לשבעה ילדים? לתשעה ילדים? לארבעה ילדים? לששה  
ילדים? לשמונה ילדים? לעשרה ילדים?
3. ראה, דצימטר אחד מקיל 10 סנטימטרים; כמה סנטימטרים ב-3, 5,  
7, 9, 4, 6, 8 דצימטרים?
4. הנח הצדה, מימין לשמאל, כל הגלגלים של שני חוטים על לוח-  
החשבון וגלגל אחד של חוט שלישי; עכשו, ספור, כמה גלגלים הנחת הצדה?  
ספור כך: הגלגלים של החוט האחד הרי הם עשרה, של החוט השני — עוד  
פעם עשרה, סך-הכל עשרים; העשרים ועוד אחד הרי...
5. יצור נא כל אחד התלמידים שלשה צורות גפרורים, בן עשרה  
גפרורים כל צורו; אחר כך יוסיף כל אחד עוד ארבעה גפרורים יחידים  
לצורות הקודמים; ואז יספור כל אחד התלמידים, כמה גפרורים לוו?  
עכשו יתירו התלמידים את הצורות ויספרו את הגפרורים אחד-אחד, כך:  
אחד, שנים... עשרה, אחד-עשר... עשרים, עשרים ואחד, עשרים ושנים... /
6. קשור יחד גפרורים לארבעה צורות בני עשרה גפרורים כל צורו;  
הוסף עליהם עוד 6 גפרורים יחידים וספור אותם, כמה גפרורים לך בסך-  
הכל? כמה גפרורים קשורים בצורות, וכמה יחידים, בלתי קשורים?

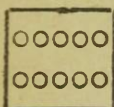
7. הנה אני מניח על השלחן 5 מטבעות בנות 10 פרוטות כל אחת, ושבע פרוטות; כמה פרוטות הנחתי בסך-הכל? כמה מטבעות בנות 10 פרוטות יש בחמשים ושבע פרוטות וכמה פרוטות יחידות?

8. ספור ששים ושמונה גלגלים על לוח-החשבון; על כמה חוטים ספרת עשרה-עשרה? כמה גלגלים ספרת על החוט השביעי?

9. הנח הצדה שבעים ושלושה גלגלים על לוח-החשבון; ספור כך: עשרה, אחד-עשר, שנים-עשר... תשעה-עשר, עשרים, עשרים-ואחד... עשרים ותשעה, שלושים, שלושים ואחד... שלשים ותשעה, ארבעים, ארבעים ואחד... וכן הלאה

10. הנה הצדה שמונים ושמונה גלגלים, תשעים ותשעה גלגלים וספור אותם, כמקדם.

11. ציר במחברת עשרה רבועים כאלה: [ ] כתב בכל רבוע עשרה



גלגלים בשתי שורות, חמשה גלגלים, חמשה גלגלים בשורה, כך: עכשו ספור, כמה גלגלים בכל הרבועים יחד?

12. כמה עשרות גלגלים יש בארבעים גלגלים? כמה עשרות יש בארבעים ואחד? וכמה יחידות?— בארבעים ושלושה? בששים וחמשה?

13. כמה גפרורים בשמונה עשרות וחמש יחידות? בתשע עשרות ושבע יחידות? בשש עשרות ויחידה אחת?

14. כמה הם: עשרה ושבעה? עשרה ושמונה? עשרה ותשעה? עשרה ועשרה?

15. כמה הם: חמשה ועשרים? ששה ועשרים? תשעה ועשרים? עשרת ועשרים? עשרים ועשרה?

16. כמה הם: תשעה וחמשים? עשרה וחמשים? אחד ושבעים? חמשה ושבעים? תשעה ושבעים? עשרה ושבעים? עשרה ותשעים?

17. ספור על-פה מאחד עד חמשים, כך: אחד, שנים, שלושה... עשרה, אחד-עשר... עשרים, עשרים-ואחד... וכן הלאה.

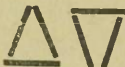
18. ספור על-פה באופן הפוך מחמשים עד אחד, כך: חמשים, ארבעים ותשעה, וגומר.

19. ספור על פה מחמשים עד מאה.

20. ספור לאחור ממאה עד חמשים.

21. ספור מאחד עד מאה; ספור לאחור ממאה עד אחד.

## ג) כתיבת המספרים.

22. ציר שני משלשים כך:  כתוב עוד 4 קוים אצל שני קוים; כמה עשרות קוים כתבת? המשלשים מימין; כמה קוים לך בסך הכל? כתוב את העשרים וארבעה הקוים כך: בתזילה כתב 2, זאת אומרת, שתי עשרות, ואחר כך כתוב מימין לשנים—4, זאת אומרת ארבע יחידות, נמצא: 24.

## II

## הבור והסור ממדגה א'.

3 חבור—אין ככום היחידות עובר את נכול העשרת.  
ובחסור—ספר היחידות שכחסר פחות מהיחידות שכחסר.

## חבור א'

עשרות שלמות עם יחידות.

33. מד על הלוח ועשה קו בעל 3 דצימטרים ו-4 סנטימטרים: אחיכ מד וראה, כמה סנטימטרים מחזיק הקו הזה כלו?  
34. צירו 5 רבועים, ובכל רבוע עשרה גלגלים; מלבד זה כתבו עוד 6 גלגלים; כמה גלגלים כתבתם בסך הכל?  
35. הריני מניח על השלחן 8 מטבעות בנות 10 פרוטות כל אחת ועוד תשע פרוטות; כמה פרוטות הנחתי על השלחן בסך הכל?

## חסור א'.

היחידות או העשרות למספרים דו—ספרתיים.

50. עשה קו בעל 2 דצימטרים וששה סנטימטרים, אחיכ מהק הלך הקו בעל 6 סנטימטרים, וראה, כמה סנטימטרים מחזיק הקו שנשארו?  
51. הנח הצדה 37 גלגלים על לוח-החשבון, כך: על שלשה חוטים עשרה-עשרה גלגלים על כל אחד, ועל החוט הרביעי 7 גלגלים; כמה גלגלים הנחת הצדה? עכשו הנח בהזרה את שבעת הגלגלים; כמה גלגלים נשארו לך?  
52. הא לך 58 גפרורים, כך: 5 צורות בני עשרה גפרורים כל צורה ושמונה בודדים, כמה ביחד? עכשו השב לי את 8 הגפרורים תבודדים; ראה, כמה גפרורים נשארו לך?

### חבור ב'.

יחידות עם מספרים דו-ספרתיים.

63. הנח הצדה 32 גלגלים על לוח-החשבון, כך: על 3 חוטים עשרה-  
 עשרה על כל חוט, ועל חוט שלישי 2 גלגלים; עכשו הנח הצדה על החוט  
 השלישי עוד 4 גלגלים; כמה גלגלים הנתת הצדה בסך-הכל? כמה הם: 32  
 גלגלים עם עוד 4 גלגלים?
64. קח 62 פרוטות, הוסף עליהן 7 פרוטות; כמה פרוטות לך  
 בסך-הכל?

### חבור ב'.

מקצת היחידות ממספרים דו-ספרתיים.

76. הנח-הצדה על לוח-החשבון 58 גלגלים; עכשו הנח מהם בחזרה  
 3 גלגלים; כמה גלגלים נשארו לך?
77. ספור 45 פרוטות, הסר מהן ארבע פרוטות; כמה פרוטות  
 נשארו?

### חבור ג'.

עשרות שלמות עם מספרים דו-ספרתיים.

83. הנח הצדה על לוח-החשבון בראשונה 15 גלגלים ואחר כך עוד 10;  
 כמה גלגלים הם ביחד?
89. העבר על לוח-החשבון קו בן 36 סנטימטרים (מדוד 1); עכשו  
 המשך את הקו עוד לעשרים סנטימטרים, בן כמה סנטימטרים הוא כל  
 הקו? (מדוד 1).

### חבור ג'.

העשרות או העשרות עם כל היחידות ממספרים דו-ספרתיים.

100. הנח-הצדה 42 גלגלים על לוח-החשבון, עכשו הנח בחזרה 20  
 גלגלים. כמה גלגלים יש לך עכשו?
101. קח וספור 55 גפרורים; הסר מהם 15 גפרורים; כמה גפרורים  
 נשארו לך?

### חבור ד'.

דו-ספרתיים עם דו-ספרתיים.

111. הנח הצדה 12 גלגלים (2 על חוט-ברזל אחד ועשרה על השני)  
 ועוד 13 גלגלים; כמה גלגלים הנתת הצדה?

112. קח 2 עשרות גפרורים ועוד 5 יחידות, וחשב, כמה גפרורים  
לך בסך הכל?

---

### חסור ד'.

מספרים דו-ספרתיים ממספרים דו-ספרתיים.

121. יכתב נא כל תלמיד 6 שורות של קוים, עשרה קוים, עשרה קוים, עשרה קוים בכל שורה; עכשו יכתב כל אחד עוד 4 קוים; כמה קוים כתב כל אחד? ימחק כל אחד 12 קוים (שורה שלמה בת 10 קוים ושנים מארבעת היחידים) כמה קוים נשארו?

---

### III

### חבור וחסור מטרגח ב'.

בחבור – סכום היחידות עובר את נכול העשרות.  
בחסור – היחידות שבספר יתרות על היחידות שבספר

### חבור א'

יחידות עם דו-ספרתיים.

135. הנח הצדה 8 גלגלים על לוח-החשבון; עכשו הנח הצדה עוד 7 גלגלים (מתחלה הוסף את השנים שנשארו על חוט הברזל אחר העתקת 8 הגלגלים ואח"כ הוסף את השאר (ו. א. 5); כמה גלגלים הנחת הצדה?  
136. הפוך במהברת 6 דפים; עכשו הפוך עוד 9 דפים; כמה דפים הפכת?  
137. הנח-הצדה על לוח-החשבון 28 גלגלים; עכשו הנח עוד שני גלגלים; כמה גלגלים הנחת הצדה?  
138. אסוף יחד 25 ספרים; עכשו קח עוד 8 ספרים; כמה ספרים לקחת?  
139. קח 47 גפרורים, כך: 4 צרורות בני 10 גפרורים כל אחד ושבע יחידות; הוסף עליהם עוד תשעה גפרורים; כמה גפרורים לך?

---

### חסור א'.

יחידות מן דו-ספרתיים.

140. הנח הצדה 14 גלגלים על לוח-החשבון (10 על חוט אחד וארבע על חוט שני); הנח מהם בחזרה 6 גלגלים; כמה גלגלים נשארו לך? (בתחלה הנח בחזרה את הארבעה שעל החוט השני, ואחר כך הנח בחזרה צד 2 מן העשרה שעל החוט הראשון).

156. עשה על הלוח קו בעל 26 סנטימטרים, עכשו מחוק ממנו הלך [ בעל 8 סנטימטרים ומד ורצה, כמה מחזיק הקו שנשאר ?  
157. קח 56 גפרורים, אבל הבט: 5 צורות בני 10, ושש יחידות; מן הגפרורים האלה שים על השלחן 9 (בתחלה שים את הששה, ואח"כ קח מצרור אחד עוד 4); כמה גפרורים נשארו בידך?  
158. קח 65 פרוטות, הסר מהן 10 פרוטות; כמה פרוטות נשארו לך?

### חבור ב'.

דו-ספרתיים עם דו-ספרתיים.

174. הנה בידי 3 צורות גפרורים בני 10 כל צורה, ועוד 6 גפרורים—יחידות, כמה הם יחד? אל 36 הגפרורים אני חפץ להוסיף עוד 25 גפרורים, ובכלבד שכל עשרת תקשר בצרור אחד; מה אנכי עושה? בתחלה אני מוסיף 20 גפרורים אל הקודמים, הרי יש לנו כבר 56 גפרורים! עכשו אני מוסיף על הששה הקודמים עוד 4 מן חמשת הגפרורים שנשארו מהעשרים והחמשה, וקושר אותם לצרור בן עשרה, יש לי איפא 6 צורות בני עשרה, או 60 גפרורים, וגפרור אחד נשאר מן החמשה, הרי הם 61.  
175. עכשו יקה אחד מן התלמידים 48 גפרורים ועוד 34 גפרורים ויצרפם יחד. כמה מצאת? כיצד עשית?  
176. הנח-הצדה 27 גלגלים על לוח-החשבון; עכשו הנח-הצדה עוד 58 גלגלים (בתחלה שמונה, ואחר כך עוד חמשים); כמה גלגלים הנתת הצדה?

### חסור

דו-ספרתיים מדו-ספרתיים

180. הנח-הצדה 26 גלגלים על לוח-החשבון, כך: הנח-הצדה את כל הגלגלים משני חוטי-ברזל, זאת אומרת עשרה-עשרה מכל חוט, וששה גלגלים—מחוט שלישי; עכשו הנח מהם בחזרה 17 גלגלים, כך: בתחלה—10 גלגלים, זאת אומרת כל הגלגלים מחוט אחד, ואחר כך—6 הגלגלים היתידים ועוד גלגל אחד מן העשרת הנשארה; כמה גלגלים נשארו?  
181. הא לך 55 גפרורים, כך: 5 צורות בני 10 כל אחד, ועוד 5 גפרורים; עכשו השב לי 38 גפרורים; בתחלה תן לי את השלשים, ישארו לך 25, אח"כ תן לי עוד 8, כך: חמשת הגפרורים שיש לך ועוד 3 מן העשרים; כמה גפרורים נשארו לך?

## IV

## כפ"ל והל"ק א' נגבול 50.

## כפ"ל א'.

הנכפ"ל 2, 4, 8.

229. הנה אני מניח על השלחן 2 מעקבים (קוביקים), משמאל—עוד 2 מעקבים, ואח"כ עוד 2 מעקבים, אחר המעקבים האלה עוד 2 מעקבים ולבסוף עוד 2 מעקבים; כמה מעקבים מונחים על השלחן? כמה פעמים 2 מעקבים הנחתי על השלחן? ובכן, כמה הם 5 פעמים 2 מעקבים?
230. הנח הצדה על לוח החשבון 4 גלגלים של חוט-ברזל אחד, אח"כ הנח הצדה עוד 4 גלגלים על חוט-ברזל שני, ולבסוף הנח-הצדה עוד 4 גלגלים על חוט ברזל שלישי; כמה גלגלים בסך הכל הנחת הצדה? כמה פעמים הנחת הצדה 4 גלגלים? כמה הם 3 פעמים 4 גלגלים?
231. כתב במחברת 8 עגולים, תחתם — עוד 8 עגולים, אח"כ—עוד פעם 8 עגולים, ותחת כל העגולים האלה—עוד פעם 8 עגולים; כמה עגולים כתבת? כמה פעמים 8 עגולים כתבת? כמה הם 4 פעמים 8 עגולים?

## חלוק א' (מידה)

המחלק: 2, 4, 8.

258. הא לך 40 אגוזים; תן לילדים את כל האגוזים האלה 8 אגוזים, 8 אגוזים לכל ילד; עכשו מנה, כמה ילדים קבלו 8 אגוזים? כמה פעמים 8 היו בארבעים? כמה אגוזים יהיה לך, אם כל הילדים ישיבו לך כל אחד את 8 אגוזיו? כמה הם 5 פעמים 8 אגוזים?
259. קח 24 גפרורים וחלק אותם לצורות בני 4 גפרורים בכל צור; כמה צורות יצאו לך? כמה פעמים 4 גפרורים יש ב-24? עכשו אסוף את כל 6 הצורות וטפור, כמה גפרורים יש לך? כמה הם 6 פעמים 4 גפרורים?
260. הנח הצדה על לוח החשבון 50 גלגלים, מימין לשמאל, אחר כך השב אותם למקומם שנים-שנים; כמה פעמים שנים הנחת הצדה? כמה פעמים 2 יש בחמשים?

## כפ"ל והל"ק ב'.

כפ"ל ב' (הנכפ"ל 5).

263. הנח-הצדה על לוח-החשבון 5 גלגלים (את החצי של כל הגלגלים מעל חוט-ברזל אחד) אח"כ הנח הצדה עוד ארבע פעמים 5 גלגלים; ה גלגלים הנחת הצדה?

284. הנח-הצדה 6 פעמים 5 גלגלים, 7 פעמים 5 גלגלים, 8 פעמים 5 גלגלים, 9 פעמים 5 גלגלים, 10 פעמים 5 גלגלים; כמה גלגלים הנחת הצדה?

הלוק ב'. (החלק 5).  
(מידה).

297. הא לך 30 פרוטות, תן לכל ילד 5 פרוטות; כמה ילדים קבלו 5 פרוטות? כמה פעמים 5 פרוטות יש בשלשים?  
298. הנח-הצדה 45 גלגלים על לוח החשבון; עכשו הנח בחזרה את הגלגלים חמשה-חמשה. כמה פעמים חמשה גלגלים הנחת בחזרה?

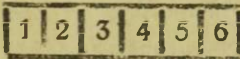
כפל וחלוקה ג'.

כפל ג' — הנכפל 3, 6, 9.

309. עשו במחברות 5 סורות של עגולים, שלשה עגולים שלשה עגולים בכל שורה; כמה עגולים כתבתם? כמה הם 5 פעמים 3 עגולים?



310. עשה שורה של 6 רבועים כזו: ספור אז הרבועים משמאל לימין וכתוב בתוך



כל רבוע את מספרו, כך: תחת השורה הזאת כתב עוד שורה של רבועים כזאת, וכתב גם בהם את מספרם בהוספת מספר הרבועים הקודמים, באופן כזה: הרבוע הראשון של

|   |    |    |    |    |    |
|---|----|----|----|----|----|
| 1 | 2  | 3  | 4  | 5  | 6  |
| 2 | 4  | 6  | 8  | 10 | 12 |
| 3 | 6  | 9  | 12 | 15 | 18 |
| 4 | 8  | 12 | 16 | 20 | 24 |
| 5 | 10 | 15 | 20 | 25 | 30 |
| 6 | 12 | 18 | 24 | 30 | 36 |

השורה העליונה עם הרבוע הראשון של השורה השניה — הרי 2 רבועים, כתב איפא ברבוע הראשון של השורה השניה את המספר 2; הרבועים הראשונים עם שני הרבועים שאחריהם (השניים שבשורה העליונה והתחתונה)—הרי הם 4, כתב איפא ברבוע השני שבשורה השניה את המספר 4, וכן הלאה: ככה עשה עוד 4 שורות כאלה של רבועים, בסך הכל 6 שורות ובכל שורה 6 רבועים, ותמצא לומ כזה!

311. עשה על פי הדוגמא הזאת לוח של 5 שורות בנות 9 רבועים בכל אחת; כמה רבועים יצאו לך?
312. עשה לוח של 6 שורות בנות 5 רבועים השורה; כמה רבועים יצאו?
313. עשה לוח של 5 שורות בנות 6 רבועים השורה, וחשב, כמה רבועים יצאו?
314. עשה לוח אחד של 6 שורות בנות 8 רבועים השורה, ולוח שני של 8 שורות בנות 6 רבועים השורה, וחשב ומצא, באיזה לוח מספר הרבועים גדול ובכמה?

### ח ל ו ק ג' — הנחלק 3, 6, 9.

344. הנח-הצדה 24 גלגלים על לוח-החשבון; עכשו הנח אותם בחזרה 3,3 וספור, כמה פעמים 3 היו בעשרים וארבעה?
345. הנח-הצדה 24 גלגלים כבראשונה, אחר כך הנח אותם בחזרה 6,6 וספור, כמה פעמים 6 היו בעשרים וארבעה?
346. כתוב במחברת 36 עגולים, אחר כך חלק אותם לחלקים בני תשעה עגולים בכל חלק, וכתב קו בין חלק לחלק; כמה חלקים בני תשעה היו ב-36?

### כ פ ל ד' — (הנכפל 7).

367. הנח-הצדה על לוח-החשבון 3 פעמים 7 גלגלים; כמה גלגלים הנחת הצדה? כמה הם 3 פעמים 7?
368. עשה במחברת 4, 5, 6, 7 רבועים, ובכל רבוע כתב 7 קוים; כמה קוים יצאו לך בכל קבוצה של רבועים?

### ח ל ו ק ד' — (המחלק 7).

384. הנח הצדה 28 גלגלים על לוח החשבון; עכשו השב אותם למקומם הראשון לא בבת אחת, אלא קבוצות קבוצות בנות שבע; כמה קבוצות היו? כמה פעמים 7 בעשרים ושמונה?
385. הנח הצדה 49 גלגלים על לוח החשבון; אחר כך השב את כל הגלגלים למקומם 7,7; כמה פעמים 7 היו בגלגלים?

### ח ל ו ק ה' — (חלקים שוים).

א) המחלק 2, 4, 8, 5

398. קח 50 גלגלים על לוח-החשבון וחלק אותם לשניים; כמה הוא החצי של 50 (עשה כך: חלק את כל עשרת לשניים)?

399. עכשו חלק 36 גלגלים לשנים. (עשה כך: בראשונה חלק את כל עשרת ואחר כך—את היחידות—לשנים).
400. קח 44 אגורות וחלק אותם לארבעה חלקים שונים, כמה אגורות בכל חלק? כמה הוא החלק הרביעי (תרבע) של 44? (חלק לשנים ואת כל חלק חלק עוד פעם לשנים).
401. חלק 32 גפרורים לשמונה חלקים, כמה גפרורים בכל חלק? כמה היא השמינית של 32?
402. קח 30 אגוזים וחלק אותם בין 5 ילדים, כמה אגוזים קבל כל אחד? כמה היא החמישית של 30? (בתחלה חלק לעשרות, ואח"כ חלק את כל העשרת לשנים).

### חֵלֶק ו' (לחלקים שוים)

ב) המחלק 3, 6, 9, 7.

421. הנה הצדה על לוח-החשבון 33 גלגלים; עכשו חלק אותם לשלושה חלקים שוים; (חלק בתחלה את העשרות המתחלקות בנקל לשלושה, ואחר כך את המותר); כמה גלגלים בחלק?
422. חלק 48 גלגלים על לוח-החשבון לששה חלקים שוים; כמה גלגלים בחלק הששי של 48? (חלק את כל הגלגלים לשנים, ואת כל חלק לשלושה).
423. קח 45 גלגלים על לוח-החשבון וחלק אותם לתשעה חלקים שוים; כמה הוא החלק התשיעי של 45? (בתחלה חלק את הכל לשלושה, ואח"כ חלק את כל חלק לשלושה).
424. קח 14 מעוקבים וחלק אותם ל-7 חלקים שוים, כמה מעוקבים בחלק? (לו היה בכל חלק 1, אז היה בסך-הכל רק 7; כשיש בסך-הכל יותר, מובן, כי כל חלק גדול מצדד באותו מספר הפעמים שהסך-הכל גדול משבעה).

### כפל וחלוקה (בגודל 100)

ב ב ל

460. ציר במחברת רבוע אחד וכתב בתוכה יחידה, כך: [1]; משמאל לרבוע זה כתוב עוד רבוע וכתוב בו 2. כמה ציר שורה שלמה של שמונה רבועים, וכתוב בתוכם את מספרם כסדרם. מתחת לשורה הזאת כתוב עוד שורה כזאת של רבועים וכתב גם בתוכם את מספרם יחד עם מספר הרבועים של השורה העליונה, כך: הרבוע הראשון של השורה העליונה עם הרבוע הראשון של השורה השניה, הרי הם 2, כתב איפוא ברבוע הראשון של השורה השניה את המספר 2; עכשו אלה השנים עם 2 הרבועים השניים הרי הם 4, כתב איפוא ברבוע השני של השורה השניה 4, וכן הלאה; כמה

כתב עוד שש שורות של רבועים, וביחד 8 שורות בנות 8 רבועים כל אחת.  
 וכתב בתוכן את מספרן בסדרן כלמעלה, ותמצא לוח כזה:

|   |    |    |    |    |    |    |    |
|---|----|----|----|----|----|----|----|
| 1 | 2  | 3  | 4  | 5  | 6  | 7  | 8  |
| 4 | 4  | 6  | 8  | 10 | 12 | 14 | 16 |
| 3 | 6  | 9  | 12 | 15 | 18 | 21 | 24 |
| 4 | 8  | 12 | 16 | 20 | 24 | 28 | 32 |
| 5 | 10 | 15 | 20 | 25 | 30 | 35 | 40 |
| 6 | 12 | 18 | 24 | 30 | 36 | 42 | 48 |
| 7 | 14 | 21 | 28 | 35 | 42 | 49 | 56 |
| 8 | 16 | 24 | 32 | 40 | 48 | 56 | 64 |

447. עשה כבראשונה לוח של 9 שורות בנות 8 רבועים השורה, וכתב בכל רבוע את מספרו בסדרו, ומצא כמה רבועים יצאו? כמה הם 9 פעמים 8?  
 448. עכשו עשה לוח של 8 שורות בנות 9 רבועים השורה; כמה רבועים יצאו? כמה הם 8 פעמים 9?

449. עשה לוח של 9 שורות בנות 9 רבועים השורה; כמה רבועים יצאו? כמה הם 9 פעמים 9?

450. עשה שני לוחות: אחד של 9 שורות בנות 10 רבועים השורה, והשני של 10 שורות בנות 9 רבועים השורה; כתוב בתוך הרבועים את מספרם ומצא באיזה משתי הלוחות מספר הרבועים גדול ובכמה?

451. עשה לוח-הכפל של 10 שורות בנות 10 רבועים השורה, כתב בכל רבוע את מספרו בסדרו, וראת איזה מספר יצא ברבוע האחרון; כמה הם 10 פעמים 10?

### ח ל ו ק.

402. קח 54 גלגלים על לוח-החשבון והנח אותם הצדה ששה, ששה!  
 כמה פעמים ששה גלגלים הנתח הצדה? כמה פעמים 6 יש ב-54? כמה הם 9 פעמים 6?

483. היה לך לחלק 64 אגוזים בין 8 ילדים חלק כחלק; כמה אגוזים נתן לכל אחד? כמה הוא החלק השמיני של 64?  
 484. שקול 63 גרם פולים; כמה דקוּגְרָם וכמה גרם אהה מניח על כף המאזנים? עכשו קח את הפולים וחלק אותם במשקל לחלקים בני 7 גרם כל חלק; כמה חלקים יהיו לך? כמה פעמים 7 גרם יהיה ב־63?  
 485. עכשו אסוף את כל 63 הגרם פולים למקום אחד, וחלק לחלקים בני 9 גרמים החלק; כמה חלקים יצאו לך? כמה פעמים 9 ב־63? וכמה פעמים 7 ב־63? כמה הם:  $9 \times 7$ ?  $9 \times 17$ ?

### שאלות מרכבות:

575. חבל שארכו 4 מטרים רִבֵּי דצימטרים חלקו לשלשה חלקים שווים; כמה דצימטרים בכל חלק? — כשאינך יודע, כמה דצימטר בכל החבל, האם תוכל לדעת, כמה דצימטר בחלק השלישי של החבל? ובכן, מה עלינו לדעת קודם: אם כמה דצימטר בכל חלק, או כמה דצימטר מחזיק כל החבל? כיצד עלינו לִיָדֵעַ מספר הדצימטרים, אם אנו יודעים שהחבל מחזיק 4 מטר רִבֵּי דצימטר? כמה דצימטר במטר אחד? ובארבעה מטרים? והלא החבל מחזיק 4 מטרים ועוד 2 דצימטרים. ובכן, כמה זה דצימטרים? עכשו, כשאנו יודעים כבר, שהחבל מחזיק 42 דצימטר, האם אפשר כבר לפתור את השאלה הקודמת?  
 584. בחדש אחד למדו בבית הספר 24 ימים, ובחדש השני מפני התג, למד 5 ימים פחות; כמה ימים למדו בשני החדשים?  
 האם אפשר לדעת, כמה ימים למדו בשני החדשים בטרם שנדע, כמה ימים למדו בחדש השני? וכאן, האם אנו יודעים כבר, כמה ימים למדו בחדש השני? האם אפשר לִהְדָּעַע כמה ימים למדו בחדש השני?  
 עכשו אמר, כמה למדו בשני החדשים גם יחד?

588. 64 ליטר חלב נותנים 2 קילוֹגְרָם חמאה; מכמה ליטר חלב נקבל 3 קילוֹגְרָם חמאה?

הגוכל לדעת, כמה ליטר חלב יתנו 3 קילוֹגְרָם חמאה, אם איננו יודעים כמה חלב צריך לקילוֹגְרָם אחד? האם נוכל לדעת כמה חלב צריך לקילוֹגְרָם אחד, אם אנו יודעים, שלשני קילוֹגְרָם חמאה צריך 64 ליטר חלב? ואם לקילוֹגְרָם אחד נחוץ 34 ליטר חלב, כמה ליטר חלב נחוץ ל־3 קילוֹגְרָם חמאה?

595. בשתי מחלקות בית הספר היו 87 תלמידים; במחלקה אחת היו 18 תלמידים יותר מבשניה; כמה תלמידים היו בשתי המחלקות?  
 לו היה מספר התלמידים במחלקה הגדולה קטן כבמחלקה הקטנה, בכמה תלמידים היה פחות בכל המחלקות? וכמה היה או תלמידים בשתי המחלקות? וכמה היה אז במחלקה אחת? בכמה תלמידים יש עכשו יותר במחלקה הגדולה ובכן, כמה תלמידים יש במחלקה הגדולה? —



הכתבת:

Wyd. „ACHIASAF” Warszawa, Nalewki 2a, III p. p. 14.